

LATVIJAS UNIVERSITĀTE
JURIDISKĀ FAKULTĀTE
KRIMINĀLTIESISKO ZINĀTŅU KATEDRA

**SODA NOTEIKŠANA PAR EKONOMISKAJIEM NOZIEGUMIEM –
NELIKUMĪGAS DARBĪBAS AR FINANŠU INSTRUMENTIEM UN
MAKSĀŠANAS LĪDZEKĻIEM, NOZIEDZĪGI IEGŪTU LĪDZEKĻU
LEGALIZĒŠANA**

BAKALaura DARBS

Autore: **Lauma Cimberga**

Studenta apliecības Nr.: LC18032

Darba vadītāja: Lekt. Evija Vīnkalna

RĪGA 2024

ANOTĀCIJA

Bakalaura darba tēma ir “Soda noteikšana par ekonomiskajiem noziegumiem – nelikumīgas darbības ar finanšu instrumentiem un maksāšanas līdzekļiem, noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšana”. Darba ietvaros autore pēta ekonomisko noziegumu veidus, analizē tos, pēta soda veidus un piemērošanu saistībā ar izvēlētajiem noziedzīgajiem nodarījumiem. Pētījuma mērķis ir noskaidrot sodu piemērojamību attiecībā uz ekonomiskajiem noziegumiem, kas ietverti Krimināllikuma (turpmāk - KL) 195. un 193.pantā, konstatēt visbiežāk piemērotos soda veidus, veikt to analīzi un izvirzīt secinājumus.

Bakalaura darbs sastāv no ievada, trīs nodaļām, kopsavilkuma un izmantoto avotu saraksta.

Ievadā izskaidrota bakalaura tēmas aktualitāte un nozīme, mērķis, mērķa sasniegšanai izmantotie līdzekļi un izmantotās pētniecības metodes.

Pirmajā nodaļā sniegts vispārīgs ekonomisko noziegumu raksturojums, kā arī sniegts noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un negodīgu darbību ar finanšu instrumentiem un maksāšanas līdzekļiem raksturojums; otrajā nodaļā apskatīti ekonomisko noziegumu sodu veidi; trešajā nodaļā pētīta sodu piemērošana attiecībā uz noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju un negodīgām darbībām ar finanšu instrumentiem un maksāšanas līdzekļiem.

Darba kopsavilkumā sniegti autores secinājumi un priekšlikumi par bakalaura darba tēmu un izvirzīto mērķi.

Atslēgvārdi: ekonomiskie noziegumi, noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšana, nelikumīgas darbības ar finanšu instrumentiem un maksāšanas līdzekļiem.

ANNOTATION

The topic of the bachelor thesis is “Punishment of economic crimes – illegal activities with financial instruments and means of payment, money laundering”. Within the framework of the thesis, the author examines the types of economic crimes, analyses them, and studies the types of punishment and its application in relation to the selected offences. The goal of the thesis is to determine the applicability of punishments in relation to economic crimes covered by Articles 195 and 193 of the Criminal Code, to identify the most frequently applied types of penalties, to analyse them and to draw conclusions.

The bachelor thesis consists of an introduction, three chapters, a summary and a list of sources.

The introduction explains the relevance and importance of the bachelor thesis topic, the aim, the means used to achieve the aim, and the research methods used.

First chapter provides a general description of economic crime, as well as a description of money laundering and illegal activities with financial instruments and means of payment; second chapter examines the types of penalties for economic crime; third chapter examines the application of penalties to money laundering and illegal activities with financial instruments and means of payment.

The summary of the thesis contains the author's conclusions and proposals on the topic of the bachelor thesis and the objective pursued.

Keywords: economic crime, money laundering, illegal activities with financial instruments and means of payment.

SATURS

IEVADS.....	5
1. EKONOMISKO NOZIEGUMU VEIDI	7
1.1. Ekonomisko noziegumu vispārīgs raksturojums.....	7
1.2. Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšana.....	12
1.3. Nelikumīgas darbības ar finanšu instrumentiem un maksāšanas līdzekļiem.....	19
2. EKONOMISKO NOZIEGUMU SODU VEIDI	23
3. SODU NOTEIKŠANA UN PIEMĒROŠANA.....	26
KOPSAVILKUMS	43
IZMANTOTO AVOTU UN LITERATŪRAS SARAKSTS.....	44

IEVADS

Attīstoties dažādām inovācijām un tehnoloģijām, attīstās arī kriminālā pasaule. Ekonomiskie noziegumi, autores ieskatā, kļūst arvien sarežģītāk izsekojami, atklājami un pierādāmi.

Darba ietvaros autore izvēlējusies pētīt divus no ekonomisko noziegumu veidiem - noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju un nelikumīgas darbības ar finanšu instrumentiem un maksājumu līdzekļiem. Mūsdienās noziedzīgi nodarījumi, kas saistīti ar noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju un nelikumīgām darbībām ar finanšu līdzekļiem ir attīstījušies globāli un šo noziedzīgo nodarījumu izdarītāji ir kļuvuši daudz viedāki, izmantojot dažāda veida tehnoloģijas, lai iegūtu līdzekļus, kas tiem nepieder, kā arī, lai iepludinātu noziedzīgi iegūtus līdzekļus finanšu sistēmā. Noziedzīgu līdzekļu iegūšana saistīta ar daudz dažādiem noziegumiem, kas apdraud sabiedrisko kārtību ne tikai lokāli, bet arī starptautiski, attīstoties noziedzīgiem, teroristiskām organizācijām un pat valstīm, arvien aktuālāka kļūst negodīgi iegūtu līdzekļu legalizācija un tās apkarošana, pēc iespējas novēršot noziedzīgi iegūtu līdzekļu iepludināšanu finanšu sistēmā. Tāpat arī attiecībā uz nelikumīgām darbībām ar finanšu instrumentiem un maksājumu līdzekļiem, arvien attīstoties tehnoloģiskajiem risinājumiem, piemēram, mākslīgajam intelektam, noziedzniekiem paveras arvien jaunas iespējas veikt krāpnieciskas darbības ar maksājumu līdzekļiem, izkrāpjot naudu no banku kontiem. Publiskajā telpā arvien biežāk parādās informācija par krāpšanu saistībā ar maksājumu kartēm, kur, piemēram, krāpnieki, izliekoties par bankas, policijas pārstāvjiem, vai pat tuviniekiem, piezvana un apgalvo, ka personas bankas kontā tiek veiktas nelikumīgas darbības, vai ka steidzami nepieciešams aizdot naudu tuviniekam, steidzina un pieprasa piekļuvi personas bankas kontam, mēģinot izvilināt bankas karšu numurus, PIN kodus, identifikācijas datus un piekļuves kodus.

Darba ietvaros autore pētīs ekonomisko noziegumu veidus, padziļināti apskatot krimināltiesisko regulējumu attiecībā uz noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju un nelikumīgām darbībām ar finanšu instrumentiem un maksājumu līdzekļiem. Tāpat arī autore pētīs sodu veidus, kādi piemērojami par minētajiem noziegumiem, un to piemērošanu. Darba mērķis ir noskaidrot sodu piemērojamību attiecībā uz ekonomiskajiem noziegumiem, kas ietverti KL 195. un 193.pantā, konstatēt visbiežāk piemērotos soda veidus, veikt to analīzi un izvirzīt secinājumus.

Darba mērķa sasniegšanai apskatīti dažādie Latvijas Republikas un starptautiskie normatīvie akti, juridiskā literatūra un citu autoru paustās atziņas par darba tēmu, kā arī pētīta tiesu prakse.

Darbā izmantotās pētniecības metodes: 1) analīze; 2) indukcija; 3) salīdzinošā metode; 4) aprakstošā metode. Analīzes metode izmantota, analizējot normatīvos aktus un tiesu praksi, indukcijas metode izmantota, veicot secinājumus, salīdzinošā metode izmantota, salīdzinot tiesu praksi, piemērotos sodus, pētot normatīvo aktu vēsturisko attīstību, savukārt aprakstošā metode izmantota, veicot informācijas apkopojumu, izpētot to un aprakstot.

1. EKONOMISKO NOZIEGUMU VEIDI

1.1. Ekonomisko noziegumu vispārīgs raksturojums

Saskaņā ar krimināltiesību teorijā pieejamo skaidrojumu, noziedzīgi nodarījumi tautsaimniecībā ir tādi prettiesiski nodarījumi, kas var izpausties kā darbība vai bezdarbība un kas apdraud valsts tautsaimniecības intereses ar ekonomisko darbību saistītās jomās, kas uzskatāms par šo noziedzīgo nodarījumu grupas objektu.¹ Krimināltiesībās tiek izdalīts arī noziedzīga nodarījuma tiešais objekts. Krimināltiesību teorijā tiek skaidrots, ka noziedzīga nodarījuma tiešais objekts ir interese vai vairākas savstarpējas intereses, ko tiešā veidā apdraud konkrēta veida noziedzīgs nodarījums un kuras aizsargā konkrētā KL norma. Noziedzīga nodarījuma tiešais objekts ietilpst grupas objektā, bet ir šaurāks pēc apjoma.²

Pēc noziedzīga nodarījumu, kas apdraud tautsaimniecības intereses, tiešajiem objektiem šos noziedzīgos nodarījumus var iedalīt vairākās grupās – noziedzīgi nodarījumi, kas apdraud tautsaimniecības intereses:

- 1) muitas jomā;
- 2) finanšu un kredīta jomā;
- 3) uzņēmumu dienesta un ekonomiskās darbības jomā;
- 4) tirdzniecības un pakalpojumu sniegšanas jomā;
- 5) valsts ieņēmumu jomā;
- 6) lauksaimniecības ražošanas jomā.³

Kā darba ievadā minēts, par ekonomiskajiem noziegumiem šī darba ietvaros tiek uzskatīti Krimināllikuma⁴ XIX nodaļā ietvertie noziedzīgie nodarījumi, kas apdraud tautsaimniecības intereses finanšu un kredīta jomā, tas ir, noziedzīgi nodarījumi, kas ietverti KL 192., 192.¹, 193., 193.¹, 193.², 194., 194.¹, 195., 195.¹, 195.², 201. un 216. pantos.⁵

KL 192. pants paredz kriminālatbildību par viltotas “naudas zīmju, monētu, valsts finanšu instrumentu vai ārvalstu valūtas pārvadāšanu, pārsūtīšanu, iegādāšanos vai glabāšanu nolūkā to izplatīt vai par to izgatavošanu, kā arī par šāda viltojuma izplatīšanu”. Šis noziedzīgais nodarījums uzskatāms par smagu vai sevišķi smagu noziegumu ar formālu sastāvu – tas ir pabeigts ar viltotas naudas un valsts finanšu instrumentu izgatavošanas, izplatīšanas,

---

¹ Krastiņš U., Liholaja V., Niedre A. Krimināltiesības. Sevišķā daļa. Trešais papildinātais izd. Rīga: Tiesu nama aģentūra, 2009. 417.lpp.; Krastiņš U. Noziedzīgi nodarījumi ekonomikā II. Rīga: Latvijas Policijas akadēmijas izdevums, 1999. 5.lpp.

² Krastiņš U., Liholaja V. Krimināltiesības. Vispārīgā daļa. Mācību grāmata. Ceturtais papildinātais izdevums. Izd.Rīga: Tiesu nama aģentūra, 2024. 100.-101.lpp.

³ Ibid. 418.-419.lpp.

⁴ Krimināllikums: LV likums. Pieņemts 17.06.1998. [13.11.2024.]

⁵ Ibid. 418.lpp.

pārvadāšanas, pārsūtīšanas, iegādāšanās, glabāšanas izplatīšanas nolūkā brīdi neatkarīgā no tā, kādas sekas iestājušās darbību rezultātā. No subjektīvās puses šis ir tīšs noziegums, ko raksturo tiešs nodoms, kas atbilstoši KL 9. panta otrajai daļai nozīmē, ka persona apzinās, ka nauda un finanšu instrumenti ir viltoti, kā arī pārvadāšana, pārsūtīšana, iegādāšana un glabāšana tiek veiktas ar īpašu nolūku izplatīt viltojumu. Ja persona neapzinās, ka izplatītā nauda vai finanšu instrumenti ir viltoti, vai arī personai nav nolūka minētos nozieguma priekšmetus izplatīt, tad nav nozieguma sastāva.⁶

Saskaņā ar KL 192.¹ pantu kriminālatbildība ir paredzēta par naudas viltošanai pielāgotu iekārtu, programmatūras, datu un citu līdzekļu izgatavošanu, iegādāšanos, glabāšanu un izplatīšanu. Šis uzskatāms par mazāk smagu noziegumu un tam ir formāls sastāvs – noziegums ir pabeigts ar tā izdarīšanas brīdi. Subjektīvo pusi raksturo tiešs nodoms, tas ir tīšs noziedzīgs nodarījums, vainīgā persona apzinās, ka tā izgatavo, iegādājas, glabā, izplata iekārtas, kas paredzētas viltošanai, un apzināti veic minētās darbības.⁷

KL 193. pants noteic kriminālatbildību par nelikumīgām darbībām ar finanšu instrumentiem un maksāšanas līdzekļiem. Nelikumīgas darbības sevī ietver sveša finanšu instrumenta vai maksāšanas līdzekļa nolaupīšanu, iznīcināšanu, bojāšanu vai nelikumīgu izmantošanu, vai nolaupīta maksāšanas līdzekļa iegūšanu, glabāšanu, pārvietošanu vai izplatīšanu vai finanšu instrumenta vai maksāšanas līdzekļa viltošanu, kā arī šāda viltojuma iegūšanu, glabāšanu, pārvietošanu, izplatīšanu vai izmantošanu. Šis ir uzskatāms par smagu vai sevišķi smagu noziegumu. Sveša finanšu instrumenta vai maksāšanas līdzekļa nolaupīšanai ir formāls noziedzīga nodarījuma sastāvs, tā ir pabeigta ar darbības izdarīšanas brīdi, neatkarīgi no sekām. Savukārt sveša finanšu instrumenta vai maksāšanas līdzekļa bojāšana un iznīcināšana uzskatāma par pabeigtu ar brīdi, kad noziedzīgā nodarījuma priekšmeta daļa attiecīgi kļuvusi nederīga vai pārstāj eksistēt vai to nevar izmantot pēc nozīmes, šādam noziedzīgam nodarījumam ir materiāls sastāvs, jo svarīga ir negatīvo seku iestāšanās un cēloņsakarība starp veiktajām darbībām vai bezdarbību. Sveša finanšu instrumenta vai maksāšanas līdzekļa izmantošana ir pabeigta ar materiāla labuma iegūšanas brīdi (piemēram, vainīgā persona ir samaksājusi par pirkumu vai izņēmusi naudu no bankomāta). KL 193. pantā noteikto noziedzīgā nodarījuma subjektīvo pusi raksturo tiešs nodoms – vainīgā persona apzinās savas darbības kaitīgumu un veic to apzināti.⁸

---

⁶ Hamkova D. Komentārs Krimināllikuma 192. pantam. Grām.: Krimināllikuma komentāri. Trešā daļa (XVIII-XXV nodaļa). Trešais papildinātais izd. Sagatavojis autoru kolektīvs Prof. U.Krastiņš, prof. V. Liholaja un doc. D. Hamkova. Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2023, 105. – 109. lpp.; U.Krastiņš, V.Liholaja, A.Niedre., 2009, 424. - 425. lpp.

⁷ Ibid, 110. – 111. lpp.

⁸ Hamkova D., 2023, 112. – 118. lpp.; U.Krastiņš, V.Liholaja, A.Niedre., 2009, 424. - 425. lpp.

Saskaņā ar KL 193.¹ pantu tiek noteikta kriminālatbildība par datu, programmatūras un iekārtu iegūšanu, izgatavošanu, izplatīšanu, izmantošanu un glabāšanu nelikumīgām darbībām ar finanšu instrumentiem un maksāšanas līdzekļiem. Šis uzskatāms par mazāk smagu, smagu vai sevišķi smagu noziegumu ar formālu sastāvu – tas ir pabeigts ar darbības izdarīšanas brīdi neatkarīgi no sekām. Nepieciešams konstatēt vainīgās personas tiešu nodomu veikt nelikumīgas darbības ar finanšu līdzekļiem un maksāšanas instrumentiem.⁹

KL 193.² pantā paredzēta kriminālatbildība par iekšējās informācijas nelikumīgu izmantošanu un manipulācijām finanšu tirgos. Šis noziedzīgais nodarījums atzīstams par smagu vai sevišķi smagu noziegumu ar materiālu sastāvu, tas uzskatāms par pabeigtu, ja iestājušās smagas sekas un konstatēta cēloņsakarība star veiktajām darbībām un sekām. Noziedzīgā nodarījuma subjektīvo pusi raksturo tiešs nodoms – vainīgā persona apzinās darbības kaitīgumu, apzinās, ka nelikumīgi izmanto iekšējo informāciju un veic manipulācijas finanšu tirgos, un veic to apzināti.¹⁰

Saskaņā ar KL 194. pantu ir paredzēta kriminālatbildība par neatļautu finanšu instrumentu izlaišanu, kas atzīstams par mazāk smagu vai smagu noziegumu ar formālu sastāvu, kas ir pabeigts ar darbības izdarīšanas brīdi. Noziedzīgā nodarījuma subjektīvo pusi raksturo tiešs nodoms – vainīgā persona apzinās darbības kaitīgumu un veic to apzināti.¹¹

KL 194.¹ pantā noteikta kriminālatbildība par nepatiesu datu vai ziņu izplatīšanu par Latvijas Republikas finanšu sistēmas stāvokli. Šis noziedzīgais nodarījums atzīstams par kriminālpārkāpumu, mazāk smagu vai smagu noziegumu ar formālu sastāvu, kas ir pabeigts ar darbības izdarīšanas brīdi. Noziedzīgā nodarījuma subjektīvo pusi raksturo tiešs nodoms – vainīgā persona apzinās darbības kaitīgumu, apzinās, ka izplata nepatiesus datus vai ziņas, un veic to apzināti.¹²

KL 195. pantā paredzēta kriminālatbildība par noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanu, kas uzskatāms par smagu vai sevišķi smagu noziegumu ar formālu sastāvu, kas ir pabeigts ar darbības izdarīšanas brīdi - no noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas brīža, neatkarīgi no kaitīgo seku iestāšanās. Noziedzīgā nodarījuma subjektīvo pusi raksturo tiešs nodoms – vainīgā persona apzinās ka veic darbības, lai legalizētu līdzekļus, kas ir noziedzīgi iegūti, un veic to apzināti.¹³

---

⁹ Ibid, 119. – 122. lpp.; Ibid, 2009, 430. - 431. lpp.

¹⁰ Ibid, 123. – 126. lpp.

¹¹ Ibid, 127. – 128. lpp.; Ibid, 2009, 432. lpp.

¹² Ibid, 129. – 132. lpp.; Ibid, 2009, 433. lpp.

¹³ Hamkova D., 2023, 132. – 138. lpp.; U.Kraštinš, V.Liholaja, A.Niedre., 2009, 435. - 436. lpp.; Liholaja V. Noziedzīgu nodarījumu kvalifikācija. Palīg līdzeklis krimināltiesību normu piemērotājiem. Otrā daļa. Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2022. 86., 88.-89. lpp.

Saskaņā ar 195.¹ pantu noteikta kriminālatbildība par ziņu nesniegšanu un nepatiesu ziņu sniegšanu par līdzekļu piederību un patieso labuma guvēju, kas ir mazāk smags noziegums ar formālu sastāvu, kas ir pabeigts ar darbības izdarīšanas brīdi. Noziedzīgā nodarījuma subjektīvo pusi raksturo tīša vaina – vainīgā persona apzinās, ka sniedz nepatiesas ziņas vai nesniedz ziņas, kas sniedzamas saskaņā ar likumu, dara vai pieļauj to apzināti, pret sekām personas attieksme izpaužas kā nodoms vai neuzmanība.¹⁴

Saskaņā ar KL 195.² pantu ir paredzēta kriminālatbildība par izvairīšanos no skaidras naudas deklarēšanas, kas ir mazāk smags vai smags noziegums ar formālu sastāvu, kas ir pabeigts ar darbības izdarīšanas brīdi, kad persona apzināti izvairās no skaidras naudas deklarēšanas, zinot, ka tas jādara, vai apzināti sniedz deklarācijā nepatiesas ziņas. Noziedzīgā nodarījuma subjektīvo pusi raksturo tiešs nodoms – vainīgā persona apzināti nedeklarē liela apmēra skaidru naudu vai arī veic nepatiesu skaidras naudas deklarēšanu un vēlas, šķērsojot valsts ārējo vai iekšējo robežu to ievest vai izvest no Latvijas Republikas.¹⁵

KL 201. pants noteic kriminālatbildību par augļošanu, kas atzīstams par kriminālpārkāpumu, kas ir pabeigts ar vismaz vienu aizdevuma aizdošanas brīdi, pastāvot augļošanas pazīmēm¹⁶: “1) starp aizdevuma devēju un aizdevuma ņēmēju ir noslēgts līgums, nosakot pārmērīgi augstu procentu likmi, 2) aizdevuma ņēmējs aizņēmuma izdarīšanas brīdī, vainīgajam apzinoties, ir objektīvi smagā materiālā stāvoklī; 3) aizdevuma nosacījumi aizņēmējam ir pārmērīgi apgrūtināši (mantiskais labums, ko aizņēmējs iegūst, ir nesamērīgi zemāks par to labumu, kuru viņš apņemas atdot vainīgajam).”¹⁷

KL 216. pants paredz kriminālatbildību par ieķīlātas lietas prettiesisku atsavināšanu, bojāšanu un iznīcināšanu, kas atzīstams par kriminālpārkāpumu ar materiālu sastāvu – kriminālatbildība iestājas, ja nodarīts būtisks kaitējums, kā arī nepieciešams konstatēt cēloņsakarību starp darbību un kaitīgajām sekām. Noziedzīga nodarījuma subjektīvo pusi raksturo tiešs nodoms – vainīgā persona apzinās, ka bojā vai iznīcina lietu, kas ieķīlāta kā komercķīla, vai arī izdara tās atsavināšanu bez ķīlas ņēmēja atļaujas un apzināti to veic.¹⁸

Izpētot Latvijas Republikā reģistrēto noziedzīgo nodarījumu statistiku¹⁹ (sk. Tabula Nr.1) laika posmā no 2019. līdz 2023. gadam, secināms, ka visbiežāk izdarītais ekonomiskais noziegums ir KL 193. pantā noteiktais noziedzīgais nodarījums, kas paredz kriminālatbildību par nelikumīgām darbībām ar finanšu instrumentiem un maksāšanas līdzekļiem. Savukārt

---

¹⁴ Ibid, 145. – 147. lpp.

¹⁵ Ibid, 141. – 144. lpp.; Ibid, 2009, 439. lpp.

¹⁶ Ibid, 166. – 167. lpp.

¹⁷ Ibid, 167. lpp.

¹⁸ Ibid, 219. – 220. lpp.

¹⁹ Iekšlietu Ministrijas Informācijas Centra publicētie pārskati. Kriminālā statistika. Pieejams: <https://www.ic.iem.gov.lv/lv/kriminala-statistika> [skatīts: 23.11.2024.]

visretāk reģistrētie ekonomiskie noziegumi laika posmā no 2019. gada līdz 2023. gadam ir KL 216., 193.² un 195.² pantā noteiktie noziedzīgie nodarījumi, kas paredz kriminālatbildības iestāšanos attiecīgi par iekļātas lietas prettiesiska atsavināšanu, bojāšanu un iznīcināšanu, iekšējās informācijas nelikumīgu izmantošanu un manipulācijām finanšu tirgos un par izvairīšanos no skaidras naudas deklarēšanas.

Tāpat secināms, ka minētajā laika periodā vispār nav reģistrēti noziedzīgie nodarījumi, kas noteikti KL 194., 194.¹ un 201. pantā, kas paredz kriminālatbildības iestāšanos attiecīgi par neatļautu finanšu instrumentu izlaišanu, nepatiesu datu vai ziņu izplatīšanu par Latvijas Republikas finanšu sistēmas stāvokli un augļošanu.

Analizējot statistikas datus, ir manāms reģistrēto ekonomisko noziegumu kāpums 2020. un 2022. gadā, savukārt 2021. un 2023. gadā reģistrēto ekonomisko noziegumu skaits krasi samazinājies.

Salīdzinot kopumā reģistrēto noziedzīgo nodarījumu skaitu valstī ar reģistrēto ekonomisko noziegumu skaitu (sk. Tabula Nr.2), secināms, ka 2019. gadā ekonomisko noziegumu īpatsvars bija 12,7% no kopējā reģistrēto noziedzīgo nodarījumu skaita, 2020. gadā – 15,8%, 2021. gadā – 12,6%, 2022. gadā – 16,6%, savukārt 2023. gadā – 13,3%.

Tabula Nr.1

	2019.gads	2020.gads	2021.gads	2022.gads	2023.gads	Kopā
192.pants	1880	1786	708	1548	2186	8108
192. ¹ pants	21	10	10	32	38	111
193. pants	1920	2832	1704	1842	861	9159
193. ¹ pants	484	302	1035	765	712	3298
193. ² pants	4	14	10	14	16	58
194. pants	0	0	0	0	0	0
194. ¹ pants	0	0	0	0	0	0
195. pants	670	832	461	928	578	3469
195. ¹ pants	58	340	210	450	338	1396
195. ² pants	48	10	4	24	10	96
201. pants	0	0	0	0	0	0
216. pants	4	8	1	0	12	25
	5089	6134	4143	5603	4751	25729

Tabula Nr.2

	2019.gads	2020.gads	2021.gads	2022.gads	2023.gads
Noziedzīgie nodarījumi kopā	39906	38767	32820	33707	35609

Ekonomiskie noziedzīgie nodarījumi	5089	6134	4143	5603	4751
Ekonomisko noziegumu īpatsvars, %	12,7 %	15,8 %	12,6 %	16,6 %	13,3 %

Kā minēts ievadā, autore ir izvēlējusies šajā darbā apskatīt un izpētīt divus ekonomisko noziegumu veidus, kas ietverti KL 193. pantā (Nelikumīgas darbības ar finanšu instrumentiem un maksāšanas līdzekļiem) un KL 195. pantā (Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšana).

1.2. Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšana

Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācija ir “noziedzīgi iegūtas mantas pārvēršanu citās vērtībās nolūkā radīt trešajām personām maldīgu priekšstatu par mantas izcelsmi, tādējādi slēpjot vai maskējot tās izcelsmes avotu”²⁰. Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācija pazīstama arī kā “naudas atmazgāšana”, kas ir tiešs tulkojums no angļu valodā lietotā “*money laundering*”, kas cēlies no laikiem, kad 20. gadsimta divdesmitajos un trīsdesmitajos gados Amerikas Savienotajās Valstīs itāļu izcelsmes gangsteris Als Kapone un viņa noziedzīgais grupējums izmantoja veļas mazgātavas kā aizsegu, lai legalizētu aizliegtā alkohola tirdzniecības rezultātā iegūtos līdzekļus, tomēr noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācija tika kriminalizēta daudz vēlāk.²¹

Amerikas Savienotajās Valstīs pirmais regulējums attiecībā uz “naudas atmazgāšanu” (Banku Noslēpuma Likums (tulkojums no angļu val. *Bank Secrecy Act*)) tika pieņemts 1970. gadā.²² Pirmā Eiropas Savienības (turpmāk - ES) direktīva, kas regulē noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju - Padomes Direktīva par to, kā novērst finanšu sistēmas izmantošanu nelikumīgi iegūtas naudas legalizēšanai (naudas atmazgāšanai)²³, tika pieņemta 1991. gada 10. jūnijā. Latvijas Kriminālkodeksā (turpmāk - KK)²⁴, kas bija spēkā no 1962. gada 1. aprīļa līdz 1999. gada 1. aprīlim, kad saskaņā ar likuma Par Krimināllikuma spēkā stāšanās un

²⁰ Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas tipoloģijas un pazīmes. Metodoloģisks materiāls. 3. papildinātā redakcija 5. lpp. pieejams: [Tipoloģiju materiāls III red.pdf](#) [aplūkots 03.01.2025.]

²¹ Mailart J.B., Vogel B. National and International Anti-Money Laundering Law. Developing the Architecture of Criminal Justice, Regulation and Data Protection. Cambridge: Intersentia Ltd, 2020. p. 19.; Unger B., van der Linde D. Research Handbook on Money Laundering. Cheltenham: Edward Elgar Publishing Limited, 2013. p. 382.

²² Financial Crimes Enforcement network: History of Anti-Money Laundering Laws (pieejams: [History of Anti-Money Laundering Laws | FinCEN.gov](#)) [05.01.2025.]

²³ Padomes Direktīva 91/308/EEK par to, kā novērst finanšu sistēmas izmantošanu nelikumīgi iegūtas naudas legalizēšanai (naudas atmazgāšanai). Pieņemta 10.06.1991. [23.12.2024.]

²⁴ Latvijas kriminālkodekss: LPSR likums. Pieņemts: 06.01.1961. (spēku zaudējis) [23.12.2024]

piemērošanas kārtību²⁵ 1.pantu stājās spēkā KL, tiesību norma par noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanu tika pieņemta tikai 1998. gada 2. aprīlī un stājās spēkā 1998. gada 30. aprīlī ar grozījumiem KK.²⁶ KK 151.⁴ pants noteica kriminālatbildību par "noziedzīgi iegūtu finanšu līdzekļu vai citas mantas legalizēšanu, pārkāpjot likumā noteiktās prasības un apzinoties šo līdzekļu vai mantas iegūšanas noziedzīgumu", kas šādā redakcijā tika pieņemts arī pirmajā KL redakcijā. Minētie grozījumi pieņemti saistībā ar 1997. gada 18. decembrī pieņemto likumu "Par noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanu"²⁷, kas savukārt savu spēku zaudēja ar Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma un proliferācijas finansēšanas novēršanas likuma²⁸ (turpmāk - NILL likums) spēkā stāšanos 2008. gada 13. augustā.²⁹ Attiecīgi autore secina, ka noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas regulējums ir diezgan nesens un kopš tā pirmsākumiem līdz ar izmaiņām pasaulē un kriminālajā vidē, attīstoties gan dažādiem noziedzīgiem grupējumiem, terorismam, gan dažādām tehnoloģijām, ir piedzīvojis vairākas izmaiņas. Piemēram, 2024. gada 31. maijā tika pieņemta jau sestā ES direktīva par noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju³⁰ - Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2024/1640 (2024. gada 31. maijs) par mehānismiem, kas dalībvalstīm jāievieš, lai nepieļautu finanšu sistēmas izmantošanu nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanai vai teroristu finansēšanai, un ar ko groza Direktīvu (ES) 2019/1937 un ar ko groza un atceļ Direktīvu (ES) 2015/849³¹.

KL 195. panta pirmajā daļā ir noteikta kriminālatbildība par noziedzīgi iegūtu finanšu līdzekļu legalizēšanu vai citas mantas legalizēšanu, panta otrajā daļā - par šādām darbībām, ko izdarījusi personu grupa pēc iepriekšējas vienošanās, trešajā daļā - ja minētās darbības izdarītas lielā apmērā vai ja tās izdarījusi organizēta grupa. KL 195. panta pirmajā un otrajā daļā paredzētais noziedzīgais nodarījums ir smags noziegums, bet panta trešajā daļā – sevišķi smags noziegums.

Dr.habil.iur. Uldis Krastiņš norādījis, ka KL "195. pants ir blanketa norma, jo šā panta dispozīcijā ir nosaukta tikai prettiesiska darbība, bet tās izpausme jeb šī nozieguma objektīvās puses pazīmes ir noteiktas Likuma 5. pantā, kura saturs tad arī veido noziedzīgi iegūtu līdzekļu

---

²⁵ Par Krimināllikuma spēkā stāšanās un piemērošanas kārtību. LV likums. Pieņemts: 15.10.1998. [26.12.2024.]

²⁶ Grozījumi Latvijas Kriminālkodeksā. LV likums. Pieņemts: 02.04.1998. (zaudējis spēku) [29.12.2024.]

²⁷ Par noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanu. LV likums. Pieņemts: 18.12.1997. (zaudējis spēku: 13.08.2008.) [29.12.2024.]

²⁸ Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma un proliferācijas finansēšanas novēršanas likums. LV likums. Pieņemts: 17.07.2008. [29.12.2024.]

²⁹ Judins A. Kriminālatbildība par noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanu. Jurista Vārds, 2008, Nr.3 (apskatīts: <https://juristavards.lv/doc/169498-kriminalatbildiba-par-noziedzīgi-iegutu-lidzeklu-legalizesanu/>)

³⁰ Eiropas Parlamenta un Padomes Sestā direktīva par nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanu. Pieņemta 24.04.2024. [03.01.2025.] (aplūkojams: [TA](#))

³¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2024/1640 par mehānismiem, kas dalībvalstīm jāievieš, lai nepieļautu finanšu sistēmas izmantošanu nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanai vai teroristu finansēšanai, un ar ko groza un Direktīvu (ES) 2019/1937 un ar ko groza un atceļ Direktīvu (ES) 2015/849. Pieņemta 31.05.2024. [03.01.2024.]

legalizācijas jēdziena pamatnostādnes”³² (ar ”Likums” apzīmēts NILL likums). Šī iemesla dēļ KL 195. pants analizējums kopā ar NILL Likumā noteikto.

Saskaņā ar KL 195. pantā noteikto, nozieguma priekšmets ir līdzekļi, kā tas izriet no panta nosaukuma un kas sevī ietver finanšu līdzekļus un citu mantu. NILL Likuma 1. panta pirmās daļas 1. apakšpunktā noteikts, ka līdzekļi ir ”finanšu līdzekļi un cita ķermeniska vai bezķermeniska, kustama vai nekustama manta”. Saskaņā ar 2. apakšpunktu finanšu līdzekļi definēti kā ”personas turējumā esoši finanšu instrumenti vai maksāšanas līdzekļi (skaidras vai bezskaidras naudas veidā), dokumenti (papīra vai elektroniskā veidā), kas ir personas īpašumā vai valdījumā un kas rada tiesības gūt labumu no tiem, kā arī īpašumā vai valdījumā esoši dārgmetāli”, savukārt termina ”manta” skaidrojums ir ietverts Eiropas Kopienas Padomes direktīvas 91/308/EEK 1. pantā, kas noteic, ka manta ir ”jebkura” veida mantiski labumi, ķermeniskas un bezķermeniskas, kustamas un nekustamas lietas, kā arī juridiski dokumenti, kas apliecina šīs mantas īpašumu vai tiesības attiecībā uz šo mantu.³³ Lai atzītu finanšu līdzekļus vai mantu par 195. panta nozieguma priekšmetu, minētajiem līdzekļiem jākonstatē noziedzīga izcelsme.³⁴

Par nozieguma priekšmetu savu viedokli paudusi Augstākā tiesa savā 2021. gada 15. aprīļa lēmumā lietā Nr. SKK-94/2021, kurā atzina, ka ”Krimināllikuma 195. pantā paredzētā noziedzīgā nodarījuma sastāva obligāta pazīme ir nozieguma priekšmets. Lai konstatētu noziedzīgā nodarījuma sastāva priekšmeta esību, ir jākonstatē, ka legalizāciju veidojošās darbības ir izdarītas ar finanšu līdzekļiem un citu mantu, kā arī jākonstatē to noziedzīgā izcelsme. Jēdziena – noziedzīga izcelsme – saturs ir atklājams, analizējot Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma un proliferācijas finansēšanas novēršanas likuma, Krimināllikuma un Kriminālprocesa likuma normas.”³⁵

NILL likuma 4. panta otrajā daļā ir noteikts, ka ”ar terminu ”noziedzīgi iegūti līdzekļi” saprot KL lietoto terminu ”noziedzīgi iegūta manta”.” No iepriekš minētā autore secina, ka minētie termini ir ar vienu nozīmi, tāpēc turpmāk tekstā tiks izmantots termins ”noziedzīgi iegūti līdzekļi”. KL 70.¹¹ panta pirmajā daļā ir noteikts, ka ”noziedzīgi iegūta manta ir jebkāds ekonomisks labums, kas personas īpašumā vai valdījumā tieši vai netieši nonācis noziedzīga

³² Krastiņš U. Novitātes Krimināllikuma 195. panta un 314. panta regulējumā. Jurista Vārds, 2017, Nr.49, 16.-21.lpp (pieejams: <https://juristavards.lv/doc/271775-novitates-kriminallikuma-195un-314panta-regulejuma/>)

³³ Eiropas Kopienas Padomes Direktīva 91/308/EEK par to, kā novērst finanšu sistēmas izmantošanu nelikumīgi iegūtas naudas legalizēšanai (naudas atmazgāšanai). Pieņemta 28.06.1991. [19.11.2024.]

³⁴ Liholaja V. Noziedzīgu nodarījumu kvalifikācija. Palīglīdzeklis krimināltiesību normu piemērotājiem. Otrā daļa. Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2022. 83.-85. lpp.; Hamkova D. 2023, 132. – 135. lpp.

³⁵ Augstākās tiesas 15.04.2021. lēmums lietā SKK-94/2021, Nr.9.1. Pieejams: <https://www.at.gov.lv/lv/tiesu-prakse/judikaturas-nolemumu-arhivs/kriminallietu-departaments/klasifikators-pec-lietu-kategorijam/kriminallikuma-seviska-dala/xix-nodala-noziedzigi-nodarījumi-tautsaimnieciba> [aplūkots 11.11.2024.]

nodarījuma rezultātā”. Savukārt šī panta 1.¹ daļa skaidro, ka “netieši noziedzīgi iegūta manta ir jebkāds ekonomisks labums, kas personas īpašumā vai valdījumā nonācis tieši noziedzīgi iegūtas mantas tālākas izmantošanas rezultātā, tai skaitā atkārtotas ieguldīšanas vai pārveidošanas rezultātā, vai līdzekļi, kurus persona ieguvusi no šādas mantas realizācijas, kā arī gūtie augļi un peļņa”. Saistībā ar iepriekš minēto, autore secina, ka atšķirība starp noziedzīgi iegūtu mantu un netiešu noziedzīgi iegūtu mantu ir saistīta ar to, ka noziedzīgi iegūtu mantu iegūst tieši noziedzīga nodarījuma rezultātā, bet par netieši iegūtu noziedzīgo mantu tiek uzskatīta manta un līdzekļi, kas iegūti noziedzīgi iegūtās mantas realizēšanas rezultātā. Senāts 2022.gada 30.augusta lēmumā Nr. SKK-267/2022 ir atzinis, ka “ par noziedzīgi iegūtiem līdzekļiem Krimināllikuma 195. panta izpratnē var uzskatīt tādus līdzekļus, kas nonākuši vainīgās personas rīcībā noziedzīgā ceļā, ar kuriem tā var rīkoties pēc saviem ieskatiem, neatkarīgi no tā, vai juridiski attiecīgais predikatīvais noziedzīgais nodarījums ir pabeigts.”³⁶ Predikatīvais noziegums ir jebkurš kriminālnoziegums, kura rezultātā ir gūti ienākumi, kas var kļūt par Eiropas Padomes konvencijas par noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas novēršanu, kā arī šo līdzekļu meklēšanu, izņemšanu un konfiskāciju (turpmāk – Varšavas konvencija) 9.pantā definētā kriminālsodāmā nodarījuma priekšmetu.³⁷

KL 70.¹¹ panta otrā daļa nosaka, ka par noziedzīgi iegūtiem līdzekļiem var būt arī mantas vērtība, kas nesakrīt ar personas likumīgiem ienākumiem un persona nepierāda, ka konkrētā manta ir iegūta likumīgi, tāpat otrajā daļā ir noteikti gadījumi, kad “par noziedzīgi iegūtu mantu var atzīt arī mantu, kas pieder personai, kura: 1) izdarījusi noziegumu, kas pēc sava rakstura ir vērsts uz materiāla vai citāda labuma gūšanu, neatkarīgi no tā, vai nozieguma rezultātā materiāls vai citāds labums ir gūts; 2) ir organizētas grupas dalībnieks; 3) izdarījusi noziegumu, kas saistīts ar terorismu.” Iepriekš minētā panta trešā daļa noteic, ka “par noziedzīgi iegūtu mantu var atzīt arī mantu, kas atrodas citas tādas personas rīcībā, kura uztur patstāvīgas ģimenes, saimnieciskas vai citādas mantiskas attiecības ar šā panta otrajā daļā minēto personu, ja šīs personas rīcībā esošās mantas vērtība nav samērīga ar tās likumīgiem ienākumiem un ja persona nepierāda, ka manta ir iegūta likumīgā ceļā”. NILL likuma 4. panta trešajā daļā ir iekļauti papildu apstākļi jau iepriekš norādītajiem KL noteiktajiem apstākļiem, kuru iestāšanās gadījumā manta var tikt uzskatīta par noziedzīgi iegūtu. 4.panta trešā daļa nosaka, ka par noziedzīgi iegūtiem līdzekļiem uzskatāmi arī līdzekļi, kuri pieder personai vai kurus tieši vai netieši kontrolē persona, kura ir iekļauta 1) kādā no Ministru kabineta (turpmāk – MK) noteiktu

³⁶ Augstākās tiesas 30.08.2022., lēmums lietā Nr.SKK-267/2022. Pieejams: [https://www.at.gov.lv/lv/tiesu-prakse/judikaturas-nolemumu-arhivs/kriminallietu-departaments/klasifikators-pec-lietu-kategorijam/kriminalprocesa-likums/43nodala-kriminalprocesa-apvienosana-sadalisana-atliksana-apturesana-vai-izbeigsana-475-481pant](https://www.at.gov.lv/lv/tiesu-prakse/judikaturas-nolemumu-arhivs/kriminallietu-departaments/klasifikators-pec-lietu-kategorijam/kriminalprocesa-likums/43nodala-kriminalprocesa-apvienosana-sadalisana-atliksana-apturesana-vai-izbeigsana-475-481pant [aplūkots 11.11.2024.]) [aplūkots 11.11.2024.]

³⁷ Eiropas Padomes konvencija par noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas novēršanu, kā arī šo līdzekļu meklēšanu, izņemšanu un konfiskāciju. Varšava, parakstīta 19.05.2006.

valstu vai starptautisko organizāciju sastādītajiem personu, kas tiek turētas aizdomās par iesaistīšanos teroristiskās darbībās vai masveida iznīcināšanas ieroču izgatavošanā, glabāšanā, pārvietošanā, lietošanā vai izplatīšanā, sarakstiem; un 2) ir iekļauta uz starptautisko un Latvijas Republikas nacionālo sankciju likuma pamata MK sastādītajā sankciju subjektu sarakstā nolūkā cīnīties pret iesaistīšanos teroristiskās darbībās vai masveida iznīcināšanas ieroču izgatavošanā, glabāšanā, pārvietošanā, lietošanā vai izplatīšanā. Papildus 4. panta 3.¹ daļā ir noteikts, ka par noziedzīgi iegūtiem līdzekļiem ir uzskatāmi arī līdzekļi, kuri izmantoti vai kurus paredzēts izmantot ar terorismu saistītu noziegumu izdarīšanai.

KL 195.pantā paredzētā objektīvā puse izpaužas darbībās – noziedzīgi iegūtu finanšu līdzekļu vai citas mantas legalizācijā.³⁸ NILL likuma 5. panta pirmajā daļā ir noteikts, kuras darbības ir noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācija, tās ir ”1) noziedzīgi iegūtu līdzekļu pārvēršana citās vērtībās, to atrašanās vietas vai piederības mainīšana, apzinoties, ka šie līdzekļi ir noziedzīgi iegūti, un ja šīs darbības veiktas nolūkā slēpt vai maskēt līdzekļu noziedzīgo izcelsmi vai palīdzēt citai personai, kura iesaistīta noziedzīga nodarījuma izdarīšanā, izvairīties no juridiskās atbildības; 2) noziedzīgi iegūtu līdzekļu patiesā rakstura, izcelsmes, atrašanās vietas, izvietojuma, kustības, piederības slēpšana vai maskēšana, apzinoties, ka šie līdzekļi ir noziedzīgi iegūti; 3) citas personas noziedzīgi iegūtu līdzekļu iegūšana īpašumā, valdījumā vai lietojumā vai to realizēšana, apzinoties, ka šie līdzekļi ir noziedzīgi iegūti”. Šī panta 1.¹ daļā ir norādīts, ka par noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju ir atzīstamas iepriekš minētās darbības, kad persona ir apzināti pieļāvusi, ka līdzekļi ir noziedzīgi iegūti. Savukārt panta otrā daļa nosaka, ka ”noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācija par tādu atzīstama arī tad, ja KL paredzētais noziedzīgais nodarījums, kura rezultātā tieši vai netieši ir iegūti šādi līdzekļi, ticis izdarīts ārpus Latvijas Republikas teritorijas”. Panta 2.¹ daļa norāda, “ka noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācija par tādu ir atzīstama neatkarīgi no tā, vai konstatēts, konkrēti no kura noziedzīgā nodarījuma līdzekļi ir iegūti.” Senāts savā 2022. gada 16. jūnija lēmumā Nr. SKK-35/2022 ir norādījis, ka “saucot personu pie atbildības pēc Krimināllikuma 195.panta trešajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu, ja nav konstatēts konkrēts predikatīvais noziedzīgais nodarījums, jākonstatē inkriminētās mantas, ar kuru tika veiktas legalizēšanas darbības, noziedzīgā izcelsme.”³⁹ No iepriekš minētā autore secina, lai arī saskaņā ar NILL likuma 5. panta 2.¹ daļu noteikts, ka noziedzīgu līdzekļu legalizācija konstatējama pat, ja nav iespējams pierādīt konkrēti no kura noziedzīga nodarījuma noziedzīgie līdzekļi ir iegūti (predikatīvais noziedzīgais nodarījums), ir nepieciešams konstatēt mantas noziedzīgo izcelsmi.

---

³⁸ Hamkova D., 2023, 136. lpp.

³⁹ Augstākās tiesas 16.06.2022. lēmums lietā Nr.SKK-35/2022, Nr.7.4. Pieejams: <https://www.at.gov.lv/lv/tiesu-prakse/judikaturas-nolemumu-arhivs/kriminallietu-departaments/klasifikators-pec-lietu-kategorijam/kriminallikuma-seviska-dala/xix-nodala-noziedzīgi-nodarījumi-tautsaimniecība> [22.11.2024.]

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma (turpmāk - KPL)⁴⁰ 124. panta sesto daļu "apstākļi attiecībā uz mantas noziedzīgo izcelsmi uzskatāmi par pierādītiem, ja pierādīšanas gaitā ir pamats atzīt, ka mantai, visticamāk, ir noziedzīga nevis likumīga izcelsme".

Latvijas Republikas Senāta Krimināllietu departamenta 2024. gada 19. marta Lēmumā lietā Nr. SKK-11/2024 atzīts, ka "lai noskaidrotu, kādu apstākļu esība var liecināt par mantas noziedzīgo izcelsmi, [...] vispirms noskaidrojams, kas ir saprotams ar autonomu jeb "stand-alone" noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanu un kāds ir pierādīšanas standarts attiecībā uz mantas noziedzīgo izcelsmi"⁴¹. Varšavas konvencijas 9. panta sestajā daļā noteikts, ka "ikviena dalībvalsts nodrošina to, ka saskaņā ar šo pantu personu var notiesāt par noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju, ja ir pierādīts, ka šā panta 1. punkta a) vai b) apakšpunktā norādītais īpašums ir iegūts, izdarot predikatīvu nodarījumu, turklāt šādā gadījumā nav precīzi jāpierāda, ar kuru noziegumu ir saistīta šāda īpašuma ieguve". Tāpat panta 5. daļā noteikts, ka "iepriekšēja vai vienlaicīga notiesāšana par predikatīvo nodarījumu nav priekšnoteikums tam, lai personu notiesātu par noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju". Līdzīgu regulējumu paredz arī ES Direktīva 2018/1673⁴², kuras 3. panta pirmajā punktā definēti nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas nodarījumi, kas sevī ietver: "a) īpašuma pārveidošana vai nodošana, zinot, ka šāds īpašums ir iegūts noziedzīgā darbībā, lai slēptu vai maskētu īpašuma nelikumīgo izcelsmi vai lai palīdzētu jebkurai personai, kas ir iesaistīta šādas darbības izdarīšanā, izvairīties no minētās personas rīcības juridiskajām sekām; b) īpašuma patiesās būtības, izcelsmes, atrašanās vietas, izvietojuma, kustības, tiesību uz to slēpšana vai maskēšana vai īpašuma piederības slēpšana vai maskēšana, zinot, ka šāds īpašums iegūts noziedzīgā darbībā; c) īpašuma iegāde, valdījums vai lietošana, tā saņemšanas laikā zinot, ka šāds īpašums iegūts noziedzīgā darbībā". Saskaņā ar 3. panta otro punktu dalībvalstīm jānodrošina, "ka 1. punktā minētā rīcība ir sodāma kā noziedzīgs nodarījums, ja likumpārkāpējam bija aizdomas vai vajadzēja zināt, ka īpašums ir iegūts noziedzīgā darbībā". Savukārt trešā punkta a) apakšpunkts noteic, ka iepriekšējs vai vienlaicīgs notiesājošs spriedums par noziedzīgu darbību, kurā iegūts īpašums, nav priekšnoteikums tam, lai notiesātu minētajiem nodarījumiem; un b) apakšpunktā noteikts, ka dalībvalstis veic nepieciešamās darbības, lai nodrošinātu, ka "notiesāšana par 1. un 2. punktā minētajiem nodarījumiem ir iespējama, ja ir konstatēts, ka īpašums ir bijis iegūts noziedzīgā darbībā, neprasot precīzi konstatēt visus faktiskos elementus vai visus apstākļus saistībā ar minēto noziedzīgu darbību, tostarp izdarītāja identitāti". Minētās ES Direktīvas 2018/1673 un Varšavas

⁴⁰ Kriminālprocesa likums. LV likums. Pieņemts: 21.04.2005. [03.01.2025.]

⁴¹ Augstākās tiesas 19.03.2024. lēmumā lietā Nr. SKK-11/2024, P. 5. Pieejams: <https://www.at.gov.lv/lv/tiesuprakse/judikaturas-nolemumu-arhivs/kriminallietu-departaments/klasifikators-pec-lietu-kategorijam/kriminallikuma-seviska-dala/xix-nodala-noziedzigi-nodarījumi-tautsaimnieciba> [22.11.2024.]

⁴² Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2018/1673. Pieņemta: 23.10.2018. [05.01.2024.]

konvencijas normas ieviesta NILL likuma iepriekš minētajā 5. pantā un KPL 124. panta septītajā daļā, kurš līdzīgi kā NILL likuma 5. panta 2.¹ daļa noteic, ka "lai pierādītu noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanu, nav nepieciešams pierādīt konkrēti, no kura noziedzīgā nodarījuma līdzekļi iegūti". Senāts ir atzinis, ka ar autonomu jeb "stand-alone" "noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanu jāsaprot gadījumi, kuros noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšana tiek inkriminēta bez personas saukšanas pie kriminālatbildības vai bez iepriekšēja notiesājoša sprieduma par predikatīvo noziedzīgo nodarījumu un predikatīvais noziedzīgais nodarījums nav zināms"⁴³.

Senāts ir norādījis, ka KPL 124. panta sestajā daļā norādītais "pamats atzīt, ka mantai, visticamāk, ir noziedzīga, nevis likumīga izcelsme" ir zemāks pierādīšanas standarts salīdzinot ar "saprātīgu šaubu" principam, kas ietvertas KPL 19. panta trešajā daļā noteiktajā nevainīguma prezumpcijas principā.⁴⁴ KPL 126. panta trešajā ar indeksu viens daļā noteikts, ka personai, kas apgalvo, ka manta nav uzskatāma par noziedzīgi iegūtu, ir pienākums pierādīt šīs mantas izcelsmes likumību. Savukārt saskaņā ar KPL 356. panta piekto daļu persona 45 dienu laikā pēc procesa virzītāja paziņojuma brīža var iesniegt ziņas par mantas izcelsmes likumību, ja ir izteikts pieņēmums par mantas noziedzīgu iegūšanu. Saskaņā ar KPL 125. panta trešo daļu, mantas noziedzīga iegūšana ir uzskatāma par pierādītu, ja persona nespēj ticami izskaidrot attiecīgās mantas likumīgo izcelsmi un ja pierādījumu kopums dod pamatu procesa virzītājam pieņemt, ka mantai, visticamāk, ir noziedzīga izcelsme. Šāda pieeja varētu radīt šaubas par nevainīguma prezumpcijas un personas tiesībām uz taisnīgu tiesu ievērošanu, Senāts ir norādījis, ka "procesā virzītājam vispirms ir jāpierāda mantas noziedzīgā izcelsme atbilstoši pierādīšanas standartam "iespējamības pārsvars", un tikai tad personai, kura īsteno aizstāvību, rodas pienākums pierādīt attiecīgās mantas izcelsmes likumību"⁴⁵.

Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācija sastāv no vairākiem posmiem, persona veic it kā likumīgas darbības, piemēram, veic norēķinus skaidrā naudā, kas nav nekas neparasts, bet tā nauda var būt iegūta noziedzīgā ceļā, tāpēc šī nozieguma pierādīšana ir sarežģīts process. Finanšu izlūkošanas dienests ir izveidojis metodoloģisko materiālu⁴⁶, kurā izdalītas trīs noziedzīgu līdzekļu legalizācijas stadijas:

---

⁴³ Augstākās tiesas 19.03.2024. Lēmums lietā Nr. SKK-11/2024, P. 5.1. Pieejams: <https://www.at.gov.lv/lv/tiesu-prakse/judikaturas-nolemumu-arhivs/kriminallietu-departaments/klasifikators-pec-lietu-kategorijam/kriminallikuma-seviska-dala/xix-nodala-noziedzīgi-nodarījumi-tautsaimniecība> [06.01.2025.]

⁴⁴ Ibid, P. 5.2.

⁴⁵ Augstākās tiesas 19.03.2024. Lēmums lietā Nr. SKK-11/2024, P. 5.2. Pieejams: <https://www.at.gov.lv/lv/tiesu-prakse/judikaturas-nolemumu-arhivs/kriminallietu-departaments/klasifikators-pec-lietu-kategorijam/kriminallikuma-seviska-dala/xix-nodala-noziedzīgi-nodarījumi-tautsaimniecība> [06.01.2025.]

⁴⁶ Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas tipoloģijas un pazīmes. Metodoloģisks materiāls. 3. papildinātā redakcija 6. lpp. pieejams: [Tipologiju materials_III_red.pdf](#) [aplūkots 03.01.2025.]

- 1) izvietojšanas stadija: noziedzīgi iegūtie līdzekļi sākotnēji tiek izvietoti, iepludināti likumīgajā finanšu sistēmā;
- 2) noslēgšanas jeb strukturēšanas stadija: noziedzīgi iegūtie līdzekļi, simulējot dažādus darījumus, a) tiek pārvietoti un strukturēti ar mērķi tos attālināt no līdzekļu ieguves avota un b) tiek radīts priekšstats par to, ka notiek civiltiesiski darījumi;
- 3) integrācijas stadija: noziedzīgi iegūtie līdzekļi tiek integrēti likumīgajā finanšu sistēmā, un noziedznieki tos, kā šķietami likumīgus, kas saņemti, kā, piemēram, dividendes, ieņēmumi par īpašumu, finanšu instrumentu pārdošanu, samaksa par sniegtajiem konsultāciju pakalpojumiem, var izmantot jebkādiem mērķiem, piemēram, pašpatēriņam, nekustamā īpašuma iegādei, transporta līdzekļu iegādei, ieguldījumiem finanšu instrumentos u.c.

KL 195. pantā noteiktā noziedzīgā nodarījuma subjektīvo pusi raksturo tiešs nodoms - persona apzinās savas darbības kaitīgumu un to, ka līdzekļi, uz kuru legalizēšanu ir vērsta darbība, ir noziedzīgi iegūti, un to apzināti veic.⁴⁷ Augstākā tiesa savā 2022.gada 16.jūnija lēmumā lietā Nr.SKK-35/2022 ir norādījusi, ka “likumdevējs izvirzījis prasību par tieša nodoma konstatēšanu gan attieksmē pret līdzekļiem, kas ir legalizēšanas priekšmets, gan arī pret pašu legalizēšanas faktu, jo noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšana ir noziedzīgs nodarījums ar formālu sastāvu. Tāpat ir pierādāms, ka apsūdzētais ir veicis apsūdzībā norādītās darbības ar kurām īstenota legalizācija.”⁴⁸ Attiecīgi ir nepieciešams konstatēt, ka personas veiktās darbības ir veiktas ar nolūku slēpt līdzekļu noziedzīgo izcelsmi vai palīdzēt citai personai, ir jāvērtē apstākļu kopums, piemēram, skaidras naudas ieskaitīšana bankas kontā, kas nesasniedz sliekšni, par kuru bankai būtu jāziņo, pārskaitīšana uz citiem kontiem, attālinot līdzekļus no to izcelsmes un radot trešajām personām maldīgu priekšstatu par naudas līdzekļu legalitāti.⁴⁹

1.3. Nelikumīgas darbības ar finanšu instrumentiem un maksāšanas līdzekļiem

Sekojoš tehnoloģiju attīstībai, izmaiņas notiek arī finanšu tehnoloģiju jomā, piemēram, Covid-19 pandēmijas laikā, kad bija ierobežota iespēja iepirkties, apmeklējot veikalu, arvien vairāk pirkumu tika veikti tiešsaistē, šādu tendenču dēļ arī finanšu sektoram ir jāspēj nodrošināt

---

⁴⁷ Hamkova D., 2023, 139. lpp.

⁴⁸ Augstākās tiesas 16.06.2022. lēmums lietā Nr.SKK-35/2022, P. 7.6. Pieejams: <https://www.at.gov.lv/lv/tiesu-prakse/judikaturas-nolemumu-arhivs/kriminallietu-departaments/klasifikators-pec-lietu-kategorijam/kriminallikuma-seviska-dala/xix-nodala-noziedzigi-nodarījumi-tautsaimnieciba> [25.10.2024.]

⁴⁹ Augstākās tiesas 19.03.2024. Lēmums lietā Nr. SKK-11/2024, P. 6.2. Pieejams: <https://www.at.gov.lv/lv/tiesu-prakse/judikaturas-nolemumu-arhivs/kriminallietu-departaments/klasifikators-pec-lietu-kategorijam/kriminallikuma-seviska-dala/xix-nodala-noziedzigi-nodarījumi-tautsaimnieciba> [06.01.2025.]

pieprasījums pēc tehnoloģiskām inovācijām un attīstības⁵⁰. Diemžēl, notiekot šādai attīstībai, attīstās arī kriminālā pasaule un noziedzīgiem mērķiem izmantotās tehnoloģijas. Publiskajā telpā pēdējos gados arvien biežāk parādās informācija par krāpšanu saistībā ar maksājumu kartēm, kur, piemēram, krāpnieki, izliekoties par bankas vai pat policijas pārstāvjiem, piezvana un apgalvo, ka personas bankas kontā tiek veiktas nelikumīgas darbības, steidzina un pieprasa piekļuvi personas bankas kontam, mēģinot izvilināt bankas karšu numurus, PIN kodus, identifikācijas datus un piekļuves kodus u.tml.⁵¹ Minētās darbības atzīstamas par nelikumīgām darbībām ar finanšu instrumentiem un maksāšanas līdzekļiem, kas kvalificējas saskaņā ar KL 193. Pantu.

Arī šis nodarījums ir kriminalizēts salīdzinoši nesen, KK nebija iekļautas tiesību normas ar līdzīgu saturu, savukārt KL sākotnējā redakcijā 193.panta nosaukums bija “Nelikumīgas darbības ar naudas dokumentiem”, kas paredzēja kriminālatbildību par sveša vērtspapīra, kredītkartes vai cita naudas dokumenta nolaupīšanu, iznīcināšanu vai bojāšanu, viltošanu, viltojuma izplatīšanu un izmantošanu.⁵² Ņemot vērā finanšu nozares attīstību, arī šī panta saturs ir piedzīvojis izmaiņas. Esošajā redakcijā KL 193. pants tika izteikts ar 2003. gada 18. decembra grozījumiem⁵³, kas stājās spēkā 2004. gada 1. janvārī. 2016. gadā ar KL grozījumiem, kas stājās spēkā 2016. gada 1. martā,⁵⁴ no panta izslēgta pirmā daļa, kas paredzēja kriminālatbildību “par finanšu instrumentu iegūšanu vai atsavināšanu savā vai citas personas vārdā, pamatojoties uz finanšu instrumentu tirgus iekšējo informāciju, kā arī par tirgus manipulācijām ar finanšu instrumentiem, ja tās izdarītas ievērojamā apmērā”, šī norma tika izdalīta atsevišķā pantā - 193.² pantā. No iesniegtajiem priekšlikumiem Saeimas sēdei 2016. gada 28. janvārī⁵⁵, secināms, ka minētie grozījumi veikti, lai ieviestu ES Direktīvas 2014/57/ES⁵⁶ prasības.

---

⁵⁰ Edīte Gailiņa: Kas jauns pasaulē moderno maksājumu jomā? Pieejams: <https://www.bank.lv/aktualitates-banklv/publikacijas/zinas-un-raksti/raksti/12779-kas-jauns-pasaule-moderno-maksajumu-joma> [aplūkots 04.01.2025.]

⁵¹ Valsts policija: Šā gada janvārī un februārī telefonkrāpnieki apkrāpuši 193 iedzīvotājus. Pieejams: <https://www.vp.gov.lv/lv/jaunums/sa-gada-janvari-un-februari-telefonkrapnieki-apkrapusi-193-iedzivotajus> [04.01.2025.]; LSM.lv Ziņu redakcija: 15 cilvēkiem izkrāpj kopumā 159865 eiro: aiztur četrus ar telefonkrāpšanām saistītus “naudas mūļus”. Pieejams: <https://www.lsm.lv/raksts/zinas/latvija/28.05.2024-15-cilvekiem-izkrapj-kopuma-159-865-eiro-aiztur-cetrus-ar-telefonkrapsanam-saistitus-naudas-mulus.a555731/> [aplūkots: 04.01.2025.]; Oļegs Visockis : Dārgā īsziņa! Apstākļu dēļ jēkabpiliete iekrīt krāpnieku lamatās. Pieejams: <https://beztabu.tv3.lv/nejedzibas/darga-izsina-apstaklu-sakritibas-del-jekabpiliete-iekrit-krapnieku-lamatas/> [aplūkots 04.01.2025.], Ziņu nodaļa Jauns.lv : Viena telefona zvana dēļ sirmgalve zaudēja 2200 eiro. Krāpnieks ir aizturēts. Pieejams: https://jauns.lv/raksts/zinas/630755-viena-telefona-zvana-del-sirmgalve-zaudeja-2200-eiro-krapnieks-ir-aiztures#google_vignette [04.01.2024.]

⁵² Krimināllikums. LV likums. Pieņemts: 17.06.1998. [redakcija 01.04.1999-14.06.2020]

⁵³ Grozījumi Krimināllikumā. LV likums. Pieņemts: 18.12.2003. [06.01.2025.]

⁵⁴ Grozījumi Krimināllikumā. LV likums. Pieņemts: 28.01.2016. [05.01.2025.]

⁵⁵ Likumprojekts. Grozījumi Krimināllikumā (Nr.360/Lp12). 20.01.2016. (pieejams: <https://titania.saeima.lv/LIVS12/saeimalivs12.nsf/0/506E8B19ECCF1852C2257F40004DA774?OpenDocument>) [apskatīts 04.01.2025.]

⁵⁶ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2014/57/ES, pieņemta 16.04.2014. [03.01.2025.]

Šobrīd KL 193. panta otrā daļa paredz kriminālbildību “par sveša finanšu instrumenta vai maksāšanas līdzekļa nolaupīšanu, iznīcināšanu, bojāšanu vai nelikumīgu izmantošanu, vai par nolaupīta maksāšanas līdzekļa iegūšanu, glabāšanu, pārvietošanu vai izplatīšanu”, savukārt trešā daļa - “par finanšu instrumenta vai maksāšanas līdzekļa viltošanu, kā arī par šāda viltojuma iegūšanu, glabāšanu, pārvietošanu, izplatīšanu vai izmantošanu, ja nav šā likuma 192. pantā paredzētā nozieguma pazīmju”, bet panta ceturtdaļa - “par darbībām, kas norādītas šī panta otrajā un trešajā daļā, ja tās izdarītas lielā apmērā vai ja tās izdarījusi organizēta grupa”. Panta otrajā un trešajā daļā noteiktais noziegums kvalificējams kā smags noziegums, savukārt ceturtdajā daļā - sevišķi smags noziegums.

KL 193. pantā minētā noziedzīgā nodarījuma nozieguma priekšmets ir finanšu instrumenti un maksāšanas līdzekļi.⁵⁷

Finanšu instrumentu tirgus likuma vēsturiskās redakcijas⁵⁸, kas bija spēkā līdz 2018. gada 18. jūlijam, 1. panta pirmās daļas 1.punktā tika sniegts skaidrojums jēdzienam “finanšu instrumenti” - vienošanās, kas vienlaikus personai rada finanšu aktīvus, bet citai personai – finanšu saistības vai kapitāla vērtspapīrus. 2018. gada 21. jūnijā tika pieņemti grozījumi Finanšu instrumentu tirgus likumā⁵⁹, saskaņā ar kuriem 1. pants tika izteikts jaunā redakcijā, izslēdzot minēto definīciju, tā vietā likumā tika uzskaitīti konkrēti finanšu instrumenti. Saskaņā ar likuma grozījumu anotāciju⁶⁰, minētie grozījumi tika veikti, lai ieviestu ES Direktīvas 2014/65/ES⁶¹ prasības. Šobrīd spēkā esošā Finanšu instrumentu tirgus likuma⁶² redakcija nesniedz tik tiešu skaidrojumu tam, kas ir finanšu instrumenti. 3. panta otrajā daļā noteikti dažāda veida finanšu instrumenti, kas šī likuma izpratnē uzskatāmi par finanšu instrumentiem, tas ir, pārvedami vērtspapīri, naudas tirgus instrumenti, ieguldījumu fondu un alternatīvo ieguldījumu fondu ieguldījumu apliecības (daļas) un citi pārvedami vērtspapīri, kas apliecina līdzdalību šādos fondos vai tiem pielīdzināmos kopējo ieguldījumu uzņēmumos, iespēju līgumi, standartizēti tirdzniecības vietās tirgoti nākotnes līgumi, mijmaiņas līgumi, procentu likmes nākotnes līgumi un jebkādi citi atvasināto instrumentu līgumi, atvasinātie kredītriska pārvešanas instrumenti, finanšu līgumi par starpību, emisijas kvotas, kas sastāv no emisijas vienībām, kuras atzītas par atbilstošām emisijas kvotu tirdzniecības jomā noteiktajām prasībām

---

⁵⁷ Krastiņš U., Liholaja V., Niedre A., 2009. 426.lpp

⁵⁸ Finanšu instrumentu tirgus likums (likuma redakcija līdz 18.07.2017.). LV likums. Pieņemts 21.06.2018. [25.11.2024.]

⁵⁹ Grozījumi Finanšu instrumentu tirgus likumā. LV likums. Pieņemts: 21.06.2018. [05.01.2025.]

⁶⁰ Likumprojekts “Grozījumi Finanšu instrumentu tirgus likumā”, Pieejams: [LP teksts](#) [04.01.2025.]

⁶¹ Eiropas parlamenta un Padomes Direktīva 2014/65/ES par finanšu instrumentu tirgiem un ar ko groza Direktīvu 2002/92/ES un Direktīvu 2011/61/ES, pieņemta 15.05.2014. [02.01.2025.]

⁶² Finanšu instrumentu tirgus likums. LV likums. Pieņemts:20.11.2003. [01.01.2025.]

(emisijas kvotu tirdzniecības sistēma), instrumenti, kas emitēti, izmantojot sadalītās virsgrāmatas tehnoloģiju.

Savukārt Kredītiestāžu likuma 1.panta 38.punktā ir noteikts, ka maksāšanas līdzeklis ir “līdzeklis (atsevišķi vai kopā ar citu maksāšanas līdzekli) vai maksājuma instrumentu, kurš ļauj tā lietotājiem saņemt skaidru naudu vai citas lietas, saņemt vai veikt maksājumus, dot rīkojumu naudas līdzekļu pārvedumam vai apstiprināt naudas līdzekļu pārvedumu un kuru kā maksāšanas līdzekli pieņem arī tās personas, kas nav laidušas apgrozībā šo maksāšanas līdzekli. Par maksāšanas līdzekļiem uzskata skaidru naudu, čekus, maksājumu kartes (kredītkarte, debetkarte un citas tamlīdzīgas kartes), bankomātu kartes, maksājuma dokumentus, elektronisko naudu, attālinātu elektronisko kredītiestāžu operāciju (globālajā datortīklā vai izmantojot datoru vai tālruni) programmatūru un citus tamlīdzīgus līdzekļus”.⁶³ No KL 193. panta maksāšanas līdzekļu klāstā netiek iekļauta skaidra nauda, tā kā par skaidras naudas nolaupšanu un viltošana atbildība ir paredzēta citos KL pantos.⁶⁴

KL 193. pantā paredzētā noziedzīgā nodarījuma objektīvo pusi veido nelikumīgas darbības, kas var izpausties kā:

- 1) sveša finanšu instrumenta vai maksāšanas līdzekļa nolaupšana, iznīcināšana, bojāšana un nelikumīga izmantošana, viltošana vai šāda viltojuma iegūšana, glabāšana, pārvietošana, izplatīšana vai izmantošana;
- 2) nolaupta maksāšanas līdzekļa iegūšana, glabāšana, pārvietošana vai izplatīšana.⁶⁵

Augstākās tiesas Krimināllietu departaments 2017. gada 8. augusta lēmumā lietā Nr. SKK-J-405/2017 norādījis, ka “Ar maksāšanas līdzekļa nelikumīgu izmantošanu jāsaprot prettiesiski darījumi vai materiāla labuma gūšana ar maksāšanas līdzekļa palīdzību, tajā skaitā naudas izņemšana no bankomāta.”⁶⁶

Savukārt no subjektīvās puses noziegums ir raksturojams ar tiešu nodomu, jo vainīgā persona apzināti veic konkrēto darbību, zinot tās kaitīgumu.⁶⁷

---

⁶³ Kredītiestāžu likums. LV likums. Pieņemts 05.10.1995. [25.11.24.]

⁶⁴ Hamkova D., 2023, 113. lpp., Liholaja V. Noziedzīgu nodarījumu kvalifikācija. Palīglīdzeklis krimināltiesību normu piemērotājiem. Otrā daļa. Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2022. 62. lpp.

⁶⁵ Hamkova D., 2023, 114. lpp., Liholaja V. Noziedzīgu nodarījumu kvalifikācija. Palīglīdzeklis krimināltiesību normu piemērotājiem. Otrā daļa. Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2022. 62. lpp.

⁶⁶ Augstākās tiesas 08.08.2017. Lēmums lietā Nr. SKK-J-405/2017, P. 7. Pieejams: <https://www.at.gov.lv/lv/tiesu-prakse/judikaturas-nolemumu-arhivs/kriminallietu-departaments/hronologiska-seciba?year=2017> [06.01.2025.]

⁶⁷ Hamkova D., 2023, 118. lpp.

2. EKONOMISKO NOZIEGUMU SODU VEIDI

Ņemot vērā to, ka autore savā darbā apskatījusi divus ekonomiskos noziegumus, kas ietverti KL 195. pantā (noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācija) un 193. pantā (nelikumīgas darbības ar finanšu instrumentiem un maksāšanas līdzekļiem), šajā nodaļā sodu veidi tiks analizēti tikai attiecībā uz šiem noziedzīgajiem nodarījumiem.

KL 35. pantā ir sniegts soda un tā mērķa skaidrojums. Pantā norādīts, ka “sods ir piespiedu līdzeklis, ko personai, kura ir vainīga noziedzīga nodarījuma izdarīšanā, šā likuma ietvaros valsts vārdā piespriež tiesa vai likumā paredzētajos gadījumos nosaka prokurors, sastādot priekšrakstu par sodu”. Soda mērķi ir ietverti panta otrajā daļā nosakot, ka soda mērķis ir: “aizsargāt sabiedrības drošību, atjaunot taisnīgumu, sodīt vainīgo personu par izdarīto noziedzīgo nodarījumu, resocializēt sodīto personu un panākt lai notiesātais un citas personas pildītu likumus un atturētos no noziedzīgu nodarījumu izdarīšanas”.

KL 195. pantā ir paredzēts noziedzīgais nodarījums, kas ir noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšana. Šajā pantā ir paredzēts arī piemērojamais sods, kas attiecas uz konkrēto noziedzīgo nodarījumu un tas ir, pirmajā daļā – brīvības atņemšana uz laiku līdz četriem gadiem, īslaicīga brīvības atņemšana, probācijas uzraudzība, sabiedriskais darbs, naudas sods un kā papildsods mantas konfiskācija, par noziedzīga nodarījuma izdarīšanu, kas paredzēta šī panta otrajā daļā – brīvības atņemšana uz laiku līdz pieciem gadiem, īslaicīga brīvības atņemšana, probācijas uzraudzība, sabiedriskais darbs, naudas sods, papildsods mantas konfiskācija, savukārt par trešajā daļā paredzētā noziedzīgo nodarījumu var tikt noteikti šādi sodu veidi – brīvības atņemšana uz laiku no trim līdz divpadsmit gadiem, papildsodi mantas konfiskācija un probācijas uzraudzība. KL 193. pantā ir paredzēts noziedzīgs nodarījums par nelikumīgām darbībām ar finanšu instrumentiem un maksāšanas līdzekļiem. Par šā panta otrajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu persona var tikt sodīta ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz pieciem gadiem, ar īslaicīgu brīvības atņemšanu, ar sabiedrisko darbu, ar naudas sodu, papildsods mantas konfiskācija, savukārt par šā panta trešajā daļā noteikto noziedzīgo nodarījumu var tikt piemēroti šādi soda veidi – brīvības atņemšana uz laiku līdz septiņiem gadiem un papildsods mantas konfiskācija, un attiecīgi par 193. panta ceturtajā daļā noteikto noziedzīgo nodarījumu var tikt noteikti šādi soda veidi – brīvības atņemšana uz laiku no diviem līdz desmit gadiem, ar vai bez mantas konfiskācijas un probācijas uzraudzību vai bez tās.

Brīvības atņemšana KL 38. pantā ir definēta kā “personas piespiedu turēšana ieslodzījumā”. “Konkrētais soda veids ir bargākais no sodu sistēmā ietvertajiem pamatsodiem un vienīgais no sodiem, kas saistīts ar brīvības atņemšanu, personas izolēšanu no ierastās vides un ievietošanu

brīvības atņemšanas iestādē uz tiesas noteikto laiku.”⁶⁸ Pantā ir noteikts, ka “brīvības atņemšanu var noteikt uz laiku no piecpadsmit dienām līdz divdesmit gadiem, bet šī panta trešajā daļā ir norādīts, ka ir iespējams noteikt arī brīvības atņemšanu uz visu mūžu jeb piemērot mūža ieslodzījumu, šādu sodu var piemērot īpašos gadījumos, kas noteikti KL”. Šā panta sankcijās neietilpst mūža ieslodzījuma sods, tāpēc autore neanalizēs un neveiks pētījumu par konkrētā soda piemērošanu.

Savukārt īslaicīga brīvības atņemšana ir regulēta KL 38. panta 2.¹ daļā, panta daļa paredz, ka īslaicīgu brīvības atņemšanu var piemērot “likumā īpaši paredzētajos gadījumos par kriminālpārkāpumiem un noziegumiem, par kuriem šajā likumā paredzēta brīvības atņemšana uz laiku, ne ilgāku par pieciem gadiem, šādos gadījumos var noteikt īslaicīgu brīvības atņemšanu uz laiku līdz trim mēnešiem”.

KL 195. panta pirmās un otrās daļas sankcijās probācijas uzraudzība norādīta kā pamatsods, savukārt panta trešajā daļā tā norādīta kā papildsods. Savukārt KL 193.pantā probācijas uzraudzība kā pamatsods nav norādīta nevienā panta daļā, bet panta ceturtajā daļā tā norādīta kā papildsods. Saskaņā ar KL 38.¹ pantu “probācijas uzraudzība var tikt noteikta gan kā pamatsods, gan kā papildsods, tā ir personas piespiedu iesaistīšana tās vecumam, psiholoģiskajām īpašībām un attīstības līmenim piemērotos sociālās uzvedības korekcijas un sociālās rehabilitācijas pasākumos” . Šo soda veidu “var piemērot kā pamatsodu KL sevišķajā daļā minētajos gadījumos uz laiku no viena gada līdz pieciem gadiem.”⁶⁹

Par noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanu saskaņā ar KL 195. panta pirmo un otro daļu var tikt piemērots arī sabiedriskais darbs. Attiecīgi panta trešā daļa, kurā paredzētas sankcijas par sevišķi smaga noziedzīga nodarījuma izdarīšanu sankcija – sabiedriskais darbs – netiek iekļauta, no kā autore secina, ka attiecīgais soda veids nebūtu pietiekami smags un efektīvs, lai persona, kura izdarījusi sevišķi smagu noziedzīgu nodarījumu vairs nevēlētos to atkārtot. Panta pirmajā un otrajā daļā sabiedriskais darbs ir noteikts kā pamatsods. Arī KL 193.panta otrās daļas sankcijā kā pamatsods ir noteikts sabiedriskais darbs, bet pārējās panta daļās tas nav iekļauts nedz kā pamatsods, nedz papildsods. KL 40. panta pirmajā daļā noteikts, ka “sabiedriskais darbs kā pamatsods vai papildsods ir personas piespiedu iesaistīšana tās vecumam, psiholoģiskajām īpašībām, fiziskajām spējām un attīstības līmenim piemērotos sabiedrībai nepieciešamos darbos no pamatdarba vai mācībām brīvajā laikā un bez atlīdzības”. Savukārt panta otrajā daļā ir noteikts soda apmērs stundās - “pamatsodam no četrdesmit līdz divsimt astoņdesmit un papildsodam no četrdesmit līdz simt stundām”. Panta trešajā daļā skaidrots, ka “sods nav piemērojams personām, kuras fizisku vai psihisku traucējumu dēļ to nespēj paveikt”. Naudas

---

⁶⁸ Krastiņš U., Liholaja V., 2024. 323.lpp.

⁶⁹ Krastiņš U., Liholaja V., 2024. 327.lpp.

sods ir skaidrots KL 41.pantā, kura pirmajā daļā ir norādīts, ka “naudas sods ir soda veids, kurš var tikt noteikts gan kā pamatsods, gan kā papildsods, tā ir naudas summa, ko tiesa vai prokurors uzliek samaksāt valsts labā 30 dienu laikā pantā noteiktajos apmēros”. Panta otrajā daļā noteikts, ka “naudas sods kā pamatsods atbilstoši noziedzīga nodarījuma kaitīgumam un vainīgā mantiskajam stāvoklim nosakāms:

1) par kriminālpārkāpumu — vienas līdz simt Latvijas Republikā noteikto minimālo mēnešalgu apmērā;

2) par mazāk smagu noziegumu — trīs līdz tūkstoš Latvijas Republikā noteikto minimālo mēnešalgu apmērā;

3) par smagu noziegumu, par kuru šajā likumā paredzēta brīvības atņemšana uz laiku, ne ilgāku par pieciem gadiem, — desmit līdz divu tūkstošu Latvijas Republikā noteikto minimālo mēnešalgu apmērā”. Savukārt KL 41.panta 2.¹ daļa norāda uz to, ka “piemērojamais naudas sods ir nosakāms tādā Latvijas Republikā noteikto minimālo mēnešalgu apmērā, kāds tas ir sprieduma taisīšanas dienā, norādot spriedumā šā naudas soda summu Latvijas Republikas naudas vienībās”. Autore secina, ka piemērojot naudas sodu, nevar piemērot naudas sodu ņemot vērā, piemēram, iepriekšējos gados noteikto minimālo mēnešalgu, kaut arī noziedzīgais nodarījums varētu tikt izdarīts pirms tika veikti grozījumi minimālās mēnešalgas apmērā, jo sods ir jānosaka, ņemot vērā aktuālo minimālo mēnešalgu. Savukārt šī panta 2.² daļā ir noteikti izņēmuma gadījumi, “atbilstoši noziedzīga nodarījuma kaitīgumam un vainīgā mantiskajam stāvoklim, kad tiesa naudas sodu kā pamatsodu var noteikt arī par tāda noziedzīga nodarījuma izdarīšanu, par kuru KL paredzēta brīvības atņemšana uz laiku, ilgāku par pieciem gadiem, un par sevišķi smaga nozieguma izdarīšanu, ja noziegums nav izraisījis cilvēka nāvi, nav radījis smagus miesas bojājumus vismaz vienai personai vai mazāk smagus miesas bojājumus vairākām personām, nav saistīts ar vardarbību vai vardarbības piedraudējumu, nav saistīts ar narkotisko un psihotropo vielu nelegālo apriti un nav izdarīts organizētā grupā, no trīssimt līdz desmit tūkstošu Latvijas Republikā noteikto minimālo mēnešalgu apmērā”.

Gan KL 193. panta, gan 195. panta sankcijās ir ietverts soda veids – mantas konfiskācija, bet tiesību normas paredz, ka “piemērojot sodu ir iespējams, gan konfiscēt mantu, gan nekonfiscēt, tas ir alternatīvs papildsods.”⁷⁰ KL 42. pants nosaka, ka “mantas konfiskācija ir notiesātā īpašumā esošās mantas piespiedu bezatlīdzības atsavināšana valsts īpašumā. Mantas konfiskāciju var noteikt kā papildsodu. Var konfiscēt arī notiesātā īpašumā esošu mantu, ko tas nodevis citai fiziskajai vai juridiskajai personai”.

---

⁷⁰ Krastiņš U., Liholaja V., 2024. 338.lpp.

3. SODU NOTEIKŠANA UN PIEMĒROŠANA

Ņemot vērā to, ka darbā tiek pētīti divi ekonomiska rakstura noziedzīgi nodarījumi, kas ietverti 193. pantā un 195. pantā, autore ir konstatējusi, ka abās tiesību normās 193. panta ceturtajā daļā un 195. panta trešajā daļā kaitīgajām sekām ir jābūt nodarītām lielā apmērā, lai tiktu piemērots smagākais tiesību normā noteiktais sods – brīvības atņemšana. Savukārt liels apmērs ir skaidrots likuma "Par Krimināllikuma spēkā stāšanās un piemērošanas kārtību"⁷¹ 20. pantā, kur noteikts, ka "atbildība par KL paredzēto noziedzīgo nodarījumu, kas izdarīts lielā apmērā, iestājas, ja nozieguma priekšmeta kopējā vērtība nodarījuma izdarīšanas brīdī nav bijusi mazāka par piecdesmit tai laikā Latvijas Republikā noteikto minimālo mēnešalgu kopsummu", savukārt panta otrais teikums nosaka, ka "priekšmetu vērtība nosakāma atbilstoši tirgus cenām vai tām pielīdzinātām cenām nodarījuma izdarīšanas laikā."

KL 46. pantā ir atspoguļoti soda noteikšanas vispārīgie principi: panta pirmā daļa norāda, ka sods ir nosakāms "tādā apmērā, kādu par izdarīto noziedzīgo nodarījumu paredz šā likuma sevišķās daļas attiecīgā panta sankcija, ievērojot šā likuma vispārīgās daļas noteikumus". Savukārt otrajā daļā ir norādīts, ka "nosakot soda veidu, ņem vērā izdarītā noziedzīgā nodarījuma raksturu un radīto kaitējumu, kā arī vainīgā personību". Tāpat šī panta trešajā daļā ir noteikts, ka, "nosakot soda mēru, ņem vērā atbildību mīkstinošos un pastiprinošos apstākļus". KL 46. panta 3.¹ daļā ir skaidrots, "ja šā likuma sevišķās daļas panta sankcija par izdarīto noziegumu paredz tikai vienu pamatsodu — brīvības atņemšanu, nosakot tās ilgumu, ņem vērā noziedzīgā nodarījuma raksturu, radīto kaitējumu, vainīgā personību, kā arī atbildību mīkstinošos un pastiprinošos apstākļus". Savukārt ceturtajā daļā ir noteikts, ka "brīvības atņemšanas sodu par kriminālpārkāpumu un mazāk smagu noziegumu piemēro, ja soda mērķis nav sasniedzams, nosakot kādu no attiecīgā panta sankcijā paredzētajiem vieglāka soda veidiem". Saskaņā ar KL 50. pantu un KL 51. pantu iespējams noteikt smagāku sodu, kā noteikts KL sevišķās daļas tiesību normā, galīgais sods nosakāms attiecīgi pēc a) noziedzīgu nodarījumu kopības, kad vieglākais sods tiek ietverts smagākajā, vai sodi tiek daļēji vai pilnībā saskaitīti, vai b) vairākiem spriedumiem, kad persona pēc sprieduma spēkā stāšanās, bet pirms galīgas soda izciešanas izdarījusi jaunu noziedzīgu nodarījumu, jaunajam sodam pilnīgi vai daļēji pievieno neizciesto sodu. KL 50. panta pirmā daļa nosaka, "ja persona izdarījusi vairākus patstāvīgus noziedzīgus nodarījumus, tiesa, taisot spriedumu, vai prokurors, sastādot priekšrakstu par sodu, nosaka sodu atsevišķi par katru noziedzīgo nodarījumu. Šādā gadījumā galīgais sods nosakāms pēc noziedzīgu nodarījumu kopības, ietverot vieglāko sodu smagākajā

---

⁷¹ Par Krimināllikuma spēkā stāšanās un piemērošanas kārtību. Latvijas Vēstnesis, 331/332, 04.11.1998. <https://likumi.lv/ta/id/50539> [apskatīts 28.12.2024.]

vai arī pilnīgi vai daļēji saskaitot piespriestos sodus.” Savukārt panta otrā daļa nosaka, ka “ja visi noziedzīgie nodarījumi, kas veido noziedzīgu nodarījumu kopību, ir kriminālpārkāpumi vai mazāk smagi noziegumi, galīgais sods nosakāms, ietverot vieglāko sodu smagākajā vai arī pilnīgi vai daļēji saskaitot piespriestos sodus. Šādā gadījumā kopējais soda apmērs vai laiks drīkst pārsniegt maksimālo soda apmēru vai laiku, kāds paredzēts par smagāko no izdarītajiem noziedzīgajiem nodarījumiem, bet ne vairāk kā par pusi no maksimālā soda apmēra vai laika, kāds paredzēts par smagāko no izdarītajiem noziedzīgajiem nodarījumiem.” Panta trešajā daļā paredzēts, “ja vismaz viens noziedzīgais nodarījums, kas veido noziedzīgu nodarījumu kopību, ir smags vai sevišķi smags noziegums, galīgais sods tiek noteikts, pilnīgi vai daļēji saskaitot piespriestos sodus. Šādā gadījumā kopējais soda apmērs vai laiks drīkst pārsniegt maksimālo soda apmēru vai laiku, kāds paredzēts par smagāko no izdarītajiem noziedzīgajiem nodarījumiem, bet ne vairāk kā par pusi no maksimālā soda apmēra vai laika, kāds paredzēts par smagāko no izdarītajiem noziedzīgajiem nodarījumiem. Saskaitīto brīvības atņemšanas sodu (izņemot mūža ieslodzījumu) kopējais laiks nedrīkst pārsniegt divdesmit piecus gadus, bet, ja izdarīts sevišķi smags noziegums, kura rezultātā iestājusies cietušā nāve, brīvības atņemšanas soda kopējo laiku var noteikt arī uz visu mūžu (mūža ieslodzījums).” KL 50. panta ceturtnā daļa un 4.¹ daļa paredz kā rīkoties situācijās, ja pie pamatsoda tiek piemērots arī papildsods un kā veikt sodu saskaitīšanu, ja gan pamatsods gan papildsods atbilst vienam soda veidam, un atļauto soda apmēru. Savukārt piektā daļa nosaka, ka “tādā pašā kārtībā tiesa nosaka sodu, ja pēc sprieduma vai prokurora priekšraksta par sodu spēkā stāšanās konstatēts, ka persona vainīga vēl citā noziedzīgā nodarījumā, ko tā izdarījusi pirms sprieduma vai prokurora priekšraksta par sodu spēkā stāšanās pirmajā lietā. Šajā gadījumā soda laikā ieskaitāms sods, kas pilnīgi vai daļēji jau izciests pēc pirmā sprieduma vai prokurora priekšraksta par sodu. Ja brīvības atņemšanas laiks, kas spriedumā noteikts nosacīti, ir lielāks par citā spriedumā noteikto brīvības atņemšanas laiku, tad brīvības atņemšanas laiks, kas noteikts nosacīti, pilnīgi vai daļēji saskaitāms ar brīvības atņemšanas laiku.” Panta sestā daļa nosaka, ka šī “panta kārtībā noteiktā galīgā soda kopējais apmērs vai laiks drīkst pārsniegt attiecīgajam soda veidam noteikto maksimālo apmēru vai laiku”. KL 52. pantā ir noteikti sodu saskaitīšanas un aizstāšanas noteikumi, pirmajā daļā ir skaidrots, kādiem lielumiem atbilst viena brīvības atņemšanas soda diena, saskaitot sodus par vairākiem noziedzīgiem nodarījumiem vienā spriedumā vai pēc vairākiem spriedumiem, nosakot, ka viena brīvības atņemšanas soda diena atbilst astoņām sabiedriskā darba stundām, divām probācijas uzraudzības dienām un vienai ceturtdaļai minimālās mēnešalgas no naudas soda. Savukārt panta otrā daļa, 2.¹ daļa, 2.² daļa un 2.³ daļa nosaka sodu izpildes kārtību situācijās, kad personai viena sprieduma vai vairāku spriedumu ietvaros piemēroti vairāki sodi. Savukārt 52. panta trešajā daļā ir noteikti gadījumi, kad personai

var mīkstināt sodu vai pilnīgi atbrīvot no soda, ja tiek noteikts sods, kas nav minēts šī panta pirmajā daļā. Panta ceturtā daļa nosaka, ka “soda termiņus skaita gadus, mēnešos un dienās. Apcietinājumu tiesa ieskaita soda laikā, vienu apcietinājuma dienu rēķinot kā vienu brīvības atņemšanas dienu. Aizturēšanu tiesa ieskaita soda laikā, aizturēšanu līdz divdesmit četrām stundām rēķinot kā vienu brīvības atņemšanas dienu. Soda laikā netiek ieskaitīts tāds apcietinājums, kas laika ziņā sakrīt ar brīvības atņemšanas soda izciešanu par citu noziedzīgu nodarījumu.” Piektajā daļā ir noteikts, ka “apcietinājumu, aizturēšanu un izciestā soda daļu ieskaita smagākā soda termiņā atbilstoši šā panta pirmās daļas noteikumiem” un sestajā daļā noteikts “mājas arestu ieskaita brīvības atņemšanas soda termiņā. Viena mājas aresta diena atbilst vienai brīvības atņemšanas dienai.” Attiecīgi pēdējā panta daļa skaidro, ka aizstātos sodus saskaita pilnībā.

Savukārt saskaņā ar KL 49. un 49¹. pantā noteikto iespējams noteikt vieglāku sodu, kā noteikts KL sevišķās daļas tiesību normā, ņemot vērā vainu mīkstinošos apstākļus, vainīgā personību, kā arī, ja nav ievērotas personas tiesības uz kriminālprocesa pabeigšanu saprātīgā termiņā.⁷² KL 49. panta pirmajā daļā ir norādīts, ka “ja tiesa, ievērojot vairākus vainīgā atbildību mīkstinošos apstākļus un vainīgā personību, atzīst par nepieciešamu noteikt viņam sodu, kas ir zemāks par minimālo robežu, kāda par attiecīgo noziedzīgo nodarījumu paredzēta likumā, tā var sodu attiecīgi mīkstināt, spriedumā obligāti norādot šāda nolēmuma motīvus.” Savukārt 1.¹ daļa norāda uz soda minimumu, kas ir jāpiemēro, ja tiek noteikts brīvības atņemšanas sods, kas ir zemāks par minimālo robežu, kāda ir noteikta par attiecīgo noziedzīgo nodarījumu likuma sevišķajā daļā, daļas 1. un 2. punktus norādīts, ka par smaga nozieguma izdarīšanu nepieciešams piemērot pusi no attiecīgā panta sankcijā paredzētā minimālā soda, bet par sevišķi smaga nozieguma izdarīšanu jānosaka divas trešdaļas no attiecīgā panta sankcijā paredzētā minimālā soda. KL 49. panta otrā daļa nosaka, ka “tiesa, ievērojot vairākus vainīgā atbildību mīkstinošos apstākļus un vainīgā personību, par tāda smaga nozieguma izdarīšanu, par kuru šajā likumā paredzēta brīvības atņemšana uz laiku, ilgāku par pieciem gadiem, un par sevišķi smaga nozieguma izdarīšanu var noteikt vieglāka soda veidu, ja attiecīgais noziegums nav izraisījis cilvēka nāvi, nav radījis smagus miesas bojājumus vismaz vienai personai vai mazāk smagus miesas bojājumus vairākām personām, nav saistīts ar vardarbību vai vardarbības piedraudējumu, nav saistīts ar narkotisko un psihotropo vielu nelegālo apriti un nav izdarīts organizētā grupā”, konkrētā panta daļā ir noteikta atruna par situācijām, kurām iestājoties nevar piemērot soda samazināšanu. Savukārt šī panta trešā daļa nosaka, ja “tiesa ir atzinusi, ka

---

⁷² Liholaja V. Komentārs Krimināllikuma 46. pantam. Grām.: Krimināllikuma komentāri. Pirmā daļa (I-VII² nodaļa). Trešais papildinātais izd. Sagatavojis autoru kolektīvs Prof. U.Krastiņš, prof. V. Liholaja. Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2021, 201. Lpp.

noziedzīgs nodarījums izdarīts atbildību pastiprinošos apstākļos, tad panta pirmā un otrā daļa nav piemērojama”. Autore secina, ja tiesa ir atzinusi, kādus apstākļus par vainu pastiprinošiem apstākļiem, tad sodu nevar samazināt arī tad, ja ir konstatēti vairāki vainu mīkstinoši apstākļi. KL 49.¹ pants norāda uz soda noteikšanu, ja nav ievērotas tiesības uz kriminālprocesa pabeigšanu saprātīgā termiņā. Panta pirmajā daļā noteikts, “ ja tiesa konstatē, ka nav ievērotas personas tiesības uz kriminālprocesa pabeigšanu saprātīgā termiņā, tā var : 1) šo apstākli ņemt vērā pie soda noteikšanas un sodu mīkstināt; 2)noteikt sodu, kas ir zemāks par minimālo robežu, kāda par attiecīgo noziedzīgo nodarījumu paredzēta likumā; 3) noteikt citu, vieglāku soda veidu, nekā par attiecīgo noziedzīgo nodarījumu paredzēts likumā.” Savukārt panta otrā daļa nosaka, ja tiesa konstatējusi iepriekš minētos apstākļus, bet personai, kura izdarījusi noziedzīgu nodarījumu, par kuru KL Sevišķās daļas panta sankcijā ir paredzēts mūža ieslodzījums, tad tiesa mūža ieslodzījuma vietā var noteikt brīvības atņemšanu uz 20 gadiem. Tiesības uz kriminālprocesa pabeigšanu saprātīgā termiņā ir viens no Kriminālprocesa likumā ietvertajiem pamatprincipiem. Pamatprincips ietverts KPL 14. pantā, tas nosaka, ka “Ikvienam ir tiesības uz kriminālprocesa pabeigšanu saprātīgā termiņā, tas ir, bez neattaisnotas novilcināšanas. Kriminālprocesa pabeigšana saprātīgā termiņā ir saistīta ar lietas apjomu, juridisko sarežģītību, procesuālo darbību daudzumu, procesā iesaistīto personu attieksmi pret pienākumu pildīšanu un citiem objektīviem apstākļiem.” Augstākā tiesa 2019.gada 11.decembra lēmumā norādījusi, ka “Krimināllikuma 49.¹panta pirmās daļas 2.punktā paredzētais „var noteikt sodu, kas ir zemāks par minimālo robežu” norāda, ka tiesa var noteikt zemāku soda mēru par sankcijā norādīto minimālo robežu, bet minētā tiesību norma nepiešķir tiesai tiesības nepiemērot soda veidu, kas par attiecīgo noziedzīgo nodarījumu sankcijā paredzēts kā obligāts.”⁷³ No iepriekš minētā autore secina, ka piemērojot 49.¹ panta pirmās daļas 2.punktu tiesa nevar noteikt citu soda veidu, kāds paredzēts KL sevišķās daļas sankcijā, tiesa var samazināt soda mēru.

Saskaņā ar KL 46. pantu, nosakot soda veidu, jāņem vērā vairāki apstākļi, kas ietekmē soda apmēru, tai skaitā noziedzīgā nodarījuma raksturs. “Par konkrētā noziedzīgā nodarījuma raksturu var liecināt tā izdarīšanas apstākļi, veids un paņēmieni, cietušā personība, vainīgā motivācija, kvalificējošie apstākļi, noziedzīga nodarījuma realizācijas stadija un iemesli, kas nav ļāvuši noziedzīgo nodomu realizēt līdz galam u.c.”⁷⁴ Augstākās tiesas Krimināllietu departamenta 2018. gada 4. septembra lēmumā lietā Nr. 11210030713 norādīts, ka, “ievērojot noziedzīgā nodarījuma raksturu, ņemami vērā tie konstatētie apstākļi, kas raksturo konkrēto noziedzīgo nodarījumu un atšķir to no citiem tāda paša veida noziedzīgiem nodarījumiem.

---

⁷³ Augstākās tiesas 11.12.2019. lēmums lietā Nr. 15890004113, SKK-364/219, P. 10.2. Pieejams: <https://manas.tiesas.lv/eTiesasMvc/lv/nolemumi> [02.01.2024.]

⁷⁴ Liholaja V., 2021, 202. Lpp.

Analizējot noziedzīga nodarījuma raksturu, tiesām jāvērtē konkrētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanas apstākļi, to vidū noziedzīga nodarījuma izdarīšanas veids, laiks, vieta, paņēmieni, vainīgā motivācija, personas loma noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā, nodarījuma realizācijas iemesli, kas nav ļāvuši to izdarīt līdz galam, kvalificējošie apstākļi, vainīgo personu raksturojošie dati u.t.t.”⁷⁵

Likumdevējs KL 46. pantā ir noteicis prasību – “nosakot soda veidu, ir nepieciešams ņemt vērā vainīgās personas personību, kas ir svarīgākā sastāvdaļa soda individualizācijā, savukārt soda individualizācijas princips ir cieši saistīts ar taisnīguma principu, ir svarīgi nodalīt tādas ziņas par apsūdzēto, kas raksturo viņu kā cilvēku, tie ir tādi personu raksturojošie dati, kurus likumdevējs atzinis par atbildību pastiprinošiem vai mīkstinošiem apstākļiem”⁷⁶. Attiecīgi “ziņas, kuras raksturo personību un kurām ir krimināltiesiska nozīme, skar četrus cilvēka dzīves un darbības aspektus: 1) fizisko stāvokli, 2) psihisko stāvokli, 3) sociālo statusu un 4) tiesisko statusu, to izvērtēšana ļauj, no vienas puses, noskaidrot personas noziedzīgās uzvedības cēloņus, tās noziedzīgo stabilitāti, bet no otras puses, noteikt maksimāli lietderīgāko soda veidu, lai sasniegtu tā mērķi.”⁷⁷ Fizisko stāvokli personai, kurai tiek noteikts sods raksturo “vecums, dzimums, veselības stāvoklis, invaliditāte, grūtniecība”⁷⁸. Ziņām par personas fizisko stāvokli ir nozīme kriminālprocesā, jo tās, piemēram, “ietekmē iespēju konkrētajai personai piemērot drošības līdzekli – apcietinājumu”⁷⁹. Arī Latvijas sodu izpildes kodeksa⁸⁰ 116. pants paredz, ka “ja notiesātais psihiskas slimības dēļ nav spējīgs turpināt piesprieztā soda izciešanu, brīvības atņemšanas iestāde gādā par to, lai saskaņā ar likumu notiesātajam tiktu veikta tiesu psihiatriskā ekspertīze. Ņemot vērā tiesu psihiatriskās ekspertīzes ārstu komisijas atzinumu, brīvības atņemšanas iestāde var rosināt tiesai atbrīvot personu no turpmākās soda izciešanas. Ja notiesātais citas smagas, neārstējamas slimības dēļ nav spējīgs turpināt piesprieztā soda izciešanu, ņemot vērā Latvijas Cietumu slimnīcas ārstu konsultatīvās komisijas atzinumu, brīvības atņemšanas iestāde var rosināt tiesai atbrīvot personu ar smagu, neārstējamu slimību no turpmākās soda izciešanas.” Senāts 2021. gada nolēmumā atzinis, ka “Personas ar veselības traucējumiem ieslodzījumā ir pakļautas lielākām ciešanām, nekā veselas personas, tādēļ rūpīgi izvērtējama nepieciešamība šādām personām piemērot ar brīvības atņemšanu saistītu sodu.

⁷⁵ Augstākās tiesas 04.09.2018. lēmums lietā Nr.SKK-337/2018, Nr. 15. Pieejams: <https://www.at.gov.lv/lv/tiesu-prakse/judikaturas-nolemumu-arhivs/kriminallietu-departaments/hronologiska-seciba?lawfilter=0&year=2018> [30.01.2024.]

⁷⁶ Ibid. 2021, 203. Lpp.

⁷⁷ Ibid. 2021, 203. Lpp.

⁷⁸ Ibid. 2021, 203. Lpp.

⁷⁹ Aleksandra Azeva: Ziņas, kas raksturo personību, un to nozīme kriminālprocesā. Augstākās Tiesas Biļetens Nr. 26, 2023, 62.-68. lpp. Pieejams: <https://www.at.gov.lv/lv/par-augstako-tiesu/augstakas-tiesas-biletens/augstakas-tiesas-biletens-nr-26> [aplūkots 30.12.2024.]

⁸⁰ Latvijas Sodu izpildes kodekss, LV likums, pieņemts 23.12.1970. [30.12.2024.]

Izvērtējot ar smagu slimību sirgstošu personu iespēju izciest brīvības atņemšanas sodu, tiesai jāņem vērā Latvijas Republikas Satversmes 95. un 111. pantā noteiktās pamattiesības”⁸¹ No šīs Augstākās tiesas atziņas autore secina, ka ir nepieciešams izvērtēt personas, kurai tiek piemērots sods par noziedzīga nodarījuma izdarīšanu, personību – fizisko stāvokli – lai noteiktu piemērojamo sodu, neaizskarot personas pamattiesības. Savukārt Kriminālprocesa likuma 640. pantā ir noteikts, ka “Tiesa, pamatojoties uz ekspertīzes atzinumu var atbrīvot no soda izciešanas notiesāto, nosakot viņam ārstēšanu, ja saslimis ar psihiskiem traucējumiem un tāpēc nevar atrasties ieslodzījuma vietā un viņam nepieciešama ārstēšana”. Tiesību teorijā ir atzīts, ka “Krimināllikums nopietnu nozīmi piešķir personas psihiskajam stāvoklim, nosakot kriminālatbildību uz vispārīgiem nosacījumiem personai, kura noziedzīga nodarījuma izdarīšanas brīdī ir bijusi pieskaitāma vai ierobežoti pieskaitāma, kad atkarībā no nodarījuma konkrētajiem apstākļiem tiesa tai var mīkstināt sodu vai atbrīvot no soda, noziedzīga nodarījuma izdarīšana ierobežotas pieskaitāmības stāvoklī ir atbildību mīkstinošs apstāklis”.⁸² Viena no personas raksturojošajām pazīmēm ir arī personas sociālais stāvoklis, to raksturo “ģimenes stāvoklis, apgādājamo personu esamība, dzīvesveids, attieksme pret darbu un mācībām, sadzīves normu ievērošana, uzvedība dažādās dzīves situācijās un citi apstākļi, kam var būt nozīme taisnīga soda noteikšanā”⁸³. Savukārt personas tiesisko statusu nosaka “personas likumpaklausība vai, tieši pretēji, iepriekšējā kriminālā pagātne, kas veido noziedzīgu nodarījumu recedīvu un kas var tikt atzīts par atbildību pastiprinošu apstākli”⁸⁴. Senāts 2022. gada 6. septembra lēmumā lietā Nr. 11520057220, SKK-82/2022 ir atzinis, ka “valsts probācijas dienesta izvērtēšanas ziņojumā sniegtajiem atzinumiem par apsūdzētās personību, tai skaitā atzinumam par jauna noziedzīga nodarījuma izdarīšanas risku, ir būtiska nozīme tiesiska, pamatota un taisnīga soda noteikšanā. Šie atzinumi ietilpst to apstākļu lokā, kas ļauj individualizēt sodu Krimināllikuma Sevišķās daļas attiecīgā panta sankcijas ietvaros vai arī noteikt vieglāku sodu par likumā paredzēto.”⁸⁵ Ņemot vērā iepriekš minēto autore secina, ka personību raksturojošām ziņām ir liela nozīme, piemērojot sodu personai, kas izdarījusi noziedzīgu nodarījumu, jo šīs ziņas var ietekmēt soda veidu, smagumu, tāpēc ir svarīgi, ka visas personu raksturojošās pazīmes tiek ņemtas vērā, lai tiktu piemērots tiesisks un samērīgs sods.

---

⁸¹ Augstākās tiesas 2021. gada lēmums lietā Nr. SKK-[I]/2021, Nr. 8, Pieejams: [https://www.at.gov.lv/lv/tiesu-prakse/judikaturas-nolemumu-arhivs/kriminallietu-departaments/klasifikators-pec-lietu-kategorijam/kriminalprocesa-likums/61nodala-spridumu-un-lemumu-izpildes-laika-radusos-jautajumu-izskatisana640-654pant \[29.12.2024.\]](https://www.at.gov.lv/lv/tiesu-prakse/judikaturas-nolemumu-arhivs/kriminallietu-departaments/klasifikators-pec-lietu-kategorijam/kriminalprocesa-likums/61nodala-spridumu-un-lemumu-izpildes-laika-radusos-jautajumu-izskatisana640-654pant [29.12.2024.])

⁸² Liholaja V. 2021, 204. Lpp.

⁸³ Ibid. 2021, 204. Lpp.

⁸⁴ Liholaja V. 2021, 204. Lpp.

⁸⁵ Augstākās tiesas 06.09.2022. lēmums lietā Nr. 11520057220, SKK-82/2022, Nr. 5.1, pieejams: [https://www.at.gov.lv/downloadlawfile/8653 \[29.12.2024.\]](https://www.at.gov.lv/downloadlawfile/8653 [29.12.2024.])

Kā nodaļas sākumā norādīts KL 46. panta trešā daļa paredz, ka “nosakot soda mēru, ņem vērā izdarītā noziedzīgā nodarījuma mīkstinošos un pastiprinošos apstākļus”. Atbildību mīkstinoši apstākļi ir regulēti KL 47. pantā, kura pirmajā daļā noteikts, ka “par atbildību mīkstinošiem apstākļiem ir atzīstami šādi apstākļi:

- 1) noziedzīgā nodarījuma izdarītājs pieteicies par vainīgu, vaļširdīgi atzinies un nožēlojis izdarīto;
- 2) vainīgais aktīvi veicinājis noziedzīgā nodarījuma atklāšanu un izmeklēšanu;
- 3) vainīgais labprātīgi atlīdzinājis cietušajam ar noziedzīgo nodarījumu radīto kaitējumu vai novērsis radīto kaitējumu;
- 4) vainīgais sekmējis citas personas nozieguma atklāšanu;
- 5) noziedzīgais nodarījums izdarīts cietušā prettiesiskas vai amorālas uzvedības ietekmē;
- 6) noziedzīgais nodarījums izdarīts, pārkāpjot nepieciešamās aizstāvēšanās, galējās nepieciešamības, noziedzīgo nodarījumu izdarījušās personas aizturēšanas, attaisnojama profesionālā riska, pavēles un rīkojuma izpildīšanas tiesiskuma nosacījumus;
- 7) noziedzīgo nodarījumu izdarījusi persona ierobežotas pieskaitāmības stāvoklī.”

Ja tiek konstatēts, kāds no KL 47. pantā minētajiem apstākļiem, “tie obligāti atzīstami par atbildību mīkstinošiem”.⁸⁶ Atbildību mīkstinošajiem apstākļiem ir svarīga un noteicoša nozīme, ņemot vērā krimināltiesību teorijā pausto atziņu, ka “katram no septiņiem šīs likuma normas apstākļiem ir savs raksturs, jēga un nozīme soda noteikšanas procesā, gan lemjot par soda mēra izvēli, gan arī piemērojot KL 49. panta – vieglāka soda noteikšana nekā likumā paredzētais sods – nosacījumus”⁸⁷. Saskaņā ar KL 47. panta otro daļu, kas nosaka, ka “nosakot sodu, par atbildību mīkstinošu apstākli var atzīt arī citu ar izdarīto noziedzīgo nodarījumu saistītu apstākli, kurš šajā likumā nav paredzēts”. Augstākās tiesa 2018. gada 19. jūnija nolēmumā lietā Nr. SKK-J-348/2018 norādīja, ka “Šādu apstākļu, KL 47.panta otrajā daļā paredzētie apstākļi, atzīšana par atbildību mīkstinošiem ir tiesas tiesības, nevis pienākums.”⁸⁸ No iepriekš minētā autore secina, ka tiesai nav pienākums rast citus mīkstinošos apstākļus, kas nav ietverti KL, tās ir tiesas tiesības. Savukārt Augstākās tiesa savā 2021. gada 1. decembra nolēmumā lietā Nr. SKK-155/2021 atzinusi, ka “atbilstoši Krimināllikuma 46. panta otrajai un trešajai daļai apsūdzētā personība un viņa atbildību mīkstinošie apstākļi ir patstāvīgi izvērtējami sodu ietekmējošie apstākļi, līdz ar to ziņas, kas pamato šos apstākļus, ir nošķiramas, un vienas un tās pašas ziņas nevar būt par pamatu gan apsūdzētā personības pozitīvam raksturojumam, gan viņa

---

⁸⁶ Ibid. 2021, 207. Lpp.

⁸⁷ Krastiņš U., Liholaja V., 2024. 357.lpp.

⁸⁸ Augstākās tiesas 10.06.2018. lēmums lietā Nr. 11519007816, SKK-J-348/2018, Nr. 6.2, pieejams: <https://www.at.gov.lv/downloadlawfile/5696> [27.12.2024.]

atbildību mīkstinoša apstākļa konstatēšanai”⁸⁹. Autore secina, ka vienas un tās pašas ziņas nevar ietvert gan kā vainu mīkstinošas ziņas, gan kā personību raksturojošas ziņas, lai mākslīgi netiktu veidoti sodu ietekmējoši apstākļi, kas abi, piemēram, labvēlīgi ietekmētu soda piemērošanu apsūdzētajam. Tāpat Augstākā tiesa norādījusi, ka “vainīgā pozitīvais raksturojums un fakts, ka viņš agrāk nav sodīts, ir atzīstami par personu raksturojošiem apstākļiem un šādus apstākļus nevar atzīt par atbildību mīkstinošiem, jo tas ir pretrunā gan ar Krimināllikuma 46.panta otrajā daļā noteikto, gan ar atbildību mīkstinošu apstākļu būtību un nozīmi.”⁹⁰ Atbildību pastiprinoši apstākļi ir ietverti KL 48.pantā, kurā noteikts, ka par atbildību pastiprinošiem apstākļiem uzskatāmi apstākļi, kad noziedzīgais nodarījums: 1) veido noziedzīgu nodarījumu recidīvu; 2) izdarīts personu grupā; 3) izdarīts, ļaunprātīgi izmantojot dienesta stāvokli vai citas personas uzticību; 4) izraisījis smagas sekas; 5) izdarīts pret sievieti, apzinoties, ka viņa ir grūtniecības stāvoklī; 6) izdarīts pret personu, kas nav sasniegusi astoņpadsmit gadu vecumu, vai pret personu, izmantojot tās bezpalīdzības stāvokli vai vecuma nevarību; 7) izdarīts pret personu, izmantojot tās dienesta, materiālo vai citādu atkarību no vainīgā; 8) izdarīts ar sevišķu cietsirdību vai ņirgājoties par cietušo; 9) izdarīts, izmantojot sabiedriskā posta apstākļus vai ārkārtējās situācijas vai izņēmuma stāvokļa laikā; 10) izdarīts, lietojot ieročus vai sprāgstošas vielas vai citā vispārbīstamā veidā; 11) izdarīts mantkārtīgu tieksmju dēļ; 12) izdarīts alkohola, narkotisko, psihotropo, toksisko vai citu apreibinošu vielu ietekmē; 13) izdarījusi persona nolūkā panākt soda samazināšanu ir sniegusi apzināti nepatiesas ziņas par citas personas izdarītu noziedzīgo nodarījumu; 14) izdarīts rasistisku, nacionālu, etnisku vai reliģisku motīvu vai sociālā naida dēļ; 15) kas saistīts ar vardarbību vai vardarbības piedraudējumu, vai pret tikumību un dzimumneaizskaramību izdarīts pret personu, ar kuru noziedzīgā nodarījuma izdarītājs ir pirmajā vai otrajā radniecības pakāpē, vai pret laulāto vai bijušo laulāto, vai pret personu, ar kuru noziedzīgā nodarījuma izdarītājs ir vai ir bijis pastāvīgās intīmās attiecībās, vai pret personu, ar kuru noziedzīgā nodarījuma izdarītājam ir kopīga (nedalīta) saimniecība; 16) kas saistīts ar vardarbību vai vardarbības piedraudējumu, vai tīšs noziedzīgs nodarījums pret personas veselību vai tikumību un dzimumneaizskaramību izdarīts nepilngadīgā klātbūtnē; 17) izdarījusi persona sniegusi apzināti nepatiesu liecību; 18) pret tikumību un dzimumneaizskaramību apdraudējis nepilngadīgā dzīvību.

Ņemot vērā krimināltiesību teorijā atzīto, ka “konstatējot atbildību pastiprinošos apstākļus, noziedzīgu nodarījumu izdarījušai personai ir pamats piemērot bargāku sodu

---

⁸⁹ Augstākās tiesas 01.12.2021. lēmums lietā Nr. 11815000218, SKK-155/2021, Nr. 6.4.2, pieejams: <https://manas.tiesas.lv/eTiesasMvc/lv/nolemumi> [20.12.2024.]

⁹⁰ Augstākās tiesas 01.12.2021. lēmums lietā Nr. 11815000218, SKK-155/2021, Nr. 6.4.2, pieejams: <https://manas.tiesas.lv/eTiesasMvc/lv/nolemumi> [25.12.2024.]

salīdzinājumā ar sodu, kas būtu piemērojams, atbildību pastiprinošajiem apstākļiem neesot”⁹¹, autore secina, ka tāpat kā, pastāvot vainu mīkstinošiem apstākļiem, arī pastāvot vainu pastiprinošiem apstākļiem, tiek ietekmēts soda apmērs un smagums. Piemēram, Augstākā tiesa savā 2006. gada 8. februāra lēmumā lietā Nr. SKK 01-74/06 ir norādījusi, ka “pēc Krimināllikuma jēgas atbildību pastiprinoša apstākļa esamība jau pati par sevi nedod iespēju tiesai noteikt panta sankcijā paredzēto minimālo sodu.”⁹² Autore secina, ka atbildību pastiprinoša apstākļa esība izslēdz minimālā soda piemērošanu personai, kura izdarījusi noziedzīgu nodarījumu. KL 48. panta otrajā daļā ir norādīts, ka “ievērojot noziedzīgā nodarījuma raksturu, var neatzīt par atbildību pastiprinošu jebkuru no šā panta pirmajā daļā minētajiem apstākļiem”. Senāts 2012. gada 26. marta lēmumā lietā Nr. SKK-129/2012 atzīmējis, ka “tiesai ir jāmotivē, kāpēc tā piemēro konkrēto tiesību normu, konstatējot un atzīstot apsūdzētā atbildību mīkstinošu vai pastiprinošu apstākli lietā, bet nav jāmotivē, kāpēc tā nepiemēro Krimināllikuma 48. panta otro daļu.”⁹³ Savukārt panta trešā daļa norāda, ka “nosakot sodu, nevar atzīt par atbildību pastiprinošiem tādus apstākļus, kuri nav norādīti šajā likumā”. Atšķirībā no vainu mīkstinošiem apstākļiem vainu pastiprinošiem apstākļiem likumdevējs ir aizliedzis atzīt par atbildību pastiprinošiem tādus apstākļus, kas KL nav norādīti. KL 48. panta ceturtajā daļā ir norādīts, ka “par atbildību pastiprinošu apstākli nav atzīstams tāds apstāklis, kurš šajā likumā paredzēts kā noziedzīga nodarījuma sastāva pazīme”. Šajā sakarā Augstākā tiesa ir atzinusi, ka “tiesa, atzīstot par apsūdzētā atbildību pastiprinošu apstākli tādu apstākli, kas Krimināllikumā paredzēts kā noziedzīgā nodarījuma sastāva pazīme, pārkāpj Krimināllikuma 48. panta ceturtajā daļā noteikto, ka par atbildību pastiprinošu apstākli nav atzīstams tāds apstāklis, kurš šajā likumā paredzēts kā noziedzīga nodarījuma sastāva pazīme.”⁹⁴

Soda noteikšana par sagatavošanos noziegumam un par nozieguma mēģinājumu ir iekļauta KL 53.pantā, tas nosaka, ka “nosakot sodu par sagatavošanos noziegumam vai par nozieguma mēģinājumu, tiesa ņem vērā vainīgā izdarīto darbību raksturu un ar tām radīto kaitējumu, noziedzīgā nodoma realizēšanas pakāpi un iemeslus, kuru dēļ noziegums nav izdarīts līdz galam.”

---

⁹¹ Liholaja V. 2021, 213. Lpp.

⁹² Augstākās tiesas 08.02.2006. lēmums lietā Nr. 1089187503, SKK 01-74/06, P. 5. Pieejams: <https://www.at.gov.lv/downloadlawfile/4178> [26.12.2024.]

⁹³ Augstākās tiesas 26.03.2012. lēmums lietā Nr. 13800003911, SKK-129/2012, P. 37. pieejams: <https://www.at.gov.lv/lv/tiesu-prakse/judikaturas-nolemumu-arhivs/kriminallietu-departaments/hronologiska-seciba?year=2012> [27.12.2024.]

⁹⁴ Augstākās tiesas 17.12.2014. lēmums lietā Nr. 11310012512, SKK-515/2014. Pieejams: <https://www.at.gov.lv/downloadlawfile/3728> [30.12.2024.]

Savukārt KL 54.pants nosaka kārtību par soda noteikšanu par noziedzīgu nodarījumu, kas izdarīts līdzdalībā, tā pirmā daļa norāda, ka tiesai nosakot sodu noziedzīga nodarījuma līdzdalībniekiem ir jāņem vērā katra līdzdalības raksturu un lomu izdarītajā noziedzīgajā nodarījumā. Otrā daļa norāda, ka “Atbildību pastipriņošos un mīkstinošos apstākļus, kas attiecas uz atsevišķu līdzdalībnieku, tiesa ņem vērā, nosakot sodu tikai šim līdzdalībniekam.”

Nosacīta notiesāšana paredzēta KL 55. pantā. Panta pirmā daļa noteikts, ka “ja, nosakot sodu — brīvības atņemšana — ilgāku par trim mēnešiem, bet ne ilgāku par pieciem gadiem, vai ne ilgāku par trim gadiem, ja izdarīts sevišķi smags noziegums, tiesa, ņemot vērā izdarītā noziedzīgā nodarījuma raksturu un radīto kaitējumu, vainīgā personību un citus lietas apstākļus, iegūst pārliecību, ka vainīgais, sodu neizciešot, turpmāk neizdarīs likumpārkāpumus, tā vainīgo var notiesāt nosacīti.” No šī izriet, ka notiesātajam sods nebūs jāizcieš, ja izpildīsies šī panta otrajā daļā norādītie nosacījumi: 1) persona neizdarīs jaunu noziedzīgu nodarījumu, 2) nepārkāps sabiedrisko kārtību, 3) tiks izpildītas kriminālsodu izpildi reglamentējošā likumā paredzētie un soda izpildes iestādes noteiktie pienākumi.⁹⁵ Autore secina, lai tiesa varētu personai piemērot nosacītu notiesāšanu, tai ir jāizvērtē pirmajā panta daļā noteiktie kritēriji : noziedzīga nodarījuma raksturs un radītais kaitējums, vainīgā personība, citi lietas apstākļi, kuru izvērtējuma rezultātā tiesa gūtu pārliecību, ka persona turpmāk likumpārkāpumus neizdarīs. Augstākā tiesa 2018. gada 19. jūnija lēmumā saistībā ar KL 55. pantu norādīja, ka “likums nepārprotami uzskaita apstākļus, kas jāņem vērā, piemērojot nosacītu notiesāšanu un tiesai nav tiesību ignorēt kādu no šiem likumā norādītajiem apstākļiem. Nesamērīgi mīksta soda noteikšana, kas pamatota vienīgi uz personību pozitīvi raksturojošo ziņu izvērtējumu, nesasnies soda mērķi – sodīt vainīgo personu par izdarīto noziedzīgo nodarījumu, jo šādā gadījumā vainīgā persona netiks pakļauta soda piespiedu ietekmei un ar to saistītajiem ierobežojumiem tādā mērā, kas atbilstu izdarītā noziedzīgā nodarījuma raksturam un radītajam kaitējumam.”⁹⁶ Panta trešajā daļā ir noteikts periods pārbaudes laikam, kuru tiesa nosaka personai, kura tiek nosacīti notiesāta, pārbaudes laiks var tikt noteikts no sešiem mēnešiem līdz pieciem gadiem, tas sākas ar tiesas sprieduma spēkā stāšanās dienu. Trešās daļas pēdējais teikums nosaka, ka “noteiktais pārbaudes laiks nevar būt mazāks par piemēroto brīvības atņemšanas laiku.” Savukārt panta ceturtajā daļā noteikts, ka spriedumā ir jānorāda apstākļi uz kuriem pamatojoties tiesa nolēmusi personu notiesāt nosacīti un atzinusi par lietderīgu sodu neizpildīt. Piemēram, Augstākā tiesa 2007. gada 17. aprīļa lēmumā lietā Nr. SKKJ – 225/2007 atzinusi, ka “konkrētajā lietā apelācijas instances tiesas spriedumu nevar atzīt par tiesisku un

---

⁹⁵ Liholaja V. 2021, 242. Lpp.

⁹⁶ Augstākās tiesas 19.06.2018. lēmums lietā Nr. 15830106307, SKK-256/2018, P. 6.10. Pieejams: <https://manas.tiesas.lv/eTiesasMvc/lv/nolemumi> [02.01.2025.]

pamatotu, jo tiesa spriedumā nav motivējusi, kāpēc piemēroti Krimināllikuma 55. panta nosacījumi un nolemts apsūdzētajam piespriesto sodu neizpildīt.”⁹⁷ Panta piektajā daļā noteikts, ka “nosacīti notiesājot, var piespriest papildsodus. Papildsodu — probācijas uzraudzība — izpilda tikai tad, ja tiesa nolemj izpildīt spriedumā noteikto pamatsodu.” No iepriekš minētā autore secina, ka papildsods – probācijas uzraudzība var arī neizpildīties, ja neiestājas apstākļi tam, ka tiesa nolemj spriedumā noteikto pamatsodu izpildīt. Savukārt devītajā daļā norādīts, ja “nosacīti notiesātais bez attaisnojoša iemesla nepilda kriminālsodu izpildi reglamentējošā likumā paredzētos vai soda izpildes iestādes noteiktos pienākumus, tiesa, pamatojoties uz soda izpildes iestādes iesniegumu, var pieņemt lēmumu par spriedumā noteiktā soda izpildīšanu notiesātajam vai pārbaudes termiņa pagarināšanu līdz vienam gadam.” Panta desmitajā daļā noteikts, ja persona, kas notiesāta nosacīti pārbaudes laikā izdara jaunu noziedzīgu nodarījumu, tad piespriestais sods ir izpildāms, un tiesa nosaka sodu, ņemot vērā KL 51. un 52. pantā paredzētos noteikumus. KL 55. panta 10.1 daļā noteikts, ka “ja nosacīti notiesātais jaunu noziedzīgu nodarījumu izdarījis aiz neuzmanības un par jauno noziedzīgo nodarījumu viņš ir atbrīvots no kriminālatbildības atbilstoši šā likuma 58. pantam vai atbrīvots no soda atbilstoši šā likuma 59. pantam, vai par jauno noziedzīgo nodarījumu viņam kā pamatsods noteikts naudas sods vai sabiedriskais darbs, tiesa var pieņemt lēmumu par pārbaudes laika pagarināšanu līdz vienam gadam.” Vienpadsmitā daļa nosaka, ka “Nosacīta notiesāšana nav nosakāma personai par tīša nozieguma izdarīšanu, ja persona agrāk bijusi notiesāta ar brīvības atņemšanu un sodāmība par to nav noņemta vai dzēsta likumā noteiktajā kārtībā. Nosacīta notiesāšana nav nosakāma personai, kura ir izdarījusi šā likuma 159. vai 160.pantāparedzēto noziegumu.”

Autore norāda, ka 2025. gada 1. janvārī spēkā stājās KL jaunā redakcija, kurā 55. pants – nosacīta notiesāšana – ir izslēgts.

Bakalaura darbam ir izstrādāts arī pielikums – pielikums Nr.1, kurā apkopoti autores pētītie pirmās instances tiesas spēkā stājušies spriedumi, ņemot vērā to, ka par atsevišķām pantu daļām nebija pietiekošs spriedumu skaits autores noteiktā laika periodā no 2024.gada 1.janvāra līdz 2024.gada 31.janvārim, tad autore sava darba ietvaros nolēma ietvert dažādu gadu spriedumus, kas ļauj plašāk palūkoties uz sodu piemērošanu attiecībā uz KL 193. panta un 195. panta piemērošanu nolēmumos. Autore vēlas uzsvērt, ka pielikumā Nr.1 ir aplūkoti tikai spēkā stājušies nolēmumi. Turpmāk autore analizēs iegūtos datus, ņemot vērā KL V nodaļas – soda noteikšanas noteikumus.

---

⁹⁷ Augstākās tiesas 17.04.2007. lēmums lietā Nr. 11220083805, SKKJ – 225/2007, P. 2. Pieejams: <https://www.at.gov.lv/lv/tiesu-prakse/judikaturas-nolemumu-arhivs/kriminallietu-departaments/hronologiska-seciba?year=2007> [02.01.2025.]

Autore darba ietvaros par KL 193. panta otro daļu pētīja 21 spēkā stājušos spriedumu, veicot spriedumu izpēti autore secina, ka visbiežāk piemērotais sods ir brīvības atņemšanas sods, kas izskatītajos spriedumos piemērots 13 reizes, bet septiņās no tām sods piemērots nosacīti. Otrais biežāk piemērotais sods ir sabiedriskais darbs, kas piemērots 6 reizes un retāk piemērotākais ir īslaicīga brīvības atņemšana, kas piemērota tikai divas reizes. Divās lietās saskaņā ar KL 49.¹ panta pirmās daļas 1. punktu personām tika piemērotais sods tika mīkstināts. Veicot nodarītā kaitējuma apmēra saskaitīšanu autore konstatēja, ka nodarītais kaitējums nodarīts 41443,78 euro apmērā, kas, autoresprāt, ir liels apmērs. Tāpat veicot spriedumu izpēti autore secināja, ka lietās, kurās noziedzīgie nodarījumi kvalificēti pēc KL 193.panta otrās daļas tikai 3 spriedumi bija pilni spriedumi, tāpēc autorei bija iespēja 3 lietās apskatīt tiesas motivāciju par KL 47. pantu, 48. pantu un 46. pantu. Piemēram, Kurzemes rajona tiesa (Kuldīgā) 2024.gada 18. janvāra spriedumā lietā Nr.1922031023 (K69-0130-24) personu sodīja par noziedzīgiem nodarījumiem, kas paredzēti KL 175. panta trešajā daļā un 193.panta otrajā daļā, persona bija veikusi sveša maksāšanas līdzekļa nolaupīšanu un nelikumīgu izmantošanu, radot kaitējumu 63,08 euro apmērā. Izskatot lietu, tiesa konstatēja, gan atbildību mīkstinošus apstākļi – vainīgais labprātīgi atlīdzinājis cietušajam ar noziedzīgo nodarījumu radīto kaitējumu (47. panta pirmās daļas 3. punkts), gan atbildību pastiprinošu apstākļi – noziedzīga nodarījuma izdarīšana alkohola reibumā (48. panta pirmās daļas 12. punkts) Par apsūdzētā personību spriedumā norādīts, ka vairākas reizes sodīts, gan administratīvi, gan krimināli Latvijā, bet sodāmības ir dzēstas, savukārt 7 reizes apsūdzētais ir sodīts arī citās valstīs. Veicot apsūdzētā personības pārbaudi tiesa atzina, ka “kopumā apsūdzētais ir izcietis lielu skaitu kriminālsodu, tajā skaitā brīvības atņemšanu, līdz ar ko tiesa uzskata, ka noziedzīgu nodarījumu recidīvs ir samērā augsts, jo neraugoties uz izciestajiem sodiem, persona tomēr pat pēc ievērojama laika atkal ignorē likumus un sabiedrības intereses.”⁹⁸ Šajā lietā personai, ņemot vērā gan apsūdzēto personību, gan atbildību mīkstinošos apstākļus, gan atbildību pastiprinošos apstākļus tiesa nolēma sodīt personu pēc KL 193. panta otrās daļas ar brīvības atņemšanu uz 4 mēnešiem, bet pēc 175. panta trešās daļas ar brīvības atņemšanu uz 4 mēnešiem, saskaņā ar KL 50. panta pirmo un trešo daļu, kas paredz, ja persona izdarījusi vairākus patstāvīgus noziedzīgus nodarījumus, tad galīgais sods ir nosakāms pēc noziedzīgu nodarījumu kopības un pilnīgi vai daļēji tie jāskaita, savukārt panta trešā daļa paredz, ja vismaz viens noziedzīgs nodarījums, kas veido kopību ir smags/sevišķi smags noziegums, galīgais sods tiek noteikts, pilnīgi vai daļēji saskaitot sodus (KL vēsturiskā redakcija (04.07.2024. – 21.10.2024.) šī brīža redakcijā šī panta daļa ir izslēgta). Šajā situācijā abi noziedzīgi nodarījumi ir gan patstāvīgi, gan smagi noziegumi.

---

⁹⁸ Kurzemes rajona tiesas (Kuldīgā) 18.01.2024. spriedums lietā Nr. 1922031023, K69-0130-24. Pieejams: <https://manas.tiesas.lv/eTiesasMvc/lv/nolemumi> [04.01.2025.]

Nolēma apsūdzēto sodīt ar minimālu, bet bargāko sodu – brīvības atņemšanu uz 4 mēnešiem un 15 dienām. Izvērtējot visus lietas apstākļus tiesa nolēma saskaņā ar KL 55. pantu brīvības atņemšanu noteikt nosacīti.

Savukārt pētot tiesu praksi par KL 193. panta trešo daļu tika atlasīti tikai 2 spēkā stājušies spriedumi, kopējais nodarītais kaitējums 2550,78 euro. Abos spriedumos bija noteikta nosacīta brīvības atņemšana. Spriedumā lietā Nr.11816008411, noziedzīgā nodarījuma kvalifikācija noteikta pēc KL 193. panta trešās daļas un KL 193. panta trešās daļas un KL 15. panta ceturtais daļas. Persona tika veikusi viltota maksāšanas līdzekļa izmantošanu, vairākas reizes izmantojot viltotos maksāšanas līdzekļus iepirkās Latvijas veikalos. Septiņos no veiktajiem darījumiem izdevās un preces, degviela tika iegūta nauda no svešā konta pārskaitīta, savukārt pēdējos divos gadījumos, kad persona mēģināja veikt samaksu par precēm, samaksa neizdevās no vainīgā gribas neatkarīgu iemeslu dēļ. Attiecīgi tika paveikti septiņi noziedzīgi nodarījumi, kas paredzēti KL 193. panta trešajā daļā un divi noziedzīgi nodarījumi, kas kvalificēti pēc KL 193. panta trešās daļas un 15. panta ceturtais daļas, jo kaut arī vainīgais vēlējās samaksāt par precēm, izmantojot viltoto maksāšanas līdzekli, bet samaksa par precēm neizdevās. Tiesa spriedumā atzinusi kā atbildību mīkstinošu apstākli – vainīgā vaļširdīgi atzišanos un izdarītā nožēlošanu, savukārt atbildību pastiprinoši apstākļi saskatīti netika. Par apsūdzētā personību norādīts, ka persona agrāk nav sodīta, apgādājamo nav, līdz apcietinājumam strādājis uzņēmumā, ir uzturēšanās atļauja un deklarētā dzīvesvieta ir Latvijā. Ņemot vērā apstākļus nolēma saskaņā ar KL 50. panta pirmo un trešo daļu daļēji saskaitīt piespriestos sodus, nosakot pēc noziedzīgu nodarījumu kopības galīgo sodu – brīvības atņemšanu uz 9 mēnešiem, norādot, ka papildsods mantas konfiskācija netiek piemērots. Tāpat saskaņā ar KL 52. panta ceturto un piekto daļu un KPL 690. panta otro daļu soda termiņā tika ieskaitīts aizturēšanas laiks un ārvalstī apcietinājumā pavadītais laiks. Arī šajā lietā tiesa ir piemēroto sodu saskaņā ar KL 55. panta pirmo un trešo daļu ir noteikusi nosacīti ar pārbaudes laiku uz vienu gadu.

Veicot tiesu spriedumu izpēti par KL 193. panta ceturto daļu, autore secina, ka par astoņiem noziedzīgiem nodarījumiem tika piemērots brīvības atņemšanas sods un visās izskatītajās lietās brīvības atņemšanas sods noteikts nosacīti. Septiņos no pētāmajiem spriedumiem pie noziedzīga nodarījuma kvalifikācijas norādīts, ka nodarījums izdarīts lielā apmērā, bet tikai viens noziedzīgs nodarījums veikts organizētā grupā. Tāpat kā arī par iepriekš analizētajām panta daļām, arī šīs daļas spriedumi pārsvarā ir sagatavoti saīsināta sprieduma veidā, attiecīgi bez motīvu daļas, kas nozīmē to, ka autorei nebija iespējams iepazīties ar tiesas motivāciju piemērojot sodus, ņemot vērā visus sodu piemērošanas kritērijus. Viena sprieduma ietvaros autorei bija iespējams iepazīties ar tiesas motīviem spriežot tiesu, tas ir Rīgas rajona

tiesas 2020. gada 2. jūlija spriedumā lietā Nr. 11410026119, K33-0571-20⁹⁹. Šajā lietā noziedzīgs nodarījums kvalificēts pēc KL 193. panta ceturtās daļas un KL 299.panta. Lietas apstākļos norādīts, ka persona veikusi sveša maksāšanas līdzekļa nelikumīgu izmantošanu lielā apmērā, attiecīgi pēc sava laulātā nāves, izmantojot apstākli, ka ir zināmi laulātā debetkartes dati, internetbankas izmantošanas lietotājvārds, kodu karte un paroles, apzinoties, ka nepastāv likumīgas tiesības veikt šādus darījumus, persona no laulātā konta pārskaitīja, uz sev piederošu kontu, vairākos maksājumos naudas līdzekļus, prettiesiski iegūstot savā īpašumā 87900 euro apmērā. Tāpat persona, izmantoja mirušā laulātā debetkarti, no dažādiem bankomātiem, zinot debetkartes PIN kodu, vairākos paņēmienos, izņēma naudu, savā īpašumā iegūstot naudas līdzekļus 17700 euro apmērā. Kopumā persona ar iepriekš aprakstītajām nelikumīgajām darbībām savā īpašumā ieguva naudas līdzekļus 105600 euro apmērā. Ar iepriekš aprakstītajām darbībām persona izdarīju noziedzīgu nodarījumu, kas paredzēts KL 193.panta ceturtajā daļā. Savukārt noziedzīgs nodarījums, kas kvalificēts pēc KL 299. panta veikts šādos apstākļos – persona apzinoties, ka mantojuma masā ietilpstošie naudas līdzekļi vairs neatrodas mirušā laulātā kontā, dodoties pie notāra, lai sagatavotu iesniegumu par laulātā mantas daļu laulāto kopmantā, persona sniedza apzināti nepatiesas ziņas, norādot, ka nav zināms kāds ir mirušā kontā esošais naudas līdzekļu apmērs, tādā veidā izdarīja nepatiesu paziņojumu notāram un ar savām darbībām izdarīja noziedzīgu nodarījumu, kas paredzēts KL 299. pantā. Tiesa spriedumā ir norādījusi, ka abi veiktie noziedzīgie nodarījumi atbilstoši KL 7. panta piektajai un otrajai daļai ir klasificējami kā sevišķi smags noziegums un kriminālpārkāpums. Par atbildību mīkstinošu apstākli spriedumā atzīts – personas labprātīga kaitējuma kompensācijas daļas 7250 euro apmērā atlīdzināšana, vainas atzīšana un izdarītā nožēlošana, savukārt KL 48. pantā noteiktie apstākļi lietā netika konstatēti. Spriedumā tiesa norādījusi, ka pievienojas prokurores atzinumam par soda apmēru un nosacītu notiesāšanu, jo “lietā ir pietiekams pamats pārliecības gūšanai, ka persona, neizciešot sodu, turpmāk neizdarīs likumpārkāpumus, par ko liecina tas, ka viņa atzinusi savu vainu un nožēlojusi izdarīto, ir labprātīgi daļēji – 7250 euro apmērā – atlīdzinājusi cietušajai nodarīto kaitējumu, kas liecina, ka apsūdzētā apzinās savu noziedzīgo darbību kaitīgumu, vēlas novērst to sekas, kā arī ar savam faktiskajām darbībām ir pierādījusi patiesu vēlmi laboties un turpināt atlīdzināt kaitējumu. Turklāt, tiesa piekrīt prokurores secinājumam, kas tas, ka agrāk nav bijusi sodīta, norāda uz to, ka nepastāv noziedzīgo tieksmju stabilitāte un recidīva risks.”¹⁰⁰ Konkrētajā lietā tiesa apstiprināja prokurores un apsūdzētās noslēgto vienošanos, piemērojot sodu pēc KL 193. panta ceturtās daļas – brīvības atņemšanu

⁹⁹ Rīgas rajona tiesas 02.07.2020. spriedums lietā Nr. 11410026119, K33-0571-20. Pieejams: <https://manas.tiesas.lv/eTiesasMvc/lv/nolemumi> [05.01.2025.]

¹⁰⁰ Rīgas rajona tiesas 02.07.2020. spriedums lietā Nr. 11410026119, K33-0571-20. Pieejams: <https://manas.tiesas.lv/eTiesasMvc/lv/nolemumi> [06.01.2025.]

uz 3 gadiem un pēc KL 299.panta – īslaicīgu brīvības atņemšanu uz 1 mēnesi, saskaņā ar KL 50. panta pirmo un trešo daļu nosakot, ka piespriestie sodi ir pilnīgi saskaitāmi, kā rezultātā galīgais sods noteikts – brīvības atņemšana uz 3 gadiem un 1 mēnesi. Kā jau iepriekš minēts noteiktais sods atbilstoši KL 55. pantam tika noteikts nosacīti, ar pārbaudes laiku uz 3 gadiem un 1 mēnesi.

Saistībā ar KL 195. panta pirmo daļu autore secināja, ka visbiežāk piemērotais sods ir brīvības atņemšanas sods – 7 reizes, tai skaitā 3 no tām ir piemērots nosacīti. Savukārt naudas sods un sabiedriskais darbs piemērots tikai 1 gadījumā (katrs vienā). No spriedumu apkopojuma, kas pieejams pielikumā Nr. 1 redzams, ka nodarītais kopējais kaitējums par noziedzīgo nodarījumu, kas paredzēts KL 195. panta pirmajā daļā ir 107012, 78 euro. Šajā daļā autore nolēmusi veikt analīzi spriedumam, kurā noziedzīgi nodarījumi kvalificēti pēc KL 193. panta otrās daļas un 195. panta pirmās daļas, ņemot vērā to, ka visā darbā uzsvars ir likts tieši uz šo pantu analīzi. Ekonomisko lietu tiesas 2022.gada 17.novembra spriedums lietā Nr.11351006121, K75-0072-22.¹⁰¹ No sprieduma aprakstošās daļas izriet, ka persona veica nelikumīgu sveša maksāšanas līdzekļa izmantošanu šādos apstākļos – ar viltu un mantkārīgu motīvu vadīts ieguva citas personas kontam piesaistītos internetbankas datus. – lietotāja vārdu, paroli, kodu kartes kombinācijas, savam sakaru līdzeklim pievienoja funkciju – Smart ID aplikāciju. Izmantojot iegūtos datus persona pieteica un ieguva aizdevumu 1000 euro apmērā, turpinot nelikumīgās darbības persona, izmantojot iegūto informāciju pārskaitīja uz savu kontu 200 eiro, turpinot īstenot savu nelikumīgo nodomu persona pārskaitīja no iegūtā konta 617,70 euro uz trešās personas kontu. Persona divas reizes pēc iepriekš minēto darbību veikšanas mēģināja pieteikt divus kredītus 1000 eiro un 350 eiro apmērā, bet iegūt šos līdzekļus neizdevās, jo pieteikumi neatbilda kredītpolitikas noteikumiem. Arī turpmāk persona nepārstāja izmantot iegūtos datus, ieguva savai lietošanai 189, 94 euro, kurus izmantoja, preču, degvielas iegādei un sava konta papildināšanai. Ar iepriekš minētajām darbībām persona izdarīja noziedzīgu nodarījumu, kas paredzēts KL 193. panta otrajā daļā. Personas noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšana izpaudās šādās darbībās – iepriekš iegūto līdzekļu, kas iegūti izdarot KL 193. panta otrajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu, piederība tika mainīta, piemēram, pārskaitot līdzekļus uz savu kontu un izmantojot tos savām vajadzībām, pārskaitot noziedzīgi iegūtos līdzekļus trešajai personai norādot, ka tā ir “ dāvana”. Veicot iepriekš minētās darbības persona veica noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju saskaņā ar Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un proliferācijas finansēšanas novēršanas likuma 5. panta pirmās daļas 1. punktā minētajām darbībām. Attiecīgi ar savām darbībām īstenoja KL 195. panta pirmajā daļā

---

¹⁰¹ Ekonomisko lietu tiesas 17.11.2022. spriedums lietā Nr. 11351006121, K75-0072-22 .Pieejams: <https://manas.tiesas.lv/eTiesasMvc/lv/nolemumi> [06.01.2025.]

paredzēto noziedzīgo nodarījumu. Par iepriekš norādīto noziedzīgo nodarījumu izdarīšanu tiesa nolēma vainīgo sodīt par noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu, kas paredzēts KL 193. panta otrajā daļā ar īslaicīgu brīvības atņemšanu – 3 mēnešiem, savukārt par KL 195. panta pirmajā daļā noteikto noziedzīgo nodarījumu noteikts brīvības atņemšanas sods uz 4 mēnešiem, tiesa saskaņā ar KL 50. panta pirmo un trešo daļu noteica, ka pēc noziedzīgu nodarījumu kopības, sodi ir daļēji saskaitāmi un galējo sodu noteica – brīvības atņemšana uz 5 mēnešiem. Tāpat spriedumā saskaņā ar KL 52. panta ceturto un piekto daļu noteikts, ka sodā tiek ieskaitīts apcietinājumā pavadītais laiks. Šis ir viens no spriedumiem, kurā tika piemērots reāls brīvības atņemšanas sods, nepiemērojot to nosacīti.

Saistībā ar KL 195. panta otro daļu, ka, veicot 8 spriedumu izpēti autore konstatēja, ka par šo panta daļu visbiežāk piemērotais sods ir sabiedriskais darbs, kas piemērots 4 reizes, savukārt brīvības atņemšanas sods ierindojas otrajā vietā, tas ir bijis piemērots divas reizes un abās no reizēm ir bijis noteikts nosacīti. Naudas sods šā panta daļas ietvaros piemērots tikai vienu reizi. Autore vēlas norādīt, ka vienā nolēmumā tika piemērots papildsods – Mantas konfiskācija. Saistībā ar šī panta daļas piemērošanu autore atsaucas uz Ekonomisko lietu tiesas 2024. gada 11. jūlija spriedumu lietā Nr. 19710411324, K75-0368-24¹⁰², kurā persona, kurai piemērots sods izdarījusi noziedzīgu nodarījumu, kas paredzēts KL 195. panta otrajā daļā. Persona izdarījusi noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanu personu grupā pēc iepriekšējas vienošanās – persona tika vienojusies ar citu personu, ka iedos savas bankas konta numuru, bet cita persona nodrošinās prettiesiski iegūtu līdzekļu ieskaitīšanu attiecīgajā kontā, izpildot iepriekšējās vienošanās nodomu, pēc tam persona šos iegūtos naudas līdzekļus pārskaitīs uz citu savu kontu un attiecīgi no šī konta pārsūtīs naudu uz citas norādītas personas kontu. Personas kontā pēc iepriekšējās vienošanās tika ieskaitīti naudas līdzekļi 6700 euro apmērā (2 maksājumos). Personai saistībā ar iepriekšējo vienošanos izdevās pārskaitīt naudas līdzekļus no otra konta 5350 euro apmērā uz citas personas kontu, pārējo naudas daļu 50 euro persona paturēja sev kā atlīdzību par veiktajām prettiesiskajām darbībām, bet 1302,80 euro bankas kontā tika iesaldēti un pēc tam tiem tika piemērots arests. Lai panāktu darījuma apturēšanas atcelšanu persona sniedza apzināti nepatiesas ziņas par finanšu līdzekļu izcelsmi un darījuma raksturu. Ņemot vērā visus iepriekš aprakstītos apstākļus persona tika atzīta par vainīgu KL 195. panta otrajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā un tika noteikts sods – 200 sabiedriskā darba stundas. Tiesa nolēma konfiscēt personas kontā esošos iesaldētos līdzekļus 1302,80 euro apmērā un atdot tos likumīgajai īpašniecei. Pētot spriedumus KL 195. panta trešās daļas sakarā autore secināja, ka visbiežāk piemērotais sods ir brīvības atņemšana, kas piemērots

---

¹⁰² Ekonomisko lietu tiesas 11.07.2024. spriedums lietā nr. 19710411324, K75-0368-24. Pieejams: <https://manas.tiesas.lv/eTiesasMvc/lv/nolemumi> [06.01.2025.]

8 reizes, bet šis sods visos pētītajos spriedumos piemērots nosacīti. Par šo daļu tikai vienu reizi piemērots naudas sods, savukārt 3 reizes piemērots papildsods – probācijas uzraudzība. Autore secina, ka šajā daļā izdarītais kaitējums ir vislielākais, attiecīgi 1385619,88 euro. Ekonomisko lietu tiesas 2023. gada 2. novembra spriedumā lietā Nr.15170020823, K75-0387-23¹⁰³, kurā persona izdarījusi noziedzīgu nodarījumu, kas paredzēts KL 195. panta trešajā daļā, nodarot kaitējumu 34091 euro apmērā. Persona veica noziedzīgi iegūtu finanšu līdzekļu legalizēšanu personu grupā pēc iepriekšējās vienošanās. Arī šajā lietā apstākļi ir līdzīgi jau iepriekš apskatītajam spriedumam, persona ir nodevusi sava konta datus, kurā tiks ieskaitīti noziedzīgi iegūti līdzekļi, kurus persona pēc tam pārskaitīs kādam citam par mantisku atlīdzību. Saskaņā ar Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma un proliferācijas finansēšanas novēršanas likuma 4. panta pirmās daļas 1. punktu tiesa norādīja, ka “līdzekļi ir atzīstami par noziedzīgi iegūtiem, ja personas valdījumā tie tieši iegūti noziedzīga nodarījuma rezultātā” par šī likuma 5.panta pirmās daļas 2.punktu tiesa norādījusi, ka “noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācija ir noziedzīgi iegūtu līdzekļu (..) izcelsmes, atrašanās vietas, izvietojuma, (..) piederības slēpšana (..), apzinoties, ka šie līdzekļi ir noziedzīgi iegūti.” Savukārt ar minētā likuma 1.1 pantu tiesa skaidro, ka “par noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju ir atzīstamas arī šā panta pirmās daļas (..) 2. (..) punktā minētās darbības, kad persona apzināti pieļāva, ka līdzekļi ir noziedzīgi iegūti.” Ņemot vērā to, ka KL 195. panta trešajā daļā noteiktais noziedzīgais nodarījums ir sevišķi smags noziegums, un tiesa spriedumā atzinusi, ka noziedzīgs nodarījums izdarīts lielā apmērā tiesa noteica personai sodu – brīvības atņemšanu uz 3 gadiem, bez mantas konfiskācijas saskaņā ar KL 55. pantu nosakot sodu nosacīti. Savukārt par noziedzīgi iegūtu mantu atzina – naudas līdzekļus 34091 euro apmērā.

---

¹⁰³ Ekonomisko lietu tiesas 02.11.2023. spriedums lietā Nr.15170020823, K75-0387-23. Pieejams: <https://manas.tiesas.lv/eTiesasMvc/lv/nolemumi> [07.01.2025.]

KOPSAVILKUMS

Veicot tiesu nolēmumu izpēti, kas pārsvarā ir saīsinātie spriedumi, spriedumi vienošanās procesā vai bez pierādījumu pārbaudes, autore secina, ka tikai retos gadījumos ir iespējams secināt, kāpēc lietā tiek noteikts nosacīts sods, jo spriedumos, kuros nav iekļauta motīvu daļa nav zināms kā tiesa ir nonākusi pie šāda lēmuma, lai pie tāda nonāktu ir jāveic gan personības analīze, gan jāatzīst atbildību pastiprinoši, atbildību mīkstinoši apstākļi, kas lēmumos, kuros nav ietverta motīvu daļa nav ietverta.

Tāpat autore veicot tiesu nolēmumu izpēti secināja, ka visbiežāk tiek piemērots brīvības atņemšanas sods, bet pārsvarā tas tiek piemērots nosacīti, piemēram, izpētot nolēmumus, kuros ietverts noziedzīgs nodarījums, kas paredzēts KL 195. panta trešajā daļā – sevišķi smags noziegums, nevienā no autores pētītajiem nolēmumiem netika piemērots reāls brīvības atņemšanas sods, kaut arī izdarītais kaitējums bija liels.

Tiesu nolēmumu pētījuma laikā autore konstatēja, ka par smagu noziegumu, kas paredzēts KL 195. panta pirmajā daļā reāls brīvības atņemšanas sods piemērots četras reizes, savukārt par smagu noziegumu, kas paredzēts KL 195. panta trešajā daļā personām tas tika noteikts nosacīti, līdzīga situācija tika konstatēta arī par KL 193. pantā iekļautajiem noziedzīgiem nodarījumiem, jo arī par šī panta smagu noziegumu brīvības atņemšanas sods visos pētāmajos spriedumos bija noteikts nosacīti.

IZMANTOTO AVOTU UN LITERATŪRAS SARAKSTS

Literatūra

- 1) Krastiņš U., Liholaja V., Niedre A. Krimināltiesības. Sevišķā daļa. Trešais papildinātais izd. Rīga: Tiesu nama aģentūra, 2009.
- 2) Krastiņš U. Noziedzīgi nodarījumi ekonomikā II. Rīga: Latvijas Policijas akadēmijas izdevums, 1999.
- 3) Krastiņš U., Liholaja V. Krimināltiesības. Vispārīgā daļa. Mācību grāmata. Ceturtais papildinātais izdevums. Izd.Rīga: Tiesu nama aģentūra, 2024.
- 4) Hamkova D. Komentārs Krimināllikuma 192. pantam. Grām.: Krimināllikuma komentāri. Trešā daļa (XVIII-XXV nodaļa). Trešais papildinātais izd. Sagatavojis autoru kolektīvs Prof. U.Krastiņš, prof. V. Liholaja un doc. D. Hamkova. Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2023.
- 5) Liholaja V. Noziedzīgu nodarījumu kvalifikācija. Palīglīdzeklis krimināltiesību normu piemērotājiem. Otrā daļa. Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2022.
- 6) Mailart J.B., Vogel B. National and International Anti-Money Laundering Law. Developing the Architecture of Criminal Justice, Regulation and Data Protection. Cambridge: Intersentia Ltd, 2020.
- 7) Unger B., van der Linde D. Research Handbook on Money Laundering. Cheltenham: Edward Elgar Publishing Limited, 2013.
- 8) Liholaja V. Komentārs Krimināllikuma 46. pantam. Grām.: Krimināllikuma komentāri. Pirmā daļa (I-VII2 nodaļa). Trešais papildinātais izd. Sagatavojis autoru kolektīvs Prof. U.Krastiņš, prof. V. Liholaja. Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2021.
- 9) Judins A. Kriminālatbildība par noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanu. Jurista Vārds, 2008, Nr.3 (apskatīts: <https://juristavards.lv/doc/169498-kriminalatbildiba-par-noziedzīgi-iegutu-lidzeklu-legalizesanu/>)
- 10) Krastiņš U. Novitātes Krimināllikuma 195. panta un 314. panta regulējumā. Jurista Vārds, 2017, Nr.49, 16.-21.lpp (pieejams: <https://juristavards.lv/doc/271775-novitates-kriminallikuma-195un-314panta-regulejuma/>)

Normatīvie akti

- 1) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2014/57/ES, pieņemta 16.04.2014. [03.01.2025.]
- 2) Krimināllikums: LV likums. Pieņemts 17.06.1998. [13.11.2024.]
- 3) Finanšu instrumentu tirgus likums (likuma redakcija līdz 08.11.2017.) . LV likums. Pieņemts 20.11.2023.
- 4) Kredītiestāžu likums. LV likums. Pieņemts 05.10.1995.
- 5) Par Krimināllikuma spēkā stāšanās un piemērošanas kārtību. LV likums, 04.11.1998.
- 6) Latvijas Soduzpildes kodekss, LV likums, pieņemts 23.12.1970.
- 7) Grozījumi Krimināllikumā. LV likums. Pieņemts: 18.12.2003.
- 8) Latvijas kriminālkodekss: LPSR likums. Pieņemts: 06.01.1961. (spēku zaudējis)
- 9) Par noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanu. LV likums. Pieņemts: 18.12.1997. (zaudējis spēku: 13.08.2008.)
- 10) Krimināllikums. LV likums. Pieņemts: 17.06.1998. [redakcija 01.04.1999-14.06.2020]
- 11) Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma un proliferācijas finansēšanas novēršanas likums. LV likums. Pieņemts: 17.07.2008.
- 12) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2018/1673. Pieņemta: 23.10.2018.
- 13) Padomes Direktīva 91/308/EEK par to, kā novērst finanšu sistēmas izmantošanu nelikumīgi iegūtas naudas legalizēšanai (naudas atmazgāšanai). Pieņemta 10.06.1991.
- 14) Eiropas Kopienas Padomes Direktīva 91/308/EEK par to, kā novērst finanšu sistēmas izmantošanu nelikumīgi iegūtas naudas legalizēšanai (naudas atmazgāšanai). Pieņemta 28.06.1991.
- 15) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2024/1640 par mehānismiem, kas dalībvalstīm jāievieš, lai nepieļautu finanšu sistēmas izmantošanu nelikumīgi iegūtu

līdzekļu legalizēšanai vai teroristu finansēšanai, un ar ko groza un Direktīvu (ES) 2019/1937 un ar ko groza un atceļ Direktīvu (ES) 2015/849. Pieņemta 31.05.2024.

- 16) Eiropas Parlamenta un Padomes Sestā direktīva par nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanu. Pieņemta 24.04.2024.
- 17) Grozījumi Latvijas Kriminālkodeksā. LV likums. Pieņemts: 02.04.1998. (zaudējis spēku)
- 18) Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas tipoloģijas un pazīmes. Metodoloģisks materiāls. 3. papildinātā redakcija pieejams: Tipologiju materials_III_red.pdf

Juridiskās prakses materiāli

- 1) Augstākās tiesas 19.03.2024. Lēmums lietā Nr. SKK-11/2024, P. 5.2. Pieejams: <https://www.at.gov.lv/lv/tiesu-prakse/judikaturas-nolemumu-arhivs/kriminallietu-departaments/klasifikators-pec-lietu-kategorijam/kriminallikuma-seviska-dala/xix-nodala-noziedzigi-nodarijumi-tautsaimnieciba;>
- 2) Augstākās tiesas 16.06.2022. lēmums lietā Nr.SKK-35/2022, P. 7.6. Pieejams: <https://www.at.gov.lv/lv/tiesu-prakse/judikaturas-nolemumu-arhivs/kriminallietu-departaments/klasifikators-pec-lietu-kategorijam/kriminallikuma-seviska-dala/xix-nodala-noziedzigi-nodarijumi-tautsaimnieciba;>
- 3) Augstākās tiesas 19.03.2024. Lēmums lietā Nr. SKK-11/2024, P. 6.2. Pieejams: <https://www.at.gov.lv/lv/tiesu-prakse/judikaturas-nolemumu-arhivs/kriminallietu-departaments/klasifikators-pec-lietu-kategorijam/kriminallikuma-seviska-dala/xix-nodala-noziedzigi-nodarijumi-tautsaimnieciba;>
- 4) Augstākās tiesas 11.12.2019. lēmums lietā Nr. 15890004113, SKK-364/219, P. 10.2. Pieejams: <https://manas.tiesas.lv/eTiesasMvc/lv/nolemumi;>
- 5) Augstākās tiesas 04.09.2018. lēmums lietā Nr.SKK-337/2018, Nr. 15. Pieejams: <https://www.at.gov.lv/lv/tiesu-prakse/judikaturas-nolemumu-arhivs/kriminallietu-departaments/hronologiska-seciba?lawfilter=0&year=2018;>
- 6) Aleksandra Azeva: Ziņas, kas raksturo personību, un to nozīme kriminālprocesā. Augstākās Tiesas Biļetens Nr. 26, 2023, 62.-68. lpp. Pieejams: <https://www.at.gov.lv/lv/par-augstako-tiesu/augstakas-tiesas-biletens/augstakas-tiesas-biletens-nr-26;>
- 7) Augstākās tiesas 2021. gada lēmums lietā Nr. SKK-[I]/2021, Nr. 8, Pieejams: <https://www.at.gov.lv/lv/tiesu-prakse/judikaturas-nolemumu-arhivs/kriminallietu->

[departaments/klasifikators-pec-lietu-kategorijam/kriminalprocesa-likums/61nodala-spridumu-un-lemumu-izpildes-laika-radusos-jautajumu-izskatisana640-654pant;](#)

- 8) Augstākās tiesas 06.09.2022. lēmums lietā Nr. 11520057220, SKK-82/2022, Nr. 5.1, pieejams: <https://www.at.gov.lv/downloadlawfile/8653>;
- 9) Augstākās tiesas 10.06.2018. lēmums lietā Nr. 11519007816, SKK-J-348/2018, Nr. 6.2, pieejams: <https://www.at.gov.lv/downloadlawfile/5696>;
- 10) Augstākās tiesas 01.12.2021. lēmums lietā Nr. 11815000218, SKK-155/2021, Nr. 6.4.2, pieejams: <https://manas.tiesas.lv/eTiesasMvc/lv/nolemumi>;
- 11) Augstākās tiesas 08.02.2006. lēmums lietā Nr. 1089187503, SKK 01-74/06, P. 5. Pieejams: <https://www.at.gov.lv/downloadlawfile/4178>;
- 12) Augstākās tiesas 26.03.2012. lēmums lietā Nr. 13800003911, SKK-129/2012, P. 37. pieejams: <https://www.at.gov.lv/lv/tiesu-prakse/judikaturas-nolemumu-arhivs/kriminallietu-departaments/hronologiska-seciba?year=2012>;
- 13) Augstākās tiesas 08.08.2017. Lēmums lietā Nr. SKK-J-405/2017, P. 7. Pieejams: <https://www.at.gov.lv/lv/tiesu-prakse/judikaturas-nolemumu-arhivs/kriminallietu-departaments/hronologiska-seciba?year=2017>;
- 14) Augstākās tiesas 17.12.2014. lēmums lietā Nr. 11310012512, SKK-515/2014. Pieejams: <https://www.at.gov.lv/downloadlawfile/3728>;
- 15) Augstākās tiesas 19.06.2018. lēmums lietā Nr. 15830106307, SKK-256/2018, P. 6.10. Pieejams: <https://manas.tiesas.lv/eTiesasMvc/lv/nolemumi>;
- 16) Augstākās tiesas 17.04.2007. lēmums lietā Nr. 11220083805, SKKJ – 225/2007, P. 2. Pieejams: <https://www.at.gov.lv/lv/tiesu-prakse/judikaturas-nolemumu-arhivs/kriminallietu-departaments/hronologiska-seciba?year=2007>;
- 17) Kurzemes rajona tiesas (Kuldīgā) 18.01.2024. spriedums lietā Nr. 1922031023, K69-0130-24. Pieejams: <https://manas.tiesas.lv/eTiesasMvc/lv/nolemumi>;
- 18) Rīgas rajona tiesas 02.07.2020. spriedums lietā Nr. 11410026119, K33-0571-20. Pieejams: <https://manas.tiesas.lv/eTiesasMvc/lv/nolemumi>;
- 19) Ekonomisko lietu tiesas 17.11.2022. spriedums lietā Nr. 11351006121, K75-0072-22. Pieejams: <https://manas.tiesas.lv/eTiesasMvc/lv/nolemumi>;
- 20) Ekonomisko lietu tiesas 11.07.2024. spriedums lietā nr. 19710411324, K75-0368-24. Pieejams: <https://manas.tiesas.lv/eTiesasMvc/lv/nolemumi>;
- 21) Ekonomisko lietu tiesas 02.11.2023. spriedums lietā Nr.15170020823, K75-0387-23. Pieejams: <https://manas.tiesas.lv/eTiesasMvc/lv/nolemumi>;

Bakalaura darbs “Soda noteikšana par ekonomiskajiem noziegumiem – nelikumīgas darbības ar finanšu instrumentiem un maksāšanas līdzekļiem, noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšana ” izstrādāts LU Juridiskajā fakultātē.

Ar savu parakstu apliecinu, ka pētījums veikts patstāvīgi, izmantoti tikai tajā norādītie informācijas avoti un iesniegtā darba elektroniskā kopija atbilst izdrukai.

Autore: Lauma Cimberga

Rekomendēju/nerekomendēju darbu aizstāvēšanai

Vadītāja: lektore Evija Vīnkalna

Recenzents:

Darbs iesniegts Krimināltiesisko zinātņu katedrā

Dekāna pilnvarotā persona:

Darbs aizstāvēts bakalaura gala pārbaudījuma komisijas sēdē

Komisijas sekretāre:

Pielikums Nr. 1

Spēkā stājušies spriedumi par KL 195. un 193. pantu (periods 2024. gada 1. janvāris – 2024. gada 31. decembris)

193. pants pirmā daļa – par šo pantu un tā daļu noteiktajā periodā nav atrodas neviens spriedums.

193. panta otrā daļa (pēc manas tiesas apkopojuma par šo pantu laika posmā no 2013.-2024. gadam ir stājušies spēkā 1078 spriedumi), laika periodā no 2024.gada 1.janvāra līdz 2024.gada 31. decembrim stājušies spēkā 53 spriedumi, izlases kārtībā no katra mēneša tika izskatīti 2 spriedumi

Nr. p.k.	Lietas Nr., datums, tiesa	NN kvalifikācija	Ko izdarīja	Kaitējuma apmērs/ mantiskais zaudējums	Piemērotais sods	Atbildību mīkstinājoši apstākļi	atbildību pastiprinoši apstākļi	Apsūdzētā personība
----------	---------------------------	------------------	-------------	--	------------------	---------------------------------	---------------------------------	---------------------

1.	1922031023 (K69-0130-24) 18.01.2024. Kurzemes rajona tiesa Kuldīgā	175. panta trešās daļas, 193. panta otrās daļas.	Izdarīja sveša maksāšanas līdzekļa nolaupīšanu un nelikumīgu izmantošanu.	63,08 euro	<p>Pēc 193. panta otrās daļas sodīts ar brīvības atņemšanu uz 4 mēnešiem.</p> <p>Pēc 175. panta trešās daļas sodīts ar brīvības atņemšanu uz 4 mēnešiem</p> <p>Saskaņā ar KL 50. panta pirmo un trešo daļu, pēc noziedzīgu nodarījumu kopības, daļēji saskaitot piespriestos sodus, personu nolēma sodīt ar brīvības atņemšanu uz 4 mēnešiem un 15 dienām.</p> <p>Saskaņā ar KL 55. pantu brīvības atņemšanas sodu nolemts neizpildīt, ja persona 7 mēnešu pārbaudes laikā neizdarīs jaunu noziedzīgu nodarījumu, nepārkāps sabiedrisko kārtību, izpildīs kriminālsodu izpildi reglamentējošā likumā paredzētos un Valsts probācijas dienesta noteiktos pienākumus.</p>	Par atbildību pastiprinošu apstākli tiesa atzīst to, ka noziedzīgie nodarījumi izdarīti alkohola ietekmē.	Par atbildību mīkstinošu apstākli tiesa atzīst to, ka vainīgais labprātīgi atļūdzinājies cietušajam ar noziedzīgo nodarījumu radīto kaitējumu.	<p>apsūdzētais bijis vienu reizi administratīvi sodīts, sodāmība dzēsta, četras reizes krimināli sodīts Latvijā, sodāmība dzēsta. Latvijā pēdējo reizi sodīts 1999. gadā. Apsūdzētais septiņas reizes sodīts citā valstī, pēdējo reizi – 2015. gadā.</p> <p>Tiesa atzīst, ka kopumā apsūdzētais ir izcietis lielu skaitu kriminālsodu, tajā skaitā brīvības atņemšanu, līdz ar ko tiesa uzskata, ka noziedzīgu nodarījumu recidīvs ir samērā augsts, jo neraugoties uz izciestajiem sodiem, persona tomēr pat pēc ievērojama laika atkal ignorē likumus un sabiedrības intereses.</p>
2.	19310392523 24.01.24. Latgales rajona tiesa Daugavpilī	193. panta otrā daļa	Nolaupīja un nelikumīgi izmantoja svešas	800 euro	Īslaicīga brīvības atņemšana uz 3 mēnešiem, saskaņā ar KL 52.panta ceturto daļu soda laikā ieskaitot aizturēšanu, kas	Nav noteikti	Nav noteikti, bet ir noteikts, ka persona ir bijusi alkohola	Nav noteikts

			personas norēķinu karti		atbilst 1 brīvības atņemšanas dienai		ietekmē veicot noziedzīgu nodarījumu	
3.	11100002721 (K71-0200-24) 28.02.2024. Vidzemes rajona tiesa Madonā	193. panta otrā daļa	Nelikumīgi izmantoja svešu maksāšanas līdzekli, nodarot zaudējumus 5 ātro kredītu aizdevējiem un vienai privātpersonai	7968,72 euro	Personu sodīja par 2 noziedzīgiem nodarījumiem, kas paredzēti 193.panta otrajā daļā ar sabiedrisko darbu uz 200 stundām, bet saskaņā ar KL 50.panta pirmo un trešo daļu, daļēji saskaitot piespriestos sodus, galīgais sods pēc noziedzīgo nodarīju kopības noteikts sabiedriskais darbs 180 stundas	Nav norādīts	Nav norādīts	Nav norādīts
4.	19510267223 (K73-0524-24) 29.02.2024. Zemgales rajona tiesa Aizkrauklē	193.panta otrā daļa	Nolaupīja un. Nelikumīgi izmantoja svešu maksāšanas līdzekli	260 euro	Brīvības atņemšana uz 6 mēnešiem, saskaņā ar KL 50.panta piekto daļu ar šo spriedumu tika pieskaitīts arī citā spriedumā piespriestais sods, nosakot galīgo sodu uz 10 mēnešiem, ieskaitot jau izciesto sodu	Nav noteikts	Nav noteikts	Nav noteikts
5.	11088057614 (K77-1420-24) 06.03.2024. Rīgas pilsētas tiesa	193. panta otrā daļa	Izdarīja sveša maksāšanas līdzekļa nolaupīšanu un nelikumīgu izmantošanu	2015 euro	Tika piemērots KL 49. ¹ panta pirmās daļas 1. punkts un persona tika sodīta ar sabiedrisko darbu uz 120 stundām	Nav noteikts	Nav noteikts	Nav noteikts
6.	19710052423 (K77-2092-24) 28.03.2024. Rīgas pilsētas tiesa	193. panta otrā daļa	Izdarīja sveša maksāšanas līdzekļa nelikumīgu izmantošanu	270 euro	Sabiedriskais darbs 200 stundas	Nav noteikts	Nav noteikts, bet spriedumā norādīts, ka persona, alkohola ietekmē veica šīs darbības	Nav noteikts

7.	11089072717 (K77-765-24) 12.04.2024. Rīgas pilsētas tiesa	193.panta otrā daļa (5 NN), 195.panta pirmā daļa (3 NN)	Sveša maksāšanas līdzekļa nelikumīga izmantošana Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācija	5999,60 euro	<u>Par visiem noziedzīgajiem nodarījumiem, kas izdarīti pēc KL 193.panta otrās daļas un piemērojot KL 49.1 panta pirmās daļas 1.punktu sodīts ar īslaicīgu brīvības atņemšanu (4x3mēn.) 12 mēnešiem, par noziedzīgiem nodarījumiem, kas izdarīti pēc KL 195.panta pirmās daļas un 49.1 panta pirmās daļas 1.punkta sodīts ar īslaicīgu brīvības atņemšanu (3x2 mēn.) 6 mēnešiem, bet saskaņā ar KL 50.panta pirmo un trešo daļu, daļēji saskaitot piespriestos sodus, noteikts galīgais sods pēc noziedzīgu nodarījumu kopības – 1 gads un 3 mēneši, 52.panta ceturtais daļas un piektās daļas kārtībā brīvības atņemšanas soda izciešanas termiņā ieskaitot jau apcietinājumā pavadīto laiku līdz sprieduma spēkā stāšanās dienai.</u>	Nav noteikts	Nav noteikts	Nav noteikts
8.	11087077222 (K77-2238-24) 23.04.2024. Rīgas pilsētas tiesa	180.panta pirmās daļas(1 NN) un 193.panta otrās daļas (1 NN)	Zādzība nelielā apmērā Sveša maksāšanas līdzekļa nelikumīga izmantošana	Par 193.panta otrajā daļā paredzēto NN – 15.00 euro	<u>Par 180.panta pirmajā daļā paredzēto NN – īslaicīga brīvības atņemšana uz 2 mēn. Par 193.panta otrajā daļā paredzēto NN -brīvības atņemšana uz 6 mēnešiem.</u> Saskaņā ar KL 50.panta pirmo un trešo daļu pēc noziedzīgo nodarījumu kopības, daļēji	Nav noteikts	Nav noteikts	Nav noteikts

					saskaitot sodus tika noteikta brīvības atņemšana uz 7 mēn. Pēc 50.panta piektās daļas tika pilnīgi saskaitīti visi sodi (arī iepriekš piemērotie) un noteikts galīgais sods – brīvības atņemšana uz 7 mēnešiem, sabiedriskais darbs 420 stundas, atskaitot jau izciestās stundas -398 stundas (52.p.). Saskaņā ar KL 55.pantu brīvības atņemšanas sods noteikts nosacīti ar pārbaudes laiku uz 2 gadiem.			
9.	11331013314 (K88-0631-24) 02.05.2024. Latgales rajona tiesa Ludzā	193.panta otrā daļa	Nelikumīgi izmantoja svešus maksāšanas līdzekļus	1129,27 euro	Par 12 noziedzīgiem nodarījumiem, kas paredzēti KL 193.panta otrajā daļā persona sodīta saskaņā ar 50.panta pirmo un trešo daļu ar brīvības atņemšanu uz 1 gadu, bet saskaņā ar 55.panta pirmo un otro daļu tika noteikts piespriesto brīvības atņemšanas sodu neizpildīt, ja persona 1 gada un 2 mēnešu pārbaudes laikā neizdarīs jaunu noziedzīgu nodarījumu, nepārkāps sabiedrisko kārtību un izpildīs kriminālsodu izpildi reglamentējošā likumā paredzētos un Valsts probācijas dienesta noteiktos pienākumus	Nav noteikts	Nav noteikts	Nav noteikts

10.	11170006422 (K71-0034-24) 24.05.2024. Vidzemes rajona tiesa Gulbenē	193.panta otrā daļa	Nolaupīja un nelikumīgi izmantoja svešu maksāšanas līdzekli	180 euro	Sabiedriskais darbs uz 100 stundām	Nav norādīts	Nav norādīts	Nav norādīts
11.	11360018222 (K69-0419-24) 04.06.2024. Kurzemes rajona tiesa Talsos	180. panta pirmā daļa un 193.panta otrā daļa	Svešas mantas slepena nolaupīšana nelielā apmērā Nolaupīja svešu maksāšanas līdzekli un nelikumīgi izmantoja svešu maksāšanas līdzekli	616,01 euro	Par noziedzīgu nodarījumu, kas paredzēts KL 180.panta pirmajā daļā noteikts brīvības atņemšanas sods uz 4 mēnešiem, <u>Par noziedzīgu nodarījumu, kas paredzēts 193.panta otrajā daļā noteikts brīvības atņemšanas sods uz 6 mēnešiem</u> Pēc KL 50.p. pirmās un trešās daļas pēc noziedzīgo nodarījumu kopības un daļējas sodu saskaitīšanas galīgais sod noteikts – brīvības atņemšana uz 7 mēnešiem Saskaņā ar KL 52.panta ceturto daļu noteikts soda izciešanas termiņā ieskaitīt aizturēšanas laiku un apcietinājuma laiku, kas pavadīts līdz sprieduma spēkā stāšanās dienai.	Tiesā atzina, ka saskaņā ar KL 47.panta otro daļu apsūdzētā atbildību mīkstinošs apstāklis ir savas vainas vaļširdīga atzīšana un izdarītā nožēlošana.	Netika konstatēti	Persona agrāk krimināli sodīta 9 reizes, uz noziedzīga nodarījuma izdarīšanas brīdi sodāmības dzēstas, neprecējies, apgādājamo personu nav, algotu darbu nestrādā.
12.	19710011224 (K77-2558-24) 18.06.2024. Rīgas pilsētas tiesa	193.panta otrā daļa	Nolaupīja un nelikumīgi izmantoja svešu maksāšanas līdzekli	470 euro	Brīvības atņemšana uz 5 mēnešiem	Nav noteikts	Nav noteikts	Nav noteikts

13.	11310048022 (K73-0992-24) 12.07.2024. Zemgales rajona tiesa Ogrē	193.panta otrā daļa	Svešu maksāšanas līdzekļu nelikumīgu izmantošana	39,06 euro	Par NN, kas paredzēts KL 193.panta otrajā daļā sodīts ar Brīvības atņemšanu uz 6 mēnešiem saskaņā ar KL 55.panta pirmo daļu noteikts brīvības atņemšanas sods uz sešiem mēnešiem nosacīti ar pārbaudes laiku uz 1 gadu	Nav noteikts	Nav noteikts	Nav noteikts
14.	11087104319 (K77-0609-24) 05.08.2024. Rīgas pilsētas tiesa	175.panta pirmā daļa 193.panta otrā daļa	Svešas kustamas mantas atklāta nolaupīšana (zādzība) Sveša maksāšanas līdzekļa nelikumīga izmantošana	Par NN, kas peredzēts KL 175.panta pirmajā daļā – 1266 euro, Par NN, kas paredzēts KL 193.panta otrajā daļā 53, 75 euro	Pēc KL 175.panta pirmās daļas brīvības atņemšana uz 5 mēnešiem; Pēc KL 193.panta otrās daļas ar brīvības atņemšanu uz 7 mēnešiem. Saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta pirmo un trešo daļu, pēc noziedzīgo nodarījumu kopības, daļēji saskaitot sodus, noteikt brīvības atņemšanu uz 10 (desmit) mēnešiem.	Nav noteikts	Nav noteikts	Nav noteikts
15.	19220189424 (K69-0573-24) 19.08.2024. Kurzemes rajona tiesa Talsos	193.panta otrā daļa	Sveša maksāšanas līdzekļa nelikumīga izmantošana	1982,56 euro	Sodīts ar brīvības atņemšana uz 8 mēnešiem, nosacīti un neizpildīt, ja 1 gada pārbaudes laikā neizdarīs jaunu noziedzīgu nodarījumu, nepārkāps sabiedrisko kārtību un izpildīs kriminālsodu izpildi reglamentējošā likumā paredzētos un soda izpildes iestādes noteiktos pienākumus (55.pants).	Nav noteikts	Nav noteikts	Nav noteikts

16.	11200011522 (K73-0915-24) 05.09.2024. Zemgales rajona tiesa Dobelē	193.panta otrā daļa	Sveša maksāšanas līdzekļa nelikumīga izmantošana	11,70 euro	Par KL 193.panta otrajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu sodīts ar brīvības atņemšanu uz 4 mēnešiem. Saskaņā ar KL 50. panta pirmo un trešo daļu, ar šo spriedumu noteikto sodu daļēji saskaitīt ar sodu, kas šajā lietā noteikts ar Zemgales rajona tiesas 2023.gada 9.novembra spriedumu un atstāts negrozīts ar Zemgales apgabaltiesas 2024.gada 9.maija spriedumu – brīvības atņemšana uz 5 (pieciem) mēnešiem.	Nav noteikts	Nav noteikts	Nav noteikts
17.	11816002222 (K77-1144-24) 26.09.2024. Rīgas pilsētas tiesa	193.panta otrā daļa (4 NN)	Nelikumīgi izmantoja svešu maksāšanas līdzekli	7061,39 euro	Par visiem noziedzīgiem nodarījumiem saskaņā ar KL 50. panta pirmo un trešo daļu, daļēji saskaitot piespriestos sodus, noteikts galīgais sods pēc noziedzīgu nodarījumu kopības – brīvības atņemšana uz 9 mēnešiem Un saskaņā ar KL 52.panta ceturto daļu noteikts, ka soda izciešanas termiņā jāieskaita aizturēšanā un apcietinājumā (noteikts periods) pavadīto laiku	Nav norādīts	Nav Norādīts	Nav norādīts
18.	19220156824 (K69-0559-24) 17.10.2024.	193. panta otrā daļa	Sveša maksāšanas līdzekļa	11,56 euro	Noteiktais sods - Brīvības atņemšana uz 6 mēnešiem.	Nav norādīts	Nav norādīts	Nav norādīts

	Kurzemes rajona tiesa Kuldīgā		nelikumīga izmantošana		Saskaņā ar KL 55. pantu brīvības atņemšanas sodu noteikts neizpildīt, ja 8 mēnešu pārbaudes laikā neizdarīs jaunu noziedzīgu nodarījumu, nepārkāps sabiedrisko kārtību, izpildīs kriminālsodu izpildi reglamentējošā likumā paredzētos un Valsts probācijas dienesta noteiktos pienākumus.			
19.	19730284823 (K77-2035-24) 21.10.2024. Rīgas pilsētas tiesa	193.panta otrā daļa	Nelikumīga sveša maksāšanas līdzekļa izmantošana	12483,00 euro	Sabiedriskais darbs uz 200 stundām	Nav norādīts	Nav norādīts	Nav norādīts
20.	19420024424 (K71-0481-24) 8.11.2024. Vidzemes rajona tiesa Cēsis	15. panta ceturtais daļas 193. panta otrās daļas	Nelikumīga sveša maksāšanas līdzekļa izmantošana	4,69 euro	Sabiedriskais darbs uz 140 stundām	Nav norādīts	Nav norādīts	Nav norādīts
21.	19210463823 (K69-0544-24) 26.11.2024. Kurzemes rajona tiesa Ventspilī	193. panta otrās daļas 180. panta pirmās daļas.	Nelikumīga sveša maksāšanas līdzekļa izmantošana Zādzība nelielā apmērā	Par NN, kas paredzēts KL 193.panta otrajā daļā-9,39 euro Par NN, kas paredzēts KL 180.panta otrajā daļā-60 euro	Saskaņā ar KL 58. panta otro daļu atbrīvots no kriminālatbildības par noziedzīga nodarījuma izdarīšanu, kas paredzēts KL 180. panta pirmajā daļā, un kriminālprocess izbeigts šajā daļā sakarā ar izlīgumu. Daļā par KL 193.panta otro daļu tika sodīts ar brīvības	Nav norādīts	Nav norādīts	Nav norādīts

					atņemšanu uz 3 mēnešiem un 5 dienām Piemērojot KL 55. pantu, brīvības atņemšanas sods noteikts nosacīti un neizpildīts, ja 6 mēnešu pārbaudes laikā netiks izdarīts jauns noziedzīgs nodarījums, netiks nepārkāpta sabiedriskā kārtība un persona izpildīs kriminālsodu izpildi reglamentējošā likumā paredzētos un soda izpildes iestādes noteiktos pienākumus.			
Kopējais radītais kaitējums				41 443,78				

193. panta trešā daļa nav neviena spēkā stājušos sprieduma laika posmā no 01.01.2024.-31.12.2024, šajā sakarā autore nolēma paplašināt izskatāmo spriedumu periodu, lai rastos izpratne arī par šī panta piemērošanas praksi lietās. Pēc anonimizēto nolēmumu atlases - <https://manas.tiesas.lv/eTiesasMvc/lv/nolemumi> tika atlasīti 2 spriedumi, kas stājušies spēkā

Nr. p.k.	Lietas Nr., datums, tiesa	NN kvalifikācija	Ko izdarīja	Kaitējuma apmērs/ mantiskais zaudējums	Piemērotais sods	Atbildību mīkstinoši apstākļi	Atbildību pastiprinoši apstākļi	Apsūdzētā personība
----------	---------------------------	------------------	-------------	---	------------------	-------------------------------	---------------------------------	---------------------

1.	11816008411 (K37-0224-16) 21.10.2016. Tukuma rajona tiesa	193.panta trešā daļa 15.panta ceturkā daļa	Viltota maksāšanas līdzekļa izmantošana no nenoskaidrotas personas ieguva viltotus ārzemju kreditīestāžu maksāšanas līdzekļus - maksāšanas kartes, ar mērķi, tās izmantot norēķinoties Latvijas veikalos par precēm, tādējādi nelikumīgi iegūtu svešus naudas līdzekļus.	306,40 lati 435.97 euro	Par NN, kas paredzēts KL 193.panta trešajā daļā, sodīts ar brīvības atņemšanu uz 4 mēnešiem. Par NN, kas paredzēts KL 193.panta trešajā daļā, sodīts ar brīvības atņemšanu uz 4 mēnešiem. Par NN, kas paredzēts KL 15.panta ceturtajā daļā un 193.panta trešajā daļā, sodīts ar brīvības atņemšanu uz 4 mēnešiem. Par NN, kas paredzēts KL 193.panta trešajā daļā, sodīts ar brīvības atņemšanu uz 4 mēnešiem. Par NN, kas paredzēts KL 193.panta trešajā daļā, sodīts ar brīvības atņemšanu uz 4 mēnešiem. Par NN, kas paredzēts KL 193.panta trešajā daļā, sodīts ar brīvības atņemšanu uz 4 mēnešiem.	Vaļširdīga atzišanās un izdarītā nožēlošana	Atbildību pastiprinošus apstākļus lietā nesaskata	Agrāk nesodīts, apgādājamo nav, līdz apcietinājumam strādājis uzņēmumā, saņēmis uzturēšanās atļauju, deklarētā dzīves vieta ir Latvijā.
----	---	---	---	----------------------------	--	--	--	---

				<p>Par NN, kas paredzēts KL 15.panta ceturtajā daļā un 193.panta trešajā daļā, sodīts ar brīvības atņemšanu uz 4 mēnešiem.</p> <p>Par NN, kas paredzēts KL 193.panta trešajā daļā, sodīts ar brīvības atņemšanu uz 4 mēnešiem.</p> <p>Par NN, ka paredzēts KL 15.panta ceturtajā daļā un 193.panta trešajā daļā, sodīts ar brīvības atņemšanu uz 4 mēnešiem.</p> <p>Saskaņā ar KL 50.panta pirmo un trešo daļu daļēji tika saskaitīti piespriestie sodi, sodu nosakot pēc noziedzīgo nodarījumu kopības, galīgo sodu noteica brīvības atņemšanu uz 9 mēnešiem bez mantas konfiskācijas.</p> <p>Saskaņā ar KL 52.panta ceturto un piekto daļu soda termiņā tika ieskaitīti aizturēšanas laiks no 2011.gada 8.jūnija līdz</p>			
--	--	--	--	---	--	--	--

					<p>2011.gada 10.jūnijam, no 2016.gada 17.augusta līdz 2016.gada 21.oktobrim.</p> <p>Un atbilstoši Kriminālprocesa likuma 690.panta otrajai daļai soda izciešanas laikā nolemts ieskaitīt ārvalstī apcietinājumā pavadīto laiku no 2016.gada 22. jūlija līdz 2016.gada 17.augustam.</p> <p>Atbilstoši KL 55.panta pirmajai un trešajai daļai brīvības atņemšanas sods noteikts nosacīti ar pārbaudes laiku uz vienu gadu.</p>			
2.	11517021112 (K33-0565-22) 27.09.2022. Rīgas rajona tiesa	20. panta otrā daļa 193. panta trešā daļa	Viltota maksāšanas līdzekļa izmantošana	1712,38 euro	<p>piemērojot KL 49.¹ panta pirmās daļas 1. punktu, piespriests sods par KL 20. panta otrajā daļā un 193. panta trešajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu izdarīšanu brīvības atņemšanu uz 6 mēnešiem.</p> <p>Saskaņā ar KL55. pantu brīvības atņemšana nosacīti ar pārbaudes laiku uz 8 mēnešiem.</p> <p>Saskaņā ar KL 52. panta ceturto daļu reāla brīvības atņemšanas soda izciešanas laikā ieskaitīt aizturēšanā pavadīto laiku no 2012. gada</p>	Nav norādīts	Nav norādīts	Nav norādīts

					21. septembra plkst. 13.30 līdz 2012. gada 21. septembra plkst. 17.57.			
Kopējais nodarītais kaitējums (euro)				2550,78				

193. panta ceturtnā daļa nav neviena spēkā stājušos sprieduma laika posmā no 01.01.2024.-31.12.2024, tāpēc autore tāpat kā par KL 193.panta trešo daļu nolēma, izmantot nolēmumus, kas pieņemti ārpus norādītā laika perioda. Atlasot autores noteiktos kritērijus portālā manas tiesas pie anonimizētajiem nolēmumiem tika atrasti 10 spēkā stājušies spriedumi un 1 augstākās tiesas nolēmums par sprieduma atcelšanu pilnībā un lietas nosūtīšanu jaunai izskatīšanai.

Nr. p.k.	Lietas Nr., datums, tiesa	NN kvalifikācija	Ko izdarīja	Kaitējuma apmērs/ mantiskais zaudējums	Piemērotais sods	Vainu mīkstinoši apstākļi	Vainu pastiprinoši apstākļi	Apsūdzētā personība
1.	11410026119 (K33-0571-20) 02.07.2020. Rīgas rajona tiesa Jūrmalā	193.panta ceturtnā daļa 299.pants	Sveša maksāšanas līdzekļa nelikumīga izmantošana lielā apmērā Apzināti nepatiesu paziņojumu	87 900 euro	Par NN, kas paredzēts KL 193.panta ceturtnajā daļā sodīts ar brīvības atņemšanu uz 3 gadiem Par NN, kas noteiks KL 299.pantā sodīts ar īslaicīgu brīvības atņemšanu uz 1 mēnesi.	Līdz vienošanās noslēgšanai persona ir labprātīgi atlīdzinājusi daļu no kaitējuma kompensācijas, t.i., summu	Nav konstatēti	ziņas par to, ka agrāk nav sodīta, ziņas par viņas nodarbošanos, ģimenes stāvokli, vecumu un veselības stāvokli (konkrētas ziņas nav atspoguļotas, bet ir norāda, ka ir ņemtas vērā)

			notāram sniegšana, ja paziņojuma iesniegšana noteikta ar likumu		Saskaņā ar KL 50.panta pirmo un trešo daļu, piespriestie sodi pilnīgi saskaitīti, un noteikts sodīt ar brīvības atņemšanu uz 3 gadiem 1 mēnesi. Saskaņā ar KL 55.pantu brīvības atņemšanas sodu noteikt nosacīti, ar pārbaudes laiku uz 3 gadiem 1 mēnesi	7250 euro apmērā, ko apstiprināja tiesas sēdē arī cietušās pārstāvis vainas atzīšana un izdarītā nožēlošana.		
2.	11354029119 (K33-0752-21) 13.09.2021. Rīgas rajona tiesa	193.panta ceturtnā daļa	Sveša maksāšanas līdzekļa nelikumīga izmantošana lielos apmēros	45459,30 euro	Par NN, kas paredzēts KL 194.panta ceturtnajā daļā, sodīts ar brīvības atņemšanu uz 2 gadiem un 2 mēnešiem Saskaņā ar KL 55.panta pirmo daļu, brīvības atņemšanas sodu noteikt nosacīti ar pārbaudes laiku uz 2 gadiem 2 mēnešiem.	Nav norādīts	Nav norādīts	Nav norādīts
3.	11517008016 (K33-0815-21) 04.10.2021. Rīgas rajona tiesa	275.panta otrā daļa 193.panta ceturtnā daļa	Izdarīja dokumenta, kas piešķir tiesības, viltošanu mantkārīgā nolūkā Nelikumīgi izmantoja svešus maksāšanas līdzekļus lielā apmērā	58 732 euro	Par 3 NN, kas paredzēts KL 275.panta otrajā daļā, sodīts ar piespiedu darbu (sabiedrisko darbu) uz 150 stundām (kopā 450 stundas) Par NN, kas paredzēts KL 193.panta ceturtnajā daļā sodīts ar brīvības atņemšanu uz 2 gadiem un 6 mēnešiem Saskaņā ar KL 50.panta pirmo un trešo daļu daļēji saskaitīti	Nav norādīts	Nav norādīts	Nav norādīts

					piespriestie sodi un galīgais sods, kas jāizcieš noteikts brīvības atņemšana uz 2 gadiem 6 mēnešiem un piespiedu darbu uz 420 stundām. Saskaņā ar KL 55.pantu brīvības atņemšanas sodu noteikt nosacīti ar pārbaudes laiku uz 3 gadiem.			
4.	11095148815 (K68-0859-21) 12.11.2021. Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesa	193.panta ceturta daļa	Nelikumīgi izmantoja svešus maksāšanas līdzekļus lielā apmērā	20222,86 euro	Par NN, kas paredzēts KL 193.panta ceturtajā daļā, sodīt ar brīvības atņemšana uz 2 gadiem. Saskaņā ar KL 55.pantu brīvības atņemšanas sodu noteikts nosacīti ar pārbaudes laiku uz 2 gadiem	Nav norādīts	Nav norādīts	Nav norādīts
5.	15840010820 (K68-0139-22) 12.05.2022. Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesa	193.panta otrā daļa 193.panta ceturta daļa	Nelikumīgi izmantoja svešus Svešu maksāšanas līdzekļa izmantošana lielā apmērā	35160,00 euro	Par NN, kas paredzēts KL 193.panta otrajā daļā (redakcijā, kas bija spēkā no 2013.gada 1.aprīļa līdz 2021.gada 4.augustam), sodīts ar sabiedrisko darbu uz 100, bez mantas konfiskācijas. Par NN, kas paredzēts KL 193.panta ceturtajā daļā, sodīts ar brīvības atņemšanu uz 2 gadiem un 2 mēnešiem, bez mantas konfiskācijas un bez probācijas uzraudzības.	Nav norādīts	Nav norādīts	Nav norādīts

				<p>Saskaņā ar KL 50.panta pirmo un trešo daļu sods noteikts pēc noziedzīgu nodarījumu kopības, pilnībā saskaitot piespriestos sodus un sodu nosakot – brīvības atņemšanu uz 2 gadiem un 2 mēnešiem un sabiedrisko darbu uz 100 stundām.</p> <p>Saskaņā ar KL 50.panta piekto daļu, sods noteikts pēc noziedzīgu nodarījumu kopības, pilnīgi saskaitot sodus, kas piespriesti ar Rīgas rajona tiesas 2022.gada 12.janvāra spriedumu un Nodokļu un muitas lietu prokuratūras 2022.gada 25.janvāra prokurora priekšrakstu par sodu, ievērojot 2022.gada 1.aprīļa Rīgas rajona tiesas lēmumu par galīgā soda noteikšanu un galīgais sods noteikts – brīvības atņemšana uz 2 gadiem un 2 mēnešiem, sabiedriskais darbus uz 100 stundām un naudas sods 8 Latvijas Republikā noteikto minimālo mēnešalgu apmērā, tas ir 4000 eiro apmērā.</p> <p>Saskaņā ar KL 55.pantu brīvības atņemšanas sods</p>			
--	--	--	--	---	--	--	--

					<p>noteikts nosacīti ar pārbaudes laiku uz 2 gadiem un 4 mēnešiem.</p> <p>Saskaņā ar KL 52.panta ceturto daļu reālas brīvības atņemšanas soda izciešanas gadījumā noteikts personas, soda izciešanas laikā ieskaitīt aizturēšanā pavadīto laiku 2020.gada 3.jūnijā (vienu dienu).</p>			
6.	11240024521 (K73-0749-22) 01.06.2022. Zemgales rajona tiesa Aizkrauklē	193.panta ceturta daļa	Sveša maksāšanas līdzekļa nelikumīga izmantošana organizētā grupā.	2978,40 euro	<p>Pers A Par NN, kas paredzēts KL 193.panta ceturtajā daļā, sodīts ar brīvības atņemšanu uz 2 gadiem un 4 mēnešiem.</p> <p>Saskaņā ar KL 55.panta pirmo, otro un trešo daļu brīvības atņemšanas sods noteikts nosacīti ar pārbaudes laiku uz 2 gadiem un 6 mēnešiem.</p> <p>Saskaņā ar KL 52.panta ceturto daļu noteikts, ka reālas brīvības atņemšanas soda izciešanas gadījumā soda laikā ieskaitīt personas atrašanos aizturēšanā no 2021.gada 7.septembra plkst.17.25 līdz 2021.gada 9.septembrim plkst.15.50, kas ir divas dienas.</p>	Nav norādīts	Nav norādīts	Nav norādīts

Pers B

Par NN, kas paredzēts KL 193.panta ceturtajā daļā, sodīts ar brīvības atņemšanu uz 2 gadiem un 1 mēnesi.

Saskaņā ar KL 55.panta pirmo un trešo daļu brīvības atņemšanas sods noteikts nosacīti ar pārbaudes laiku uz 2 gadiem un 2 mēnešiem.

Saskaņā ar KL 52.panta ceturto daļu noteikts, ka reālas brīvības atņemšanas soda izciešanas gadījumā soda laikā ieskaitīt personas atrašanos aizturēšanā no 2021.gada 6.septembra plkst.15.12 līdz 2021.gada 8.septembrim plkst.15.08, kas ir divas dienas.

Pers C

Par NN, kas paredzēts KL 193.panta ceturtajā daļā sodīts ar brīvības atņemšanu uz 2 gadiem un 2 mēnešiem.

Saskaņā ar KL 55.panta pirmo, otro un trešo daļu brīvības atņemšanas sods noteikts

					<p>nosacīti ar pārbaudes laiku uz 2 gadiem un 3 mēnešiem.</p> <p>Saskaņā ar KL 52.panta ceturto daļu noteikts, ka reālas brīvības atņemšanas soda izciešanas gadījumā soda laikā ieskaitīt personas atrašanos aizturēšanā no 2021.gada 6.septembra plkst.15.17 līdz 2021.gada 8.septembrim plkst.15.15, kas ir divas dienas.</p>			
7.	<p>11905011222 (K73-1323-22) 29.11.2022. Zemgales rajona tiesa Bauskā</p>	<p>193.panta ceturta daļa 193.panta otra daļa</p>	<p>Sveša maksāšanas līdzekļa nolaupīšanu Nelikumīgi izmantoja svešu maksāšanas līdzekli lielā apmērā</p>	<p>44766,98 euro</p>	<p>Par NN, kas paredzēts KL 193.panta otrajā daļā sodīts ar sabiedrisko darbu uz 180 stundām Par NN, kas paredzēts KL 193.panta ceturtajā daļā sodīts ar brīvības atņemšanu uz 3 gadiem.</p> <p>Saskaņā ar KL 50.panta pirmo daļu, trešo daļu, pilnīgi saskaitot noteiktos sodus, galīgais sods pēc vairākiem noziedzīgiem nodarījumiem noteikts ar brīvības atņemšanu uz 3 gadiem, sabiedrisko darbu 180 stundas.</p> <p>Saskaņā ar KL 55.pantu, brīvības atņemšanas sods</p>	Nav norādīts	Nav norādīts	Nav norādīts

					noteikts nosacīti ar pārbaudes laiku uz 4 gadiem			
8.	58400008523 (K77-2942-23) Rīgas pilsētas tiesa	193.panta otrā daļa 193.panta ceturtnā daļa	Nelikumīga sveša maksāšanas līdzekļa izmantošana Nelikumīga sveša maksāšanas līdzekļa izmantošana lielos apmēros	49 100 euro	Par 3 NN, kas paredzēts KL 193.panta otrajā daļā, sodīts ar sabiedrisko darbu uz 200 stundām bez mantas konfiskācijas Par 2 NN, kas paredzēti KL 193.panta ceturtnajā daļā, sodīts ar brīvības atņemšanu uz 4 gadiem, bez mantas konfiskācijas, bez probācijas uzraudzības Saskaņā ar KL 50.panta pirmo, trešo daļu sods noteikts pēc noziedzīgu nodarījumu kopības, daļēji saskaitot piespriestos sodus, galīgo sodu noteica- brīvības atņemšana uz 2 gadiem 6 mēnešiem, sabiedrisko darbu uz 170 stundām, bezmantas konfiskācijas, bez probācijas uzraudzības. Saskaņā ar KL 55.pantu (likuma redakcijā, kas bija spēkā līdz 2020.gada 5. jūlijam) brīvības atņemšanas sods noteikts nosacīti, ar pārbaudes laiku uz 3 gadiem	Nav norādīts	Nav norādīts	Nav norādīts
Kopējais nodarītais kaitējums (euro)				344319,54				

195.panta pirmā daļa kopumā atlasot informāciju par spēkā stājušiem spriedumiem, tika atrasti 27 spriedumi, darbā tiks apskatīti 9 spēkā stājušies spriedumi.

Nr. p.k.	Lietas Nr., datums, tiesa	NN kvalifikācija	Ko izdarīja	Kaitējuma apmērs/ mantiskais zaudējums	Piemērotais sods	Vainu mīkstinoši apstākļi	Vainu pastiprinoši apstākļi	Apsūdzētā personība
1.	11904001518 (K71-0053-21) 8.10.2021. Vidzemes rajona tiesa Madonā	112. panta otrā daļa 195.panta pirmā daļa 233.panta otrā daļa	Izdarīja nelikumīgas medības un ar tām radīja būtisku kaitējumu Legalizēja noziedzīgi iegūtus finanšu līdzekļus Iegādājās un glabāja šaujamo ieroci bez attiecīgas atļaujas	34100 euro	Pers C Par NN, kas paredzēts KL 112.panta otrajā daļā, sodīts ar brīvības atņemšanu uz 5 mēnešiem, piemērojot KL 44.panta trešo daļu, noteikts atņemt medību tiesību atļauju uz 1 gadu; Par NN, kas paredzēts KL 195.panta pirmajā daļā, sodīts ar brīvības atņemšanu uz 5 mēnešiem. Saskaņā ar KL 50.panta pirmo un trešo daļu, daļēji saskaitot piespriestos sodus, galīgais sods pēc noziedzīgo nodarījumu kopības noteikts- brīvības	Nav konstatēti	Nav konstatēti	pers. C - agrāk vienu reizi ir tiesāts, bet šī sodāmība ir dzēsta, tāpēc atzīstams kā nesodīts. Administratīvi kopumā sodīts 24 reizes par dažādiem pārkāpumiem, tai skaitā arī par ieroču un munīcijas aprites noteikumu pārkāpšanu un par medību noteikumu pārkāpšanu. Visas administratīvās sodāmības ir dzēstas. Personas raksturojuma par apsūdzēto lietā nav, tiesai paskaidroja, ka strādā algotu darbu un viņa apgādībā ir divi mazgadīgi bērni. pers. D - agrāk bijis tiesāts vienu reizi, bet šī sodāmība ir dzēsta, tāpēc atzīstams kā

				<p>atņemšana uz 6 mēnešiem, atņemot medību tiesību atļauju uz 1 gadu.</p> <p>Soda laikā ieskaitīts aizturēšanā pavadītais laiks no 2018.gada 12.decembra līdz 2018.gada 14.decembrim, t.i., 2 dienas.</p> <p>Pers D</p> <p>Par NN, kas paredzēts KL 112.panta otrajā daļā, sodīts ar brīvības atņemšanu uz 4 mēnešiem, piemērojot KL 44.panta trešo daļu, noteikts atņemt medību tiesību atļauju uz 1 gadu</p> <p>Par NN, kas paredzēts KL 195.panta pirmajā daļā, sodīts ar brīvības atņemšanu uz 4 mēnešiem</p> <p>Par NN, kas paredzēts KL 233.panta otrajā daļā, sodīts ar piespiedu darbu uz 80 stundām.</p> <p>Saskaņā ar KL 50.panta pirmo un trešo daļu, daļēji saskaitot piesprieštos sodus, galīgais sods pēc noziedzīgo nodarījumu kopības noteikts- brīvības atņemšana uz 5 mēnešiem, piespiedu darbs 80 stundas,</p>			<p>nesodīts. Administratīvi sodīts 11 reizes, tai skaitā arī par medību noteikumu un ieroču aprites noteikumu pārkāpšanu. Personas raksturojuma par viņu lietā nav. Pats apsūdzētais tiesai paskaidroja, ka strādā algotu darbu kā autoservisa vadītājs un apgādājamu personu viņam nav</p>
--	--	--	--	--	--	--	---

				<p>atņemot medību tiesību atļauju uz 1 gadu.</p> <p>Saskaņā ar KL 52.panta 2.¹ daļu sodu- piespiedu darbs- izpildīt patstāvīgi, uzsākot tā izpildi pēc brīvības atņemšanas soda izciešanas.</p> <p>Soda laikā ieskaitīts aizturēšanā pavadītais laiks no 2018.gada 12.decembra līdz 2018.gada 14.decembrim, t.i., 2 dienas.</p> <p>Pers H</p> <p>Noteikts piedzīt no par labu valstij mantisko kaitējumu 26 500 EUR nosakot 30 dienu termiņu no sprieduma spēkā stāšanās dienas sprieduma labprātīgai izpildei šajā daļā un uzlikt par pienākumu samaksu apliecināšus dokumentus iesniegt tiesai.</p> <p>Pers D</p> <p>Noteikts piedzīt no par labu valstij mantisko kaitējumu 7600 EUR nosakot 30 dienu termiņu no sprieduma spēkā stāšanās dienas sprieduma labprātīgai izpildei šajā daļā un uzlikt par</p>		
--	--	--	--	---	--	--

				<p>Pers E Par NN, kas paredzēts KL 20.panta ceturtajā daļā, 193.1 panta pirmajā daļā, sodīts ar brīvības atņemšanu uz 4 mēnešiem.</p> <p>Saskaņā ar KL 55.panta pirmo daļu sods noteikts nosacīti ar pārbaudes laiku uz 6 mēnešiem.</p> <p>Par NN, kas paredzēts KL 20.panta ceturtajā daļā, 195.panta pirmajā daļā, sodīts ar - naudas sodu 4 LR noteikto minimālo mēnešalgu apmērā jeb 2000 EUR apmērā</p> <p>Saskaņā ar KL 50.panta pirmo daļu, pilnībā saskaitot noteiktos sodus, galīgais sods noteikts - brīvības atņemšana uz 4 mēnešiem nosacīti ar pārbaudes laiku uz 6 mēnešiem un naudas sods 4 LR noteikto minimālo mēnešalgu apmērā jeb 2000 EUR</p> <p>Pers F Par NN, kas paredzēts KL 20.panta ceturtajā daļā, 193.1panta pirmajā daļā, sodīts ar brīvības atņemšanu uz 4 mēnešiem.</p>			<p>strādā /iestādes nosaukums/, vidējie ienākumi mēnesī ir ap 600 EUR, agrāk krimināli nav sodīts.</p>
--	--	--	--	--	--	--	--

					<p>Saskaņā ar KL 55.panta pirmo daļu sods noteikts nosacīti ar pārbaudes laiku uz 6 mēnešiem.</p> <p>Par NN, kas paredzēts KL 20.panta ceturtajā daļā, 195.panta pirmajā daļā, sodīts ar - naudas sodu 4 LR noteikto minimālo mēnešalgu apmērā jeb 2000 EUR</p> <p>Saskaņā ar KL 50.panta pirmo daļu pilnībā saskaitot noteiktos sodus, galīgais sods noteikts brīvības atņemšana uz 4 mēnešiem nosacīti ar pārbaudes laiku uz 6 mēnešiem un naudas sods 4 LR noteikto minimālo mēnešalgu apmērā jeb 2000 EUR</p>			
3.	11351006121 (K75-0072-22) 17.11.2022. Ekonomisko lietu tiesa	193. panta otrā daļa 195. panta pirmā daļa	Nelikumīgi izmantoja svešu maksāšanas līdzekli Legalizēja noziedzīgi iegūtus līdzekļus	1000 euro	<p>Par NN, kas paredzēts KL 193. panta otrajā daļā sodīts ar īslaicīgu brīvības atņemšanu uz 3 mēnešiem.</p> <p>Par NN, kas paredzēts KL 195. panta pirmajā daļā, sodīts ar brīvības atņemšanu uz 4 mēnešiem.</p> <p>Saskaņā ar KL 50. panta pirmo un trešo daļu sods noteikts pēc noziedzīgo nodarījumu kopības, daļēji saskaitot piespriestos sodus, un</p>	Nav norādīts	Nav norādīts	Nav norādīts

					nosakot brīvības atņemšanas sodu uz 5 mēnešiem			
4.	11410046822 (K75-0391-22) 02.12.2022. Ekonomisko lietu tiesa	179. panta pirmā daļa 195. panta pirmā daļa	Izdarīja svešas mantas piesavināšanos, būdam persona, kurai šī manta uzticēta Legalizēja noziedzīgi iegūtus līdzekļus	4474 euro	Par NN, kas paredzēts KL 179. panta pirmajā daļā, sodīts ar īslaicīgu brīvības atņemšanu uz 3 mēnešiem. Par NN, kas paredzēts KL 195. panta pirmajā daļā paredzētā sodīts ar brīvības atņemšanu uz 5 mēnešiem. Saskaņā ar KL 50. panta pirmo un trešo daļu, galīgais sods noteikts pēc noziedzīgo nodarījumu kopības, daļēji saskaitot piespriestos sodus, brīvības atņemšana uz 6 mēnešiem. Saskaņā ar KL 55. pantu brīvības atņemšanas sods noteikts	Nav norādīts	Nav norādīts	Nav norādīts

					nosacīti ar pārbaudes laiku uz 1 gadu.			
5.	11830002122 (K75-0238-23) 20.04.2023. Ekonomisko lietu tiesa.	193.1 panta pirmā daļa 195. panta pirmā daļa 195.1 panta pirmās daļas	Izplatīja datus, kas dod iespēju nelikumīgi izmantot maksāšanas līdzekli. Nesniedza ziņas par patieso labuma guvēju juridiskajai personai, kas nav valsts institūcija un kas ar likumu pilnvarota pieprasīt likumā noteiktās ziņas Legalizēja noziedzīgi iegūtus finanšu līdzekļus.	2694,86 euro	Par NN, kas paredzēts KL 193. ¹ panta pirmajā daļā, sodīts ar 100 sabiedriskā darba stundām. Par NN, kas paredzēts KL 195.1 pantā pirmajā daļā, sodīts ar 50 sabiedriskā darba stundām. Par NN, kas paredzēts KL 195. panta pirmajā daļā un sodīts ar 150 sabiedriskā darba stundām. Saskaņā ar KL 50. panta pirmo un trešo daļu galīgais sods noteikts, izraudzītos sodus daļēji saskaitot, ar 250 stundu sabiedriskā darba.	Nav norādīts	Nav norādīts	Nav norādīts
6.	11261084822 (K75-0208-23) 07.09.2023.	195. panta pirmā daļa	Legalizēja noziedzīgi iegūtus finanšu līdzekļus	13200 euro	Par NN, kas paredzēts KL 195. panta pirmajā daļā, sodīts ar brīvības atņemšanu uz 1 gadu.	Nav norādīts	Nav norādīts	Nav norādīts

	Ekonomisko lietu tiesa				Saskaņā ar KL 50. panta piekto daļu, daļēji saskaitot sodu ar Kurzemes rajona tiesas 2022. gada 31. maija spriedumu noteikto sodu – brīvības atņemšanu uz 2 gadiem 5 mēnešiem 15 dienām, un probācijas uzraudzību uz 1 gadu 6 mēnešiem – , galīgais sods noteikts – brīvības atņemšana uz 3 gadiem 4 mēnešiem 15 dienām un probācijas uzraudzību uz 1 gadu 6 mēnešiem.			
7.	11120087115 (K73-0069-24) 04.04.2024. Zemgales rajona tiesa Bauskā	109.panta trešā daļa 195.panta pirmā daļa 275.panta otrā daļa	Mantkārīgā nolūkā viltoja dokumentus, kas piešķir tiesības un izmantoja viltotu dokumentu Izdarīja noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju	16187,50 euro	Par NN, kas paredzēts KL 275.panta otrajā daļā, noziedzīgs nodarījums Nr.1, sodīts ar sabiedrisko darbu uz 250 stundām. Par NN, kas paredzēts KL 275.panta otrajā daļā, noziedzīgs nodarījums Nr.2, sodīts ar sabiedrisko darbu uz 200 stundām. Par NN, kas paredzēts KL 109.panta trešajā daļā, noziedzīgs nodarījums Nr.2, sodīts ar brīvības atņemšanu uz 1 gadu 6 mēnešiem. Par NN, kas paredzēts KL 195.panta pirmajā daļā,	Nav norādīts	Nav norādīts	Nav norādīts

					<p>noziedzīgs nodarījums Nr.3, sodīts ar brīvības atņemšanu uz 1 gadu, bez mantas konfiskācijas.</p> <p>Saskaņā ar KL 50.panta pirmo daļu, trešo daļu, daļēji saskaitot piespriestos sodus, sods pēc noziedzīgu nodarījumu kopības Noteikts - brīvības atņemšana uz 2 gadiem, bez mantas konfiskācijas un sabiedriskais darbs uz 400 stundām, kas saskaņā ar KL 52.panta 2.¹ daļu, izpildāmi patstāvīgi.</p> <p>Saskaņā ar KL 55.pantu brīvības atņemšanas sods noteikts nosacīti ar pārbaudes laiku uz 3 gadiem.</p>			
8.	11816007519 (K75-0176-24) 10.04.2024. Ekonomisko lietu tiesa	195.panta pirmā daļa	Legalizēja noziedzīgi iegūtus finanšu līdzekļus	16908,45 euro	<p>Par NN, kas paredzēts KL 195.panta pirmajā daļā, sodīts ar brīvības atņemšanu uz 6 mēnešiem, bez mantas konfiskācijas.</p> <p>Pamatojoties uz KL 55.panta pirmo, otro un trešo daļu, brīvības atņemšanas sods noteikts nosacīti ar pārbaudes laiku uz 1 gadu.</p>	Nav norādīts	Nav norādīts	Nav norādīts

9.	111510612117 (K77-0258-24) 20.09.2024. Rīgas pilsētas tiesa	193.panta otrā daļa 195.panta pirmā daļa	Nelikumīgi izmantoja svešu maksāšanas līdzekli Legalizēja noziedzīgi iegūtus finanšu līdzekļus	10720 euro	Par 10 NN, kas paredzēts KL 193.panta otrajā daļā (izmantoti /pers. B/ dati) sodīts ar brīvības atņemšanu uz 4 mēnešiem, bez mantas konfiskācijas (kopā 3 gadi un 4 mēneši) Par NN, kas paredzēts KL 195.panta pirmajā daļā sodīts ar brīvības atņemšanu uz 9 mēnešiem, bez mantas konfiskācijas Saskaņā ar KL 50.panta pirmo un trešo daļu sodu noteikts pēc noziedzīgu nodarījumu kopības, daļēji saskaitot piespriestos sodu, - brīvības atņemšana uz 3 gadiem bez mantas konfiskācijas.	Nav norādīts	Nav norādīts	Nav norādīts
Kopējais nodarītais kaitējums (euro)				107012,78				

KL 195.panta otro daļu pieejami 124 spēkā stājušies spriedumi, darbā pētīti 8 spēkā stājušies spriedumi.

Nr. p.k.	Lietas datums, tiesa	Nr., NN kvalifikācija	Ko izdarīja	Kaitējuma apmērs/ mantiskais zaudējums	Piemērotais sods	Vainu mīkstinoši apstākļi	Vainu pastiprinoši apstākļi	Apsūdzētā personība
-------------	-------------------------	-----------------------------	-------------	---	------------------	---------------------------------	-----------------------------------	---------------------

1.	18300003724 (K75-0361-24) 04.07.2024. Ekonomisko lietu tiesa	195. panta otrā daļa	Noziedzīgi iegūtu finanšu līdzekļu legalizāciju personu grupā pēc iepriekšējās vienošanās	3010 euro	Par noziedzīgu nodarījumu, kas paredzēts Krimināllikuma 195. panta otrajā daļā, sodīts ar sabiedrisko darbu uz 150 stundām	Nav norādīts	Nav norādīts	Nav norādīts
2.	19710411324 (K75-0368-24) 11.07.2024. Ekonomisko lietu tiesa	195. panta otrā daļa	Noziedzīgi iegūtu finanšu līdzekļu legalizēšanu personu grupā pēc iepriekšējās vienošanās	6702,80 euro	Par NN, kas paredzēts KL 195. panta otrajā daļā, sodīts ar 200 sabiedriskā darba stundām. Konfiscēja kontā arestētos finanšu līdzekļus 1302,80 euro un, vienlaikus atcēla finanšu līdzekļiem uzlikto arestu, atdodot tos likumīgajai īpašniecei .	Nav norādīts	Nav norādīts	Nav norādīts
3.	18300002724 (K75-0379-24) 16.07.2024. Ekonomisko lietu tiesa	195. panta otrā daļa	Noziedzīgi iegūtu finanšu līdzekļu legalizēšanu personu grupā pēc iepriekšējās vienošanās	1272 euro	Par NN, kas paredzēts KL 195. panta otrajā daļā, sodīts ar sabiedrisko darbu 260 stundu apmērā, bez mantas konfiskācijas. Saskaņā ar KL 52. panta pirmo un ceturto daļu soda termiņā ieskaitīts aizturēšanā pavadītais	Nav norādīts	Nav norādīts	Nav norādīts

					laiks no 2023. gada 18. aprīļa plkst. 13.41 līdz 18. aprīļa plkst. 19.37 t.i. astoņas sabiedriskā darba stundas.			
4.	15170002624 (K75-0430-24) 03.09.2024. Ekonomisko lietu tiesa	195. panta otrā daļa 195.1 panta pirmā daļa	Noziedzīgi iegūtu finanšu līdzekļu legalizēšanu personu grupā pēc iepriekšējās vienošanās apzināti nepatiesu ziņu juridiskajai personai, kas ar likumu pilnvarota pieprasīt informāciju par darījumu un tajā iesaistīto finanšu līdzekļu patieso īpašnieku sniegšana	2950,00 euro	Par NN, kas paredzēts KL 195. panta otrajā daļā, sodīts ar sabiedrisko darbu 140 stundu apmērā, bez mantas konfiskācijas. Par NN, kas paredzēts KL 195.1 panta pirmajā daļā, sodīts ar sabiedrisko darbu 40 stundu apmērā, bez mantas konfiskācijas. Saskaņā ar KL 50. panta pirmo un trešo daļu, izraudzītos sodus daļēji saskaitot, galīgais sods - 160 stundas sabiedriskā darba	Nav norādīts	Nav norādīts	Nav norādīts
5.	18300005324 (K75-0426-24) 04.09.2024. Ekonomisko lietu tiesa	195. panta otrā daļa	Noziedzīgi iegūtu finanšu līdzekļu legalizēšanu personu grupā pēc iepriekšējās vienošanās	2228,22 euro	Par NN, kas paredzēts KL 195. panta otrajā daļā, sodīts ar 160 sabiedriskā darba stundām. Saskaņā ar KL 52. panta pirmās daļas 2. punktu un ceturto daļu ieskaitīts sabiedriskā darba izciešanā aizturēšanā pavadīto	Nav norādīts	Nav norādīts	Nav norādīts

					<p>laiku no 2024. gada 6. jūnija plkst. 16.30 līdz 2024. gada 6. jūnija plkst. 20.05, tas ir, vienu dienu, kas atbilst 8 sabiedriskā darba stundām.</p> <p>Noteikts, ka izciešamā soda – sabiedriskā darba – daļa ir 152 stundas.</p>			
6.	14100101623 (K33-0571-24) 20.09.2024. Rīgas rajona tiesa	195. panta otrā daļa	Noziedzīgi iegūtu finanšu līdzekļu legalizēšanu personu grupā pēc iepriekšējās vienošanās	9800 euro	<p>Par NN, kas paredzēts KL 195. panta otrajā daļā – brīvības atņemšana uz 1 gadu, bez mantas konfiskācijas.</p> <p>Saskaņā ar KL 55. pantu brīvības atņemšanas sods noteikts nosacīti ar pārbaudes laiku uz 1 gadu.</p>	Nav norādīts	Nav norādīts	Nav norādīts

7.	12700005524 (K75-0442-24) 27.09.2024. Ekonomisko lietu tiesa	195.panta otrā daļa 195.1 panta pirmā daļa	<p>Noziedzīgi iegūtu finanšu līdzekļu legalizēšanu personu grupā pēc iepriekšējās vienošanās</p> <p>Sniedza apzināti nepatiesas ziņas juridiskajai personai, kas ar likumu pilnvarota pieprasīt informāciju par darījumu un tajā iesaistīto finanšu līdzekļu patieso īpašnieku</p>	2000 euro	<p>Par noziedzīgu nodarījumu, kas paredzēts KL 195.panta otrajā daļā, sodīts ar naudas sodu 10 Latvijas Republikā noteikto minimālo mēnešalgu apmērā, t.i., 7000 EUR</p> <p>Par NN, kas paredzēts KL 195.1 panta pirmajā daļā sodīts ar naudas sodu 3 LR noteikto minimālo mēnešalgu apmērā, t.i., 2100 EUR.</p> <p>Saskaņā ar KL 50.panta pirmo un trešo daļu, daļēji saskaitot piespriestos sodus, noteikts galīgais sodu pēc noziedzīgo nodarījumu kopības 11 LR noteikto minimālo mēnešalgu apmērā, t.i., 7700 EUR.</p>	Nav norādīts	Nav norādīts	Nav norādīts
----	--	---	--	-----------	---	--------------	--------------	--------------

8.	18300003924 (K75-0479-24) 01.11.2024. Ekonomisko lietu tiesa	195. panta otrā daļa	Noziedzīgi iegūtu finanšu līdzekļu legalizēšanu personu grupā pēc iepriekšējās vienošanās	2200 euro	par NN, kas paredzēts KL 195.panta otrajā daļā, sodīts ar brīvības atņemšanu uz 6 mēnešiem. Saskaņā ar KL 55.panta pirmo, otro un trešo daļu brīvības atņemšanas sods noteikts nosacīti ar pārbaudes laiku uz 1 gadu.	Nav norādīts	Nav norādīts	Nav norādīts
Kopējais nodarītais kaitējums (euro)				30163,02				

Par KL 195. panta trešo daļu kopumā atlasīti 57 spēkā stājušies spriedumi, bet bakalaura darba ietvaros apskatīti 9 no tiem.

Nr. p.k.	Lietas Nr., datums, tiesa	NN kvalifikācija	Ko izdarīja	Kaitējuma apmērs/ mantiskais zaudējums	Piemērotais sods	Vainu mīkstinoši apstākļi	Vainu pastiprinoši apstākļi	Apsūdzētā personība
1.	15170020823 (K75-0387-23) 02.11.2023. Ekonomisko lietu tiesa	195. panta trešā daļa	Noziedzīgi iegūtu finanšu līdzekļu legalizēšanu personu grupā pēc iepriekšējas vienošanās lielā apmērā	34091 euro	Par noziedzīgu nodarījumu, kas paredzēts KL 195. panta trešajā daļā, sodīts ar brīvības atņemšanu uz 3 gadiem, bez mantas konfiskācijas un ar probācijas uzraudzību uz 3 gadiem. Saskaņā ar KL 55. pantu piespriesto brīvības atņemšanas sods uz 3 gadiem noteikts nosacīti ar pārbaudes laiku uz 5 gadiem.	Nav norādīts	Nav norādīts	Nav norādīts

2.	15830108810 (K77-0945-23) 04.12.2023. Rīgas pilsētas tiesa	218.panta trešā daļa 195.panta trešā daļa	Organizētā grupā izvairījās no nodokļu nomaksas, nodarot valstij zaudējumus lielā apmērā Noziedzīgi iegūtu finanšu līdzekļu legalizēšanu personu grupā pēc iepriekšējas vienošanās lielā apmērā	99902,39 euro	<p>Pers C Par noziedzīgu nodarījumu, kas paredzēts KL 218.panta trešajā daļā, noteikts sods - brīvības atņemšanu uz 8 mēnešiem, atņemot tiesības uz 2 gadiem ieņemt valdes locekļa amatus komercsabiedrībās, bez mantas konfiskācijas.</p> <p>Par NN, kas paredzēts KL 195.panta trešajā daļā (par noziedzīgi iegūtu finanšu līdzekļu legalizēšanu 16 262,29 EUR apmērā), noteikts sods brīvības atņemšanas uz 3 gadiem, bez mantas konfiskācijas.</p> <p>Par NN, kas paredzēts KL 218.panta trešajā daļā, noteikts sods brīvības atņemšana uz 1 gadu, atņemot tiesības uz 2 gadiem ieņemt valdes locekļa amatus komercsabiedrībās, bez mantas konfiskācijas.</p> <p>Par NN, kas paredzēts KL 195.panta trešajā daļā (par noziedzīgi iegūtu finanšu līdzekļu legalizēšanu 83 640,10 EUR apmērā), noteikts sods brīvības atņemšanu uz 3</p>	Nav norādīts	Nav norādīts	Nav norādīts
----	--	--	---	------------------	---	--------------	--------------	--------------

				<p>gadiem, bez mantas konfiskācijas.</p> <p>Saskaņā ar KL 50.panta pirmo un trešo daļu galīgais sods noteikts pēc noziedzīgu nodarījumu kopības, daļēji saskaitot noteiktos sodus – brīvības atņemšanu uz 4 gadiem, atņemot tiesības uz 3 gadiem ieņemt valdes locekļa amatus komercsabiedrībās, bez mantas konfiskācijas.</p> <p>Saskaņā ar KL 55.pantu brīvības atņemšanas sods noteikts nosacīti ar pārbaudes laiku uz 4 gadiem.</p> <p>Pers D Par NN, kas paredzēts KL 218.panta trešajā daļā, noteikts sods brīvības atņemšana uz 1 gadu, atņemot tiesības uz 2 gadiem ieņemt valdes locekļa amatus komercsabiedrībās, bez mantas konfiskācijas.</p> <p>Par NN, kas paredzēts KL 195.panta trešajā daļā, noteikts sods brīvības atņemšana uz 3 gadiem, bez mantas konfiskācijas.</p>		
--	--	--	--	---	--	--

					<p>Saskaņā ar KL 50.pantu pirmo un trešo daļu, galīgais sods noteikts pēc noziedzīgu nodarījumu kopības, daļēji saskaitot noteiktos sodus – brīvības atņemšana uz 3 gadiem 3 mēnešiem, atņemot tiesības uz 2 gadiem ieņemt valdes locekļa amatus komercsabiedrībās, bez mantas konfiskācijas.</p> <p>Saskaņā ar KL 55.pantu brīvības atņemšanas sods noteikts nosacīti ar pārbaudes laiku uz 3 gadiem 3 mēnešiem</p>			
3.	11089008721 (K75-0154-23) 05.12.2023. Ekonomisko lietu tiesa	195. panta trešā daļa 193.1 panta pirmā daļa	Noziedzīgi iegūtu finanšu līdzekļu legalizēšanu personu grupā pēc iepriekšējās vienošanās lielā apmērā Izdarīja tādu datu izplatīšanu, kas dod iespēju nelikumīgi izmantot maksāšanas līdzekli	47760,00 euro	<p>Pers A Par noziedzīgu nodarījumu, kas paredzēts KL 195. panta trešajā daļā, sodīts ar brīvības atņemšanu uz 4 gadiem bez mantas konfiskācijas un ar probācijas uzraudzību uz 1 gadu.</p> <p>Saskaņā ar KL 52. panta ceturto daļu soda termiņā ieskaitīts šajā kriminālprocesā aizturēšanā pavadīto laiku no 2021. gada 12. aprīļa plkst. 08.30 līdz 2021. gada 13. aprīlim plkst. 14.30, kas atbilst 2 brīvības atņemšanas dienām.</p>	Nav norādīts	Nav norādīts	Nav norādīts

					<p>Saskaņā ar KL 55. panta pirmo un trešo daļu piespriests brīvības atņemšanas sods noteikts nosacīti ar pārbaudes laiku uz 4 gadiem.</p> <p>Pers B Par NN, kas paredzēts KL 193.1 panta pirmajā daļā, sodīts ar sabiedrisko darbu uz 100 stundām</p> <p>Pers C Par NN, kurš paredzēts KL 193.1 panta pirmajā daļā, sodīts ar sabiedrisko darbu uz 100 stundām</p>			
4.	11816002021 (K75-0406-23) 13.12.2023. Ekonomisko lietu tiesa	195.panta trešā daļa 193. ¹ panta pirmā daļa	Noziedzīgi iegūtu finanšu līdzekļu legalizēšanu personu grupā pēc iepriekšējas vienošanās lielā apmērā Izdarīja tādu datu izplatīšanu, kas dod iespēju nelikumīgi izmantot maksāšanas līdzekli	38214,75 euro	<p>Pers A Par noziedzīgu nodarījumu, kas paredzēts KL 195. panta trešajā daļā, sodīts ar brīvības atņemšanu uz 4 gadiem.</p> <p>Par NN, kas paredzēts KL 193.¹ panta pirmajā daļā (izdarīts no 2018.gada 10.jūnija līdz 2020.gada 10.janvārim), sodīts ar naudas sodu 5 minimālo mēnešalgu apmērā jeb 3100 euro</p> <p>Par NN, kas paredzēts KL 193.1 panta pirmajā daļā</p>	Nav norādīts	Nav norādīts	Nav norādīts

				<p>(izdarīts 2018.gadā), un sodīts ar naudas sodu 5 minimālo mēnešalgu apmērā jeb 3100 euro</p> <p>Saskaņā ar KL 50.panta pirmo un trešo daļu, pēc noziedzīgu nodarījumu kopības brīvības atņemšanas sodam daļēji pieskaitot naudas sodus, galīgais sods noteikts – brīvības atņemšana uz 4 gadiem un naudas sods 8 minimālo mēnešalgu apmērā jeb 4 960 euro</p> <p>Saskaņā ar KL 55.panta pirmo, otro un trešo daļu brīvības atņemšanas sodu noteikts nosacīti ar pārbaudes laiku uz 4 gadiem un 6 mēnešiem.</p> <p>Pers B Par NN, kas paredzēts KL 193.1 panta pirmajā daļā (izdarīts no 2018.gada 10.jūnija līdz 2020.gada 10.janvārim), sodīts ar sabiedrisko darbu uz 160 stundām.</p> <p>Par NN, kas paredzēts KL 193.1 panta pirmajā daļā (izdarīts 2018.gadā), un sodīts</p>			
--	--	--	--	--	--	--	--

					<p>ar sabiedrisko darbu uz 160 stundām.</p> <p>Saskaņā ar KL 50.panta pirmo un otro daļu, daļēji saskaitot noteiktos sodus, pēc noziedzīgu nodarījumu kopības galīgais sods noteikts – sabiedriskais darbs uz 250 stundām.</p>			
5.	15840106318 (K75-0173-24) 30.04.2024. Ekonomisko lietu tiesa	195. panta trešā daļa 218. panta otrā daļa	<p>Noziedzīgi iegūtu finanšu līdzekļu legalizēšanu personu grupā pēc iepriekšējas vienošanās lielā apmērā</p> <p>Izvairījās no nodokļu nomaksas, nodarot zaudējumus valstij lielā apmērā</p>	705100 euro	<p>Par noziedzīgu nodarījumu, kas paredzēts KL 195. panta trešajā daļā un, piemērojot KL 41. panta 2.² daļu, sodīt ar naudas sodu 300 Latvijas Republikā noteikto minimālo mēnešalgu jeb 210 000 EUR apmērā.</p> <p>Par NN, kas perzdēts KL 218. panta otrajā daļā sodīts ar naudas sodu 40 LR noteikto minimālo mēnešalgu jeb 28 000 EUR apmērā, atņemot tiesības ieņemt uzņēmuma valdes priekšsēdētāja amatu uz 2 gadiem.</p> <p>Daļēji saskaitot piespriestos sodus saskaņā ar KL 50. panta</p>	Nav norādīts	Nav norādīts	Nav norādīts

				<p>pirmo un trešo daļu, galīgais sods pēc noziedzīgu nodarījumu kopības noteikts naudas sods 310 LR noteikto minimālo mēnešalgu jeb 217 000 EUR apmērā, atņemot tiesības ieņemt uzņēmuma valdes priekšsēdētāja amatu uz 2 gadiem.</p> <p>Piemēroja piespiedu ietekmēšanas līdzekli SIA – naudas piedziņu par KL195. panta trešajā daļā paredzēto NN 50 LR noteikto minimālo mēnešalgu jeb 35 000 EUR apmērā.</p> <p>Piemēroja piespiedu ietekmēšanas līdzekli SIA – naudas piedziņu par KL 218. panta otrajā daļā paredzēto NN 25 Latvijas Republikā noteikto minimālo mēnešalgu jeb 17 500 EUR apmērā.</p> <p>Daļēji saskaitot piespiedu ietekmēšanas līdzekļus saskaņā ar KL 70.⁸ panta ceturtās daļas 1. punktu, galīgais piemērojamo ietekmēšanas līdzekļu kopums noteikts naudas piedziņa 60 LR noteikto minimālo</p>			
--	--	--	--	---	--	--	--

					mēnešalgu jeb 42 000 EUR apmērā.			
6.	11514003018 (K77-0218-24) 08.07.2024. Rīgas pilsētas tiesa	179.panta pirmā daļa 179.panta trešā daļa 195.panta pirmā daļa 195.panta trešā daļa 296.panta otrā daļa	Izdarīja svešas mantas prettiesisku iegūšanu lielā apmērā, būdams persona, kurai šī manta uzticēta un kuras pārziņā tā atradās Noziedzīgi iegūtu finanšu līdzekļu legalizēšanu personu grupā pēc iepriekšējas vienošanās lielā apmērā	53459 euro	Par noziedzīgu nodarījumu, kas paredzēts KL 179. panta trešajā daļā sodīts ar brīvības atņemšanu uz 1 gadu un 6 mēnešiem. Par NN, kas paredzēts KL 195. panta trešajā daļā, sodīts ar brīvības atņemšanu uz 3 gadiem. Par NN, kas paredzēts KL 179. panta pirmajā daļā sodīts ar brīvības atņemšanu uz 6 mēnešiem. Par NN, kas paredzēts KL 195. panta pirmajā daļā, sodīts ar brīvības atņemšanu uz 6 mēnešiem.	Nav norādīts	Nav norādīts	Nav norādīts

			Neizpildīja tiesas nolēmumu, būdams valsts amatpersona, kurai bija pienākums izpildīt tiesas nolēmumu (process izskatīts pret vienu personu)		<p>Par 6 NN, kas paredzēts KL 296. panta otrajā daļā, sodīts ar īslaicīgu brīvības atņemšanu uz 2 mēnešiem (kopā 12 mēneši).</p> <p>Saskaņā ar KL 50. panta pirmo un trešo daļu pēc noziedzīgo nodarījumu kopības, daļēji saskaitot piespriestos sodus, galīgais sods noteikts – brīvības atņemšana uz 4 gadiem un 6 mēnešiem.</p> <p>Saskaņā ar KL 55. pantu brīvības atņemšanas sods noteikts nosacīti ar pārbaudes laiku uz 5 gadiem.</p>			
7.	15840004521 (K75-0334-24) 18.09.2024. Ekonomisko lietu tiesa	195. panta trešā daļa 218. panta trešā daļa	<p>Organizētā grupā izvairījās no nodokļu nomaksas, nodarot zaudējumus valstij lielā apmērā,</p> <p>Organizētā grupā legalizēja noziedzīgi iegūtus finanšu līdzekļus lielā apmērā</p>	126486,17 euro	<p>Pers A Par noziedzīgu nodarījumu, kas paredzēts KL 218. panta trešajā daļā, sodīts ar brīvības atņemšanu uz 1 gadu, atņemot tiesības uz visu veidu komercdarbību uz 3 gadiem, ar probācijas uzraudzību uz 1 gadu un 6 mēnešiem.</p> <p>Par NN, kas paredzēts KL 195. panta trešajā daļā un, piemērojot KL 49. panta pirmo daļu un 1.¹ daļas 2.</p>	Nav norādīts	Nav norādīts	Nav norādīts

				<p>punktu, sodīts ar brīvības atņemšanu uz 2 gadiem, ar probācijas uzraudzību uz 2 gadiem.</p> <p>Saskaņā ar KL 50. panta pirmo, trešo un ceturto daļu sods noteikts pēc noziedzīgu nodarījumu kopības, daļēji saskaitot piespriestos sodus, un galīgais sods noteikts - brīvības atņemšana uz 2 gadiem un 6 mēnešiem, atņemot tiesības uz visu veidu komercdarbību uz 3 gadiem, ar probācijas uzraudzību uz 3 gadiem.</p> <p>Saskaņā ar KL 55. panta pirmo un trešo daļu piespriesto brīvības atņemšanas sodu uz 2 gadiem un 6 mēnešiem noteikt nosacīti ar pārbaudes laiku uz 3 gadiem.</p> <p>Saskaņā ar KL 55. panta piekto daļu piespriesto papildsodu – probācijas uzraudzība – izpildīt, ja tiks nolemts izpildīt noteikto pamatsodu – brīvības atņemšanu.</p> <p>Pers B</p>			
--	--	--	--	--	--	--	--

				<p>Par NN, kas paredzēts KL 218. panta trešajā daļā sodīts ar brīvības atņemšanu uz 1 gadu, atņemot tiesības uz visu veidu komercdarbību uz 3 gadiem, ar probācijas uzraudzību uz 1 gadu un 6 mēnešiem.</p> <p>Par NN, kas paredzēts KL 195. panta trešajā daļā un, piemērojot KL 49. panta pirmo daļu un 1.¹ daļas 2. punktu, sodīt ar brīvības atņemšanu uz 2 gadiem, ar probācijas uzraudzību uz 2 gadiem.</p> <p>Saskaņā ar KL 50. panta pirmo, trešo un ceturto daļu sods noteikts pēc noziedzīgu nodarījumu kopības, daļēji saskaitot piespriestos sodus, un galīgais sods noteikts - brīvības atņemšana uz 2 gadiem un 6 mēnešiem, atņemot tiesības uz visu veidu komercdarbību uz 3 gadiem, ar probācijas uzraudzību uz 3 gadiem.</p> <p>Saskaņā ar KL 55. panta pirmo un trešo daļu brīvības atņemšanas sods noteikts nosacīti uz 2 gadiem un 6</p>			
--	--	--	--	---	--	--	--

				<p>mēnešiem ar pārbaudes laiku uz 3 gadiem</p> <p>Saskaņā ar KL 55. panta piekto daļu piespriesto papildsodu – probācijas uzraudzība – noteikts izpildīt, ja tiks nolemts izpildīt noteikto pamatsodu – brīvības atņemšana</p> <p>Pers C Par NN, kas paredzēts KL 218. panta trešajā daļā, sodīts ar brīvības atņemšanu uz 1 gadu, atņemot tiesības uz visu veidu komercdarbību uz 3 gadiem, ar probācijas uzraudzību uz 1 gadu un 6 mēnešiem.</p> <p>Par NN, kas paredzēts KL 195. panta trešajā daļā un, piemērojot KL 49. panta pirmo daļu un 1.¹ daļas 2. punktu, sodīt ar brīvības atņemšanu uz 2 gadiem, ar probācijas uzraudzību uz 2 gadiem.</p> <p>Saskaņā ar KL 50. panta pirmo, trešo un ceturto daļu sods noteikts pēc noziedzīgu nodarījumu kopības, daļēji saskaitot piespriestos sodus, un galīgais sods noteikts -</p>			
--	--	--	--	---	--	--	--

brīvības atņemšana uz 2 gadiem un 6 mēnešiem, atņemot tiesības uz visu veidu komercdarbību uz 3 gadiem, ar probācijas uzraudzību uz 3 gadiem.

Saskaņā ar KL 55. panta pirmo un trešo daļu piespriests brīvības atņemšanas sods uz 2 gadiem un 6 mēnešiem noteikts nosacīti ar pārbaudes laiku uz 3 gadiem.

Saskaņā ar KL 55. panta piekto daļu piespriesto papildsodu – probācijas uzraudzība - noteikts izpildīt, ja tiks nolemts izpildīt noteikto pamatsodu – brīvības atņemšana

Pers D

Par NN, kas paredzēts KL 218. panta trešajā daļā sodīts ar brīvības atņemšanu uz 1 gadu, atņemot tiesības uz visu veidu komercdarbību uz 3 gadiem, ar probācijas uzraudzību uz 1 gadu un 6 mēnešiem.

Par NN, kas paredzēts KL 195. panta trešajā daļā un, piemērojot KL 49. panta pirmo daļu un 1.1 daļas 2.

				<p>punktu, sodīts ar brīvības atņemšanu uz 2 gadiem, ar probācijas uzraudzību uz 2 gadiem.</p> <p>Saskaņā ar KL 50. panta pirmo, trešo un ceturto daļu sods noteikts pēc noziedzīgu nodarījumu kopības, daļēji saskaitot piespriestos sodus, un galīgais sods noteikts - brīvības atņemšana uz 2 gadiem un 6 mēnešiem, atņemot tiesības uz visu veidu komercdarbību uz 3 gadiem, ar probācijas uzraudzību uz 3 gadiem.</p> <p>Saskaņā ar KL 55. panta pirmo un trešo daļu piespriesto brīvības atņemšanas sods uz 2 gadiem un 6 mēnešiem noteikts nosacīti ar pārbaudes laiku uz 3 gadiem.</p> <p>Saskaņā ar KL 55. panta piekto daļu piespriesto papildsodu – probācijas uzraudzība – noteikts izpildīt, ja tiks nolemts izpildīt noteikto pamatsodu – brīvības atņemšana</p>			
--	--	--	--	--	--	--	--

8.	15840000722 (K75-0456-24) 24.10.2024. Ekonomisko lietu tiesa	218. panta otrā daļa 218. ¹ panta otrā daļa 195. panta trešā daļa	Izvairījās no nodokļu nomaksas, nodarot zaudējumus valstij lielā apmērā, Uzrādīja faktiski nenotikušo ar pievienotās vērtības nodokli apliekamo darījumu pievienotās vērtības nodokļa deklarācijās, ar to nodarot zaudējumus valstij ievērojamā apmērā, personu grupā pēc iepriekšējas vienošanās Legalizēja noziedzīgi iegūtos finanšu līdzekļus lielā apmērā	41666,10 euro	Par noziedzīgu nodarījumu, kas paredzēts KL 218. panta otrajā daļā, sodīts ar brīvības atņemšanu uz 6 mēnešiem, atņemot tiesības ieņemt valdes locekļa amatus uz 2 gadiem. Par NN, kas paredzēts KL 218. ¹ panta otrajā daļā, sodīts ar brīvības atņemšanu uz 5 mēnešiem, atņemot tiesības ieņemt valdes locekļa amatus uz 2 gadiem. Par NN, kas paredzēts KL 195. panta trešajā daļā, sodīts ar brīvības atņemšanu uz 3 gadiem. Saskaņā ar KL 50. panta pirmo un trešo daļu, daļēji saskaitot noteiktos sodus, pēc noziedzīgu nodarījumu kopības galīgais sods noteikts – brīvības atņemšana uz 3 gadiem un 1 mēnesi, atņemot tiesības ieņemt valdes locekļa amatus uz 2 gadiem un 1 mēnesi. Pamatojoties uz KL 55. panta pirmo, otro un trešo daļu, brīvības atņemšanas sodu noteikt nosacīti ar pārbaudes laiku uz	Nav norādīts	Nav norādīts	Nav norādīts
----	--	---	--	------------------	---	--------------	--------------	--------------

					3 gadiem un 1 mēnesi.			
9.	12507000214 (K77-0544-24) 21.11.2024. Rīgas pilsētas tiesa	20. panta otrā daļa 218. panta otrā daļa 195. panta trešā daļa	Organizēja izvairīšanos no nodokļu nomaksas, nodarot valstij zaudējumus lielā apmērā, Personu grupā pēc iepriekšējas vienošanās veica noziedzīgi iegūtu finanšu līdzekļu legalizēšanu lielā apmērā (lietā izskatīts tikai pret vienu no 3 personām)	238940,47 euro	Par 3 noziedzīgiem nodarījumiem, kas paredzēti KL 20. panta otrajā daļā un 218. panta otrajā daļā par katru NN tika noteikta brīvības atņemšana uz 1 gadu. (kopā brīvības atņemšana uz 3 gadiem) Par 3 NN, kas paredzēti KL 195. panta trešajā daļā noteikta brīvības atņemšana uz 3 gadiem. (kopā 9 gadiem) Saskaņā ar KL 50.panta pirmo un trešo daļu pēc noziedzīgo nodarījumu kopības, daļēji saskaitot noteiktos sodus, sodu noteikta brīvības atņemšanu uz 4 gadiem. Saskaņā ar KL 50.panta piekto daļu pēc spriedumu kopības, ņemot vērā 2024.gada 21.jūnija Rīgas pilsētas tiesas spriedumu, galīgo sodu	Nav norādīts	Nav norādīts	Nav norādīts

					<p>noteikt brīvības atņemšanu uz 5 gadiem.</p> <p>Saskaņā ar KL 55.pantu, brīvības atņemšanas sodu noteikt nosacīti ar pārbaudes laiku uz 5 gadiem.</p> <p>Piedzīt solidāri par labu valstij kaitējuma kompensāciju kopsummā 238 276,97 EUR, kas valstij nodarīta saistībā ar SIA</p>			
Kopējais nodarītais kaitējums (euro)				1385619,88				